

TÝNECKÉ LISTY

Měsíčník obce Velký Týnec • XXXVI. ročník • Číslo 5/2026 • Cena 20,- Kč

VELKÝ
TÝNEC

5 Dorazte na Týneckou stodolu!
35 Úspěšný start gymnastické sezóny 2026
36 S kohútem na prsách - Maxmilián Mazur

EDITORIAL

Květnové číslo našeho měsíčníku nádherně rozsvítla titulní fotografie mladých týneckých gymnastek. Právě ty dlouhodobě na vysoké sportovní úrovni reprezentují naši obec, a to v národním i mezinárodním kontextu. Svědčí o tom i výsledky, o nichž referuje hlavní trenérka a rozhodčí Renáta Vrbová ve sportovní rubrice. A když jsme se zastavili právě u ní... Přinášíme vám jednu novinku, resp. zcela novou rubriku nazvanou S kohútem na prsách. Chceme v ní představovat individuality týneckého sportovního nebe, které s hrdostí nosí na svých dresech symbol naší obce - kohúta. Samotná rubrika je inspirována projektem, který kdysi mohli čtenáři nacházet ve sportovním týdeníku Stadión. V něm byli čeští sportovci představováni na dvoustránce nazvané Se lvíčkem na prsou. Malou vzpomínku na zaniklý magazín jsem si dovolil zařadit také do našeho sloupku. Nejen sportem je sa-mozřejmě naše obec živa. Podrobně se slovem i fotografiemi ohlížíme za dubnovými společenskými a kulturními událostmi a zveme vás na ty, které nás čekají v právě probíhajících květno-vých dnech.

A ještě na jednu „drobnost“ bych rád v tomto vstupním slově upozornil. Interview nám v rubrice Třicet poskytnul mladý farář otec Milan Maštera, který si dokázal za několik měsíců svého týneckého angažmá získat sympatie nejen desítek věřících, ale i příležitostných hostů přicházejících do našeho kostela. Čtete Týnecké listy, budete vědět o životě v našich obcích víc!

Petr Hanuška

Foto na titulní straně

Týnecké gymnastky úspěšně reprezentují nejen naši obec, ale i celou republiku...

Foto: archiv Gymnastického klubu Velký Týnec

GDPR - „Tímto upozorňujeme čtenáře, že na akcích pořádaných obcí mohou být pořizovány fotografie. Mělo by se tak dít vždy zřetelně označenou osobou. Fotografie slouží jedinému účelu - jako materiál ke zvažení, zda daná konkrétní fotografie bude či nebude použita k prezentaci v obecním periodiku, zejména s přihlédnutím k její vypovídací schopnosti ve vztahu k akci, jež byla obcí pořádána. Fotografie takto nepoužité jsou následně skartovány. Pakliže si jako účastník takto dokumentované akce kdokoli z vás nepřeje být objektem fotografování a následného zveřejnění v obecním periodiku, sdělte toto prosím nejlépe osobě fotografa nebo případně zavčas na podatelně obecního úřadu.“

KVĚTNOVÝ ÚVODNÍK

Milé čtenářky, vážení čtenáři, tak jako vy v tuto chvíli otevíráte naše listy i já tak činím, jen s mírným předstihem a v elektronické podobě. Ten kufřík, který se nazývá květem, vydává mi svůj počet. Když do něj pohlédnu, zmocní se mne celá řada rozporuplných pocitů. Jako by nejednou nešlo o kufřík, ale o Pandořinu skříňku. Pandora byla dívka, kterou podle řecké mytologie stvořil Héfaistos na příkaz Dia z hlíny a byla velmi krásná. Ostatní olympští bohové byli vyzváni, aby jí přispěli svými dary, které jí uložily do krásné vyřezávané a zdobené truhličky. A odtud její jméno Pandora, které se dá přeložit jako „Obdarovaná všemi dary“. Jaké to však byly dary? Krása, svůdnost, líbeznost, ale také zášť, zlost a lež. Některé věci bohům přebývali a některých se chtěli prostě jen zbavit. Takto vybavenou ji poslali na zem, kde v tu dobu žili lidé šťastně a spokojeně. Nic jim nechybělo, protože Prométheus jim přinesl z Olympu oheň, naučil je řemeslům a lidé začali tak trochu na své bohy zapomínat. V tom se na Zemi objevuje Pandora. Epimétheus se do ní zamiluje a pojme

ji za ženu. Je velmi zvědavý, co jí bohové dali věnem. Ona ostatně také. Otevře skříňku a všechny ty bědy a svízele vyletí do světa. Když to uvidí, rychle přibouchne víko zpět. Už v ní však skoro nic nezůstalo, jen na samém dně leží naděje.

Máj. Čas lásky, utrpení a očekávání. Chvilí svítí slunce, poté mrzne zas, abychom v obavách o úrodu travili čas. Historie, v které se naše životy proplétají, nám jest toho skvělým důkazem. Nezbývá tedy, než si spolu s pamětníky připomenout druhou světovou válku a její konec, který připadl právě na květen. Mám kamaráda, který se už čtyřicet let zabývá historií této války. Na toto téma vydal nejméně tři desítky knih tak zvané literatury faktu. Mnohokrát jsme při sklence dobrého vína zabrousili do této oblasti. Proč se zabývat válkou? Proč se v tom utrpení a krutosti stále hrabat? Kdo to vůbec dopouští, aby lidé tak trpěli? Proč někdo zemře a jiný zázrakem přežije? Proč někdo páchá krutostí a není potrestán? Proč jiný zemře, ač je neviný? Co vůbec můžeme poznat studiem takové doby? Najdeme

Boží vůli. Poznáme dábla. Když nahlédnete až sem, tak vás začne mrazit nad současným stavem světa. Ten studený záhubný vítr vane z Kremle i Washingtonu. Když si trochu nezúčastněně odstoupíte, můžete klidně prohlásit, že je to jen politika. Statisíce zmarněných lidských životů jsou však tragédií.

Upřímně musím říct, že ani na jednu z té řady otázek, které zde vyvstaly, neznám jednoznačnou odpověď. Nechci se utéct do nějaké dogmatiky. Nechám to na listech stromů a květech. Ať vůkol vše okráší. Pokud dobře chápu řeckou mytologii, tak ta pravá naděje je ještě stále zavřená v Pandořině skříňce. Není si tedy třeba zoufat. A protože příroda je v máji skutečně čarovná, vezměte někoho za ruku a vydejte se ji hledat. Nemusí to být zrovna milenec či milenka. Může to být třeba vnučka nebo vnuk. Je na vás, pro koho chcete ten poklad naděje objevit. Přeji vám, ať na té cestě zažijete samé krásné věci a srdce vaše se potěší.

Stanislav Denk

Zvířecí obyvatelé Velkého Týnce

Kačenky na Týnce v ulici Zápotoč

Noví farní koně

Jaroslav Navrátil

Nový nájemník Zámecké zahrady

Dudek chocholatý... Poznáte ho bezpečně podle chocholky na hlavě - tu umí krásně rozevřít jako vějíř. Dále podle dlouhého tenkého zobáku zahnutého dolů, černobílých pruhovaných křídel (vypadá jako zebra) a rezavě hnědého tělíčka.

Pár zajímavostí: u nás je to vzácnější

pták, ale na jaře se vrací z Afriky a občas ho člověk potká. Má rád otevřenou krajinu, sady, vinice. Na zemi dlouhým zobákem loví hmyz, larvy, červy. Když se vyplaší, často si lehne na zem a roztáhne křídla - tím mate dravce.

Je i národním ptákem Izraele. A v Česku byl Ptákem roku 2003.

Vendula Vránová, šéfredaktorka

Petr Hanuška, redaktor

Stanislav Denk, redaktor

Vladimíra Hacsiková, redaktorka

Pavel Peňaška, grafik

TÝNECKÉ LISTY - Periodický tisk územního samosprávného celku - měsíčník Obce Velký Týnec.

Vydává Obec Velký Týnec, Zámecká 35, 783 72 Velký Týnec 1, IČO 00299669. Ev. číslo MK ČR: E 12522. Ročník XXXVI, číslo 5. Vyšlo 6. května 2026. Cena výtisku 20,- Kč. Adresa redakce: Zámecká 35, 783 72 Velký Týnec 1, e-mail: velkytynec@velkytynec.cz. Šéfredaktorka Mgr. Vendula Vránová Ph.D.

Redakční rada: PhDr. Petr Hanuška Ph.D., e-mail: starosta@velkytynec.cz, Mgr. Stanislav Denk, e-mail: mistostarosta@velkytynec.cz.

Grafická úprava: Pavel Peňaška, e-mail: penaska.pavel@centrum.cz. Tisk: PROFITISK, Chválkovická 5, 779 00, Olomouc.

Poznámka redakce: Uveřejněné příspěvky nemusejí být totožné se stanoviskem redakce.

Kalendárium

11. dubna
Normální debil
- Divadlo Pecka - Obec VT - společenský dům - 18:00 hodin

12.-19. dubna
Jarní cesta do pravěku
- KpVČA ZOVT

18. dubna
Království hraje, zpívá a tančí
- mikroregion Království - Majetín - od 14:00 hodin

29. duben
Zájezd pro seniory do Brna
- Knihovna VT+Klub seniorů VT+Obec VT

30. dubna
Pálení čarodějnic ve Vsisku/Skautské pálení čarodějnic

Další události

Dne 8. dubna proběhla schůzka s šéfredaktorem Hanáckých novin panem Blatákem ve věci možné spolupráce s naší obcí.

Dne 20. dubna proběhla v kanceláři starosty schůzka rady mikroregionu Království.

Počasí

Žádné teplotní excesy se nekonaly. Deště bylo velmi poskrovnu. Na sklonku první dekády uhodily mírné mrazíky. Nakolik poškodily ovocné stromy, to se teprve ukáže.

První dekáda. Noc: 0, 6, 1, 2, 4, 10, -1, 1, 0, -5. Den: 11, 12, 15, 13, 21, 12, 14, 12,

10, 8. Druhá dekáda. Noc: -1, -2, 10, 8, 9, 9, 6, 4, 4, 7. Den: 13, 12, 16, 16, 15, 20, 20, 21, 19, 12. Třetí dekáda. Noc: 5, 1, 3, 4, 1, 6, 1, 2, 0, -2. Den: 12, 16, 19, 19, 21, 15, 18, 15, 12, 14.

Připravil Petr Hanuška

Už jste navštívili novou týneckou knihobudku?

© Petr Hanuška

Týneckou knihobudku postavily šikovné ruce táty a syna Krumpolcových

Ze Starostova deníku

Důležité vítězství nad FC Lužice!

V neděli 19. dubna se hráli týneckí fotbalisté důležitého střetnutí o první místo v tabulce s mužstvem FC Lužice. Vyhráli po dramatickém boji 2:1! Úroveň utkání byla navzdory deštivému počasí opravdu vysoká. A zápas to byl zajímavější než nepochopitelné utkání Sigmy Olomouc se Slováckem, které se ode-

hrálo o nějakou hodinu dříve! I přes dešťové kapky a nepříjemné ochlazení bylo přítomno několik desítek diváků. A Kohůti mají navíc skvělý hlučný fan club plný malých bubenků a zpěváků. Klukům na hřišti děkuji za skvělou reprezentaci obce!

© Jan Friesner

Obec Velký Týnec a Národopisný soubor
Týneckáci vás srdečně zvou na tradiční
folklorní akci

Sečení lúke

Velký Týnec - 15. - 16. května 2026

Pátek 15. května
19:00 Setkání sekáčů a hostů
v zámecké stodole
V průběhu večera k poslechu
i k tanci zahrají: Skupina Žízeň
Grygov a CM
Předstávají se zpěváci
a tanečníci z Valašska,
Slovácka i Hané

Sobota 16. května
6:00 Přivítání účastníků
sečení na zámeckém nádvoří,
odchod na kopec Hradisko
06:30 Zahájení sečení
na kopci Hradisko
08:00 Snídaně na louce
11:00 Oběd a rozloučení
s hosty v zámecké stodole

Letošního sečení se jako tradičně zúčastní krojovaní zpěváci
a sekáči z Hané, Slovácka a Valašska.

Akce se koná za každého počasí !!!

VŠECHNO NEJLEPŠÍ

V měsíci květnu blahopřejeme
k významným životním milníkům
těmto našim spoluobčanům

86 let
Paní Libuše Dvořáková z Čechovic
Pan Jan Stejskal z Čechovic

82 let
Pan Vlastimil Živec z Velkého Týnce

84 let
Pan Ivan Paseka z Velkého Týnce

70 let
Pan Jaromír Pospíšil z Velkého Týnce

83 let
Paní Jana Heřmánková z Velkého Týnce

60 let
Pan Květoslav Kolda

Připravila Radka Tomečková
Autorka je matrikářkou obce

NABÍRÁME

PŘÍDEJTE SE K NÁM

MORA

PLNÁ ŽIVOTA OD 1825

Atraktivní platové podmínky a stabilní práce.

Koho hledáme?

Nástrojaře	Řidiče VZV
Údržbáře	Technologa
Lean Specialistu	Kontrolora jakosti

Všechny otevřené pozice najdete po načtení QRka:

Kontaktujte nás

Nikol Knybel +420 734 650 098 nikol.knybel@mora.cz

Personalista +420 606 719 584 personalni@mora.cz

www.pracemora.cz

Poděkování

Vážený pane starosto, vážená paní Coufalová, dovolte mi, abych se s odstupem času ještě vrátila k loňskému benefičnímu koncertu Davida Uličníka & Orchestra, který se uskutečnil ve Velkém Týnci, a jménem mobilního hospice Nejste sami Vám ze srdce poděkovala za podporu, kterou jste nám prostřednictvím této krásné akce věnovali. Velmi si vážíme částky 20.000 Kč, která z výtěžku koncertu podpořila péči o naše pacienty a jejich rodiny. Je pro nás velkou radostí i povzbuzením, že obec Velký Týnec stojí při našem hospici opakovaně a dlouhodobě podporuje mobilní paliativní péči v našem regionu. Benefiční koncerty mají vždy zvláštní atmosféru, spojují lidi, kterým není lho-

stejný osud druhých. Velmi si vážíme práce a energie, kterou jste organizaci této akce věnovali.

Díky podobné podpoře můžeme být rodinám oporou ve chvílích, kdy je život nejkřehčí, a pomáhat lidem prožít závěr života doma, v blízkosti svých nejbližších.

Prosím, předejte naše poděkování také všem, kteří se na přípravě koncertu podíleli.

Ještě jednou Vám děkuji za Vaši podporu a přeji Vám mnoho dobrého.

S úctou a přáním klidných dnů

Mgr. Vladimíra Foukalová
Ředitelka
Nejste sami - mobilní hospic, z.ú.

Komise pro volnočasové aktivity ZO Velký Týnec pořádá:

TŘETÍ
*Týnecký jarmark
v podzámčí*

10. 05. 2026
9:00 - 13:00

Velký Týnec - ulice Sokolská
u zdravotního střediska

Selské trhy, občerstvení a příjemné posezení.
O zábavu pro děti se postarají BukoHrátky.

SMSČR
Sdružení místních samospráv ČR

**Proč samosprávy varují před „lex developer“?
Užitečný rozcestník pro vaši lepší orientaci**

Novela stavebního zákona (ST 67) neprošla standardním připomínkovým řízením a ani jedinou analýzou dopadů. Sdružení místních samospráv ČR i další organizace vytrvale upozorňují na netransparentnost celého procesu.

rizika centralizace stavebních úřadů, hrozící kolaps stavebního řízení, oslabení ochrany veřejných zájmů ve prospěch developer-ských projektů i finanční a personální dopady na obce.

Vše přehledně na jednom místě
Nejdůležitější informace aktualizujeme ve speciální sekci na webu SMS ČR.

Co jsme zjistili v unikátních průzkumech?

90 % obcí současnou podobu reformy stavební správy nepodporuje	20 % obcí podporuje přesun územního plánování výhradně do své působnosti	10 % obcí je připraveno nést plnou odpovědnost za územní plánování
--	--	--

Data, která jinde nenajdete - projděte si unikátní analýzy SMS ČR

Analýza: Reforma územního plánování 2026 očima obcí	Analýza: Pět let reformy stavební správy: od očekávání k realitě
---	--

Obce samy vytvářejí chybějící prostor k diskusi

Panelová diskuze s vládní zmocněnkyní o dopadech na obce i právní jistotu občanů nebo o zapojení byznysu do přípravy novely.	Záznam konference, kde zazněla jasná shoda samospráv a odborných organizací, že příprava novely je zcela netransparentní.
--	---

Hlavní výhrady samospráv
SMS ČR jasně pojmenovalo zásadní nedostatky a rizika předložené reformy.

Potřebujete se poradit? Využijte přímý kontakt

Mgr. Jindra Tužilová, LL.M.
vedoucí legislativní analytika SMS ČR

+420 777 839 373
tuzilova@smscr.cz

Komise pro kulturu a sport
Zastupitelstva Obce Velký Týnec

TJ Sokol Velký Týnec, Národopisný soubor TÝNEČÁCI
sí vás dovolují pozvat na společné kulturní odpoledne nazvané

TÝNECKÁ STODOLA

— & TVARŮŽKOVÉ HODY S KÁCENÍM MÁJE —

Zámecká zahrada ve Velkém Týnci
30. května 2026 - sobota

14:00

Zahájení

14:15 – 15:15

Dechová kapela
Věrovanka

Předprodej 150 Kč
Na místě 300 Kč
**Děti vstup
zdarma**

15:00 – 17:00

Dětská zábavná show

Národopisný soubor TÝNEČÁCI – betonové podium u Zámecké restaurace

Po celý den

ZÁBAVNÉ DĚTSKÉ ATRAKCE

Lunapark Olomouc

15:00 – 18:00

Mobilní farma

možnost zažít kontakt s hospodářskými zvířaty v jejich zmenšené velikosti

16:30 – 17:30

SCHOVANKY – legendární dámská country kapela

17:35 – 18:30

KÁCENÍ MÁJE

Národopisný soubor TÝNEČÁCI – spodní část Zámecké zahrady

18:45 – 20:00

PRAGUE QUEEN REVIVAL

Je skupina interpretující nejslavnější hity skupiny Queen.

Skládá se z profesionálních muzikantů, kteří pravidelně doprovázejí ikony české i zahraniční scény

O občerstvení se postará **TJ Sokol Velký Týnec**

Čekají na vás **tvarůžkové speciality** a další skvělé **teplé i studené** pochoutky

Předprodej v řeznictví Coufalových od 21. 4. 2026

30. ročník celonárodní veřejné sbírky

Český den proti rakovině

KYTIČKY VÁM NABÍDNEME

13. 5.
Velký Týnec u zdravotního střediska
14. - 17. 5.
Smíšené zboží Lexová

13. 5. - 17. 5. 2026

www.cdpr.cz www.lpr.cz

Získat e-kytičku můžete odvislým sbíracím SMS ke tržbě DNS KVET 30
kurzu DNS KVET 90 nebo DNS KVET 290 nebo DNS KVET 400 na číslo 57 577
Cena SMS je 30, 50, 200, 400 Kč. Více na www.darovauskazni.cz
Sdíleme také jařáky na sbírací účtu: 48090850306

Připět můžete
také QR platbou:

Generální partner:

Hlavní partner:

Hlavní mediální partner:

Mediální partner:

IT partner:

Partneři:

Poděkování dalším partnerům a spolupracovníkům:
Ilustech, s.r.o. • Český červený kříž • Český svaz žen • Model Otavý, a.s.
Moritosa media, s.r.o. • Prosat, z.s. • Sdružení busistů Čech, Moravy a Slezska
Soletia Signum, s.r.o. • Svaz knihovníků a informačních pracovníků ČR

Partneři:
Organizátor:

Policie ve škole

Milí rodiče,

V poslední době se ptáte, proč se u nás ve škole objevují příslušníci Policie ČR. Rádi bychom Vás ujistili, že se jedná o běžné řešení situací. Tyto případy se často netýkají ani tak dění ve škole, jako událostí, ke kterým dochází mimo vyučování. Je proto přirozené, že se příslušné orgány přijdou v rámci šetření daného případu informovat. Není důvod k obavám, nejde o nic závažného, co by narušovalo bezpečné prostředí školy.

Stejně tak bychom chtěli vysvětlit i příjezdy zdravotnické záchranné služby. V případě úrazu (např. podezření na poranění hlavy), jsme povinni jednat preventivně a přivolat odbornou pomoc. Jako pedagogové nejsme lékaři, a proto je vždy bezpečnější nechat situaci vyhodnotit právě zdravotníky.

Prosíme, abyste situaci vnímali s klidem. Vše probíhá v rámci běžných postupů a v souladu s platnými pravidly tak, aby byla zajištěna maximální bezpečnost vašich dětí.

Děkujeme za pochopení!

Taťána Hanušková

Autorka je zástupkyně ředitele ZŠ Milady Petřkové Velký Týnec

brigáda

Obec Velký Týnec přijme brigádníky
na dohodu o provedení práce.

Sečení a údržba zelených ploch

Podmínkou je dovršených 18 let.
Technické zařízení dodá zaměstnavatel.

Bližší informace u pana Ivo Stejskala
email: stejskal@velkytynec.cz
tel.: 606 614 446

CENÍK

připojení k internetu v obci Velký Týnec

SLUŽBA	Wifi 5G	Wifi 60G		OPTIKA		
PŘI ROČNÍM PŘEDPLATNÉM	200 Kč	300 Kč	400 Kč	300 Kč	500 Kč	700 Kč
MĚSÍČNÍ PLATBA	240 Kč	360 Kč	480 Kč	360 Kč	600 Kč	840 Kč
RYCHLOST STAHOVÁNÍ	7 Mbps	50 Mbps	100 Mbps	100 Mbps	500 Mbps	1000 Mbps
RYCHLOST ODESÍLÁNÍ	3,5 Mbps	50 Mbps	100 Mbps	100 Mbps	100 Mbps	100 Mbps
LIMIT STAHOVÁNÍ	neomezený	neomezený		neomezený		

instalace zdarma se závazkem na 2 roky

POZNÁMKA: Připojte se k nejrychlejšímu internetu v okolí. Pro dotaz na nejvyšší možnou rychlost využijte naše kontakty, rádi Vám obratem odpovíme. Instalace antény nebo optického modemu zdarma při úvazku na dva roky. Uvedené ceny jsou včetně DPH. Více informací a seznam čísel popisných obce, kde se dá připojit k optické síti najdete na <http://intranet.velkytynec.cz>. Jsme tu s vámi již více jak 20 let.

Objednávky a servis
608 292 789

Poruchová linka a nonstop záznamník
587 571 432

e-mail:
internet@velkytynec.cz

Týnecké listy vyhlašují soutěž O FOTKU MĚSÍCE

Nejoriginálnější fotka bude oceněna
každý měsíc poukázkou* na nákup
v Olympii Olomouc v hodnotě 300,- Kč

* po zveřejnění k vyzvednutí na sekretariátu OÚ ve Velkém Týnci

Soutěží se ve dvou kategoriích

Život v naší obci

Do kategorie patří snímky zachycující člověka
při práci, odpočinku, zábavě, ale i portréty či akty.

Svět kolem nás

Do kategorie zařazujeme snímky zvířat, rostlin,
krajiny, ale i architektury a uměleckých děl.

**Do jaké kategorie má být fotka zařazena,
rozhoduje autor.**

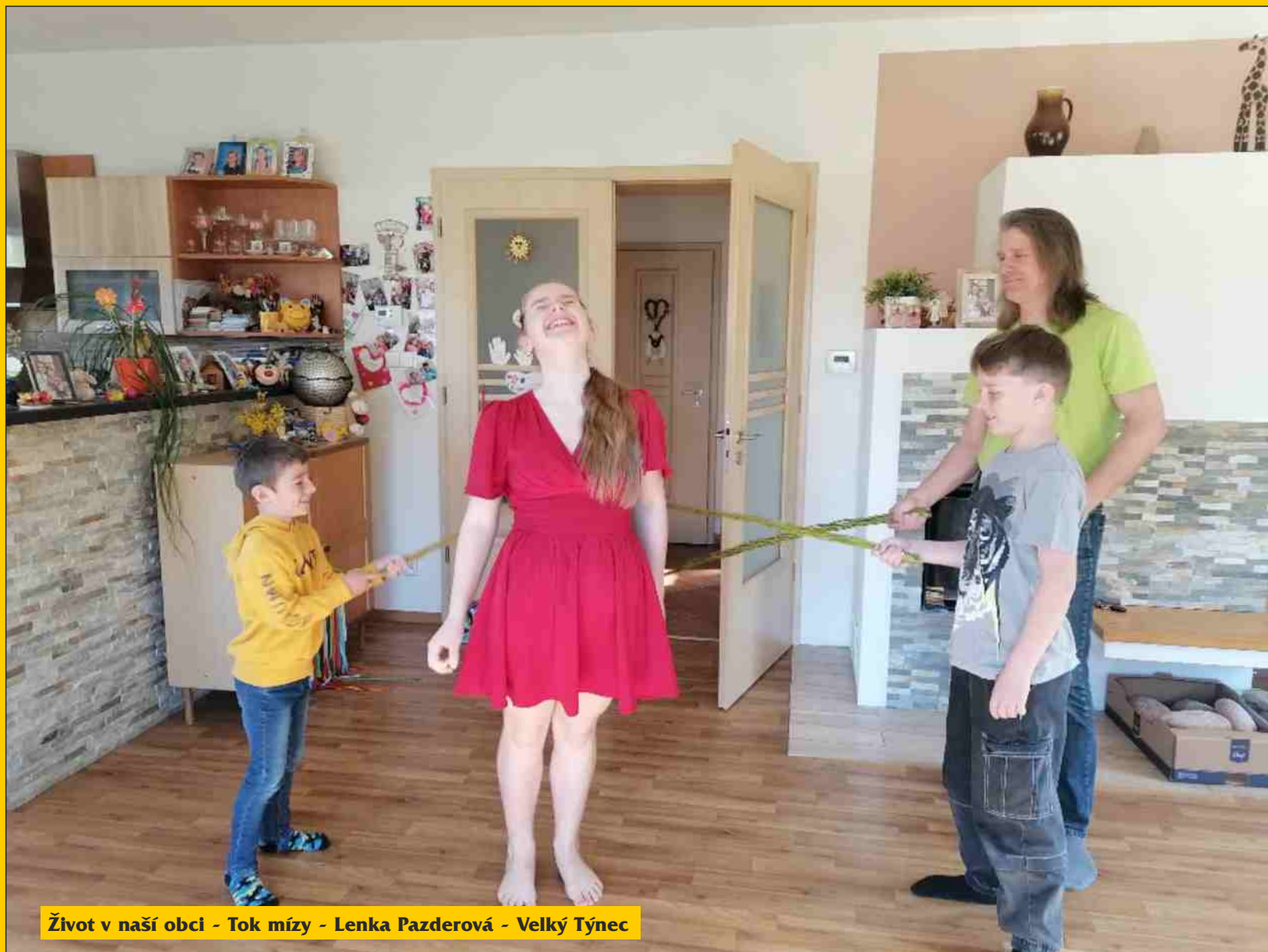
Fotku je třeba zaslat na email:

mistostarosta@velkytynec.cz

Nezapomeňte uvést jméno a příjmení autora,
adresu, věk a kategorii, ve které chcete soutěžit.

**Svět kolem nás - Západ Slunce nad Hradiskem
- Monika Pazderová - Velký Týnec**

Život v naší obci - Tok mízy - Lenka Pazderová - Velký Týnec

Farní společenství a místní skupina ČČK Čechovice
pořádají

Koncert ke dni matek

neděle 10. května od 15:00

Kaple Narození Panny Marie v Čechovicích

Dětská skupina Týnečáků Sedmikrásky z Velkého Týnce bude tančit,
recitovat a zpívat k svátku všech maminek a babiček.

Těšíme se na všechny!

Vstupné je dobrovolné a bude využito na potřeby Kaple Narození
Panny Marie v Čechovicích.

Skautská vzpomínka

Letos uplynulo 80 let od založení skautského oddílu v Čechovicích. Jako poslední žijící skaut ze zakládajících členů rád vzpomínám na několik krásných poválečných roků svého raného mládí prožitých s partou dobrých kamarádů. Přeji čechovickým skautům do dalších roků činnosti hodně zdraví.

František Zavadil
Autor je týnecký občan a skaut

Zprávy z týnecké knihovny Co všechno se událo v minulých týdnech

Ve dnech 15. a 29. března jsme oslavili Březen – měsíc čtenářů. V týneckém kině se uskutečnila dvě promítání adaptací čtenářsky oblíbených děl, a to konkrétně Šikmého kostela Karin Lednické v podání Divadla Petra Bezruče a Žitkovských bohyní Kateřiny Tučkové v adaptaci Východočeského divadla Pardubice. Obě představení se těšila hojně účasti. Děkujeme obci Velký Týnec za finanční podporu těchto akcí.

brožuru s historickými zajímavostmi jednotlivých zastavení. Přikládáme fotografii výherce doprovodné fotosoutěže. Děkujeme všem za účast! Pokud jste akci nestihli, nemusíte zoufat – chystáme pro vás další podobnou aktivitu zaměřenou na historické zajímavosti Týnce.

© Eliška Tomečková

© Eliška Tomečková

Dne 23. března se ve spolupráci s Klubem seniorů Velký Týnec uskutečnil Pochod pro mozek. Více si o této akci můžete přečíst v samostatném článku Klubu seniorů, případně si poslechnout záznam reportáže v Českém rozhlase.

V týdnu od 23. do 29. března pořádala Knihovna Velký Týnec také individuální Pochod pro mozek po Velkém Týnci. Účastníci během jarní procházky obcí plnili soutěžní kartu, za kterou nejen obdrželi odměnu, ale byli také zařazeni do slosování o věcné ceny – celkem se do soutěže zapojilo 18 účastníků. Kromě toho si každý zájemce mohl vyžádat

Během února a března měli také naši dětská čtenáři možnost zúčastnit se soutěže Simpsonovi v knihovně. Za správně vyplněné úkoly získaly děti jako odměnu časopis Simpsonovi. Celkem se zúčastnilo neuvěřitelných 48 čtenářů. Děkujeme!

Eliška Tomečková
Autorka vede Knihovnu Velký Týnec

STAŇ SE MLADÝM HASIČEM!

SBOR DOBROVOLNÝCH HASIČŮ VELKÝ TÝNEC

PRO KOHO JE KROUŽEK URČEN?

- Pro holky i kluky
- Věk: 3 až 15 let
- Chceš se hýbat a poznat nové kamarády?

CO U NÁS ZAŽIJEŠ?

HASIČSKÝ SPORT Požární útok, překážky	ZÁVODY A SOUTĚŽE Adrenalin, týmový duch
NOVÉ DOVEDNOSTI Vázání uzlů, první pomoc	ZÁBAVA A PŘÁTELSTVÍ Soustředění, výlety

KDY A KDE TRÉNUJEME?

ČAS: Každý pátek | 16:30 – 18:30

MÍSTO: Hasičská zbrojnice, Velký Týnec

MÁŠ DOTAZY? KONTAKTUJTE NÁS!

Lenka Krátká

(vedoucí mladých hasičů)

775 139 604

PŘIJDĚ SE PODÍVAT NA TRÉNINK
A VYZKOUŠEJ SI TO!

Divadlo Pecka ve Velkém Týnci

Datum konání: 11.-4. 2026, 18:00 hod.
Místo: Společenský sál ve Velkém Týnci
Cena: 200 Kč
Předváděj: Ředitelství Čsufalovi

Robert Bellán

NORMÁLNÍ DEBIL 2

Osmdesátky aneb Kalendárium

© 4x Irena Rácová

Jarní stezka do pravěku

Od 12. do 19. dubna ožilo prostranství u mohyly na Hradisku nevědším dobrodružstvím. Komise pro volnočasové aktivity ZO Velký Týnec zde připravila pro děti tematickou Jarní cestu do pravěku, která malé návštěvníky přenesla o tisíce let zpět. Stezka vedla tajemnou roklí, kde na děti čekala řada edukačních i zábavných úkolů inspirovaných životem pravěkých lidí. Děti se postupně seznamovaly s tím, jak naši předkové žili, co jedli, jak lovili nebo jak si vyráběli nástroje a ozdoby. Každé stanoviště nabízelo nejen nové poznatky, ale i možnost si vše vyzkoušet na vlastní kůži. Malí lovci například rozlišovali, které potraviny by si mohl dopřát pravěký člověk, vyráběli jednoduché zbraně z přírodnin nebo se pokoušeli vytvořit pěstní klín. Nechybělo ani luštění jeskynních

maleb, výroba šperků z přírodních materiálů či stavba ohniště z nasbíraných větviček a trávy. Velký úspěch mělo také stopování mamuta, při kterém děti hledaly jeho kosti a mohly si odnést symbolický zub na památku. Součástí stezky bylo i tvoření z hlíny a poznávání pravěkých zvířat. Každý splněný úkol si děti zaznamenávaly do hrací karty, která je vedla celou stezkou. Na konci stezky čekalo na všechny účastníky setkání s pravěkým mužem, který dětem poděkoval za pomoc. Odměnou pak bylo nejen společné zážitkové dobrodružství, ale i malá pozornost, kterou si děti vyzvedly ve smíšeném zboží u Lexů.

Veronika Batová

Autorka je zastupitelkou obce a předsedkyní Komise pro volnočasové aktivity ZOVT

© 5x archiv Veroniky Batové

Jarní úklid Čechovic

V sobotu 28. března proběhl v Čechovicích každoroční úklid obce a okolí s heslem „Uklidme Čechovice“. Navzdory chladnějšímu počasí se do úklidu zapojilo 14 dobrovolníků, kteří se rozdělili do tří skupin. Každá z nich se vydala do jiné části vesnice, aby pomohla posbírat odpadky z ulic, přírody i podél cest. Je důležité podotknout, že v průběhu posledních let se i díky pravidelnosti akce již podařilo vyčistit hodně zanedbaných míst. Okolí obce hned vypadá lépe, když se v trávě neválí plechovky od nápojů a obaly od pochutin. Sesbírali jsme poctivých 8 pytlů odpadu, ze kterých jsme část vytrídili

a zbytek jsme odevzdali do sběrného dvora. Bohužel je stále pro někoho těžké vyhodit odpad do odpadkového koše nebo odvést větší kusy odpadu do sběrného dvora. Nicméně akce opět ukázala, že i malé a pravidelné kroky mohou mít velký význam. Poutníci děkují všem, kteří se zapojili, a věří, že v příštím roce se opět sejde silná parta dobrovolníků, kterým není lhostejné prostředí, ve kterém žijí.

*Adriana Hlaváčová
Autorka je členkou skautského oddílu
Poutníci Čechovice*

© 3x archiv Skautský oddíl Poutníci Čechovice

Uklidme Česko!

Vážený pane místostarosto, dle naší předchozí komunikace prosím o zajištění odvozu odpadu, který jsme nasbírali během dnešního dopoledne s myslivci a dalšími dvěma dobrovolníky. Bohužel nebylo úplně možné odpad třídit. Snažili jsme se aspoň dávat zvlášť sklo do bílých pytlů, ale může se vyskytnout i v černých pytlích. Bude tedy třeba určitě opatrnosti. Odpad je nashromážděn na třech místech na silnici kolem grygovské skládky. Pošlu vám ještě odkazy na mapu, kde je odpad uložen. Děkuji mnohokrát!

*Hana Špásová
Autorka je občankou obce Grygov*

Obec Velký Týnec děkuje všem zúčastněným za pomoc při úklidu našeho katastru!

© 4x Hana Špásová

ZE ŽIVOTA MATEŘSKÉ ŠKOLY

Učení venku propojilo Veverky a Včelky

Děti z mateřské školy si vyzkoušely ne-tradiční formu vzdělávání, učení venku, které tentokrát spojilo dvě třídy, Veverky a Včelky. Společné setkání se neslo v duchu poznávání přírody, spolupráce a sdílení zážitků.

Program byl zaměřen na zvířata a jejich život. Děti si společně povídaly o tom, kde zvířata žijí, čím se živí a jak se chovají v přírodě. Velký zájem vzbudila ukázka skutečných parohů, které přinesla zástupkyně ředitelky. Děti si je mohly nejen prohlédnout, ale i osahat, a samy tak objevovaly jejich vlastnosti, například váhu, tvar nebo strukturu.

Hlavní část programu probíhala formou stanovišť. Děti byly rozděleny do menších skupin napříč oběma třídami, což přirozeně podpořilo jejich vzájemnou spolupráci. Na každém ze šesti stano-

višť na ně čekal jiný úkol spojený s konkrétním zvířetem.

Například u stanoviště věnovaného čápovi děti stavěly z dřevěných kostek komín. Zároveň si vyzkoušely poznávání potravy pomocí hmatu, hádaly, co čáp jí, aniž by to viděly, a poté si svou odpověď ověřily za pomoci plastových zvířátek.

Učení venku se ukázalo jako velmi přínosné. Děti byly aktivní, zaujaté a s chutí spolupracovaly i s kamarády z jiné třídy. Společné aktivity tak nejen rozvíjely jejich znalosti o přírodě, ale také posilovaly vztahy mezi dětmi.

Podobné akce mateřská škola plánuje realizovat i nadále, protože propojení učení s pobytem venku přináší dětem přirozenou radost z poznávání.

Zápis do Mateřské školy Velký Týnec

Dne 17. března proběhl v Mateřské škole Velký Týnec zápis nových dětí pro školní rok 2026/2027. Celý zápis se nesl v příjemné a přátelské atmosféře, která pomohla dětem i jejich rodičům lépe zvládnout první kontakt s prostředím mateřské školy. K zápisu dorazilo celkem 25 dětí v doprovodu svých rodičů. Oproti loňskému roku byl počet přihlášených dětí o něco nižší. I přesto byl o zápis velký zájem a celé odpoledne probíhalo v milém duchu. Pro děti byla připravena možnost navštívit nejmenší

oddělení Kuřátek, kde si mohly prohlédnout prostředí, ve kterém budou případně od nového školního roku trávit své první školkové dny. Po samotném zápisu čekala na děti malá odměna. Velkým lákadlem byl také fotokoutek, který paní učitelky pro děti připravily. Děti se zde mohly vyfotit s různými rekvizitami a odnést si tak milou vzpomínku na svůj první „školkový“ den.

Veronika Batová
Autorka je zástupkyní ředitelky MŠ VT

© 2x archiv MŠ Velký Týnec

Poděkování vedení obce za zachování provozu Včelky

Ráda bych touto cestou, jako rodič dítěte, které navštěvuje odloučené pracoviště Mateřské školky Velký Týnec, a to konkrétně oddělení Včelky, poděkovala vedení obce za rozhodnutí zachovat jeho provoz pro nadcházející školní rok.

Oddělení Včelky mělo být v letošním roce zrušeno, o to více si vážím toho, že nakonec došlo k přehodnocení situace a Včelka může fungovat dále. Velmi mě těší, že do Včelky navíc nastoupí nové děti a Včelka tak zůstává důležitou součástí předškolního vzdělávání v naší obci.

Já osobně jsem velice spokojená s fungováním tohoto oddělení. Vnímám, s jak obrovským nasazením, zapálením a energií se obě paní učitelky dětem věnují, a to nejen při běžných aktivitách ve školce, ale i během procházek, kdy děti přirozeně rozvíjí a vzdělávají. Je proto na místě jmenovitě poděkovat i paní učitelce Batové a Galáskové za jejich přístup, péči a nasazení.

Na základě velmi pozitivních zkušeností se Včelkou jsem snad ani na vteřinu neváhala ucházet se o místo v tomto oddělení i pro své druhé dítě, které by mělo do školky nastoupit bě-

hem následujícího školního roku. Rozhodnutí o ponechání Včelky v provozu má řadu dalších pozitivních dopadů. Jednak se sníží počet dětí v jednotlivých odděleních na hlavní budově mateřské školy, zároveň se tím otevře prostor i pro přijetí mladších dětí, které by za běžných okolností s ohledem na svůj věk nastoupit nemohly. Zachování provozu Včelky také umožňuje dřívější návrat do zaměstnání mnoha maminkám a v neposlední řadě platí, čím menší kolektiv dětí, tím více času, prostoru a individuální péče ze strany paní učitelky se našim dětem může dostat.

Myslím si, že podobný názor na Včelku sdílí nejen rodiče dětí, které v současnosti Včelku navštěvují, ale i rodiče těch dětí, které do Včelky teprve nastoupí. Dovoluji si za všechny poděkovat členům zastupitelstva obce, kteří hlasovali pro zachování provozu Včelky, a především pak panu starostovi za jeho podporu a osobní přístup k této záležitosti. Je to důležité rozhodnutí, které má velký význam nejen pro naše děti, ale i pro celou místní komunitu.

Ivana Janečková
Autorka je týnecká občanka a maminka

© archiv MŠ Velký Týnec

Uklidíme Velký Týnec

I v letošním roce se děti z naší mateřské školy vypravily za brány školky, aby pomohly přírodě, kterou se učíme společně chránit. Ve středu 25. března si všichni navlékli gumové rukavice a vybaveni plastovými pytlí se rozešli do míst obce, která navštěvují na svých vycházkách nejčastěji, aby vysbírali odpadky a ulevili tak místní přírodě. Děti svůj úkol braly velice zodpovědně a běhaly, hledaly, sbíraly nejrůznější papírové a plastové odpadky. K těm skleněným však volaly paní učitelky. Společnými silami jsme během necelých dvou hodin nastřádali dohromady kolem 27 kg odpadků a spokojeně se vrátili do školky, kde nás čekal dobrý oběd a malá odměna.

Marta Horáková

Autorka je učitelkou ve třídě Berušek

Letem školním světem

Časopis ZŠ Milady Petřkové Velký Týnec - květen 2026

Prevence v akci: Jak zvládnout nástrahy moderního světa

Týden prevence na prvním stupni

Na naší škole proběhl v březnu Týden prevence, konkrétně od 23. 3. Pro první stupeň se jednalo o 3 dny.

První den byl věnován bezpečnosti ve škole. Žáci si vyzkoušeli cvičný poplach a připomněli si, jak se správně zachovat v krizových situacích. Důraz byl kladen na rychlou orientaci, dodržování pravidel a vzájemnou ohleduplnost.

Druhý den se nesl ve znamení prevence šikany a kyberšikany. Prostřednictvím diskuzí, modelových situací a aktivit si děti uvědomily, jaké chování je nepřijatelné, jak se mohou bránit a na koho se obrátit v případě problé-

mů. Velká pozornost byla věnována také bezpečnému pohybu na internetu.

Třetí den patřil společné vycházce - žáci absolvovali okruh okolo Velkého Týnce. Na závěr si všichni opekli špekáčky, což bylo příjemné zakončení celého programu a zároveň skvělá příležitost k posílení kolektivních vztahů.

Týden prevence byl pro žáky nejen poučný, ale i zábavný, a přispěl k vytváření bezpečného a přátelského prostředí ve škole.

Hana Menšíková

Sedmácká vycházka do okolí

V úterý 24. března jsme se se třídou 7. C vydali autobusem do Krčmaně. Hned po výstupu jsme navštívili paní Prchlíkovou v obchůdku, kde jsem si dal chlebiček. Elenka L. nás vedla obcí na Větrák. Tam jsme se seznámili s historií větrného mlýna a mnozí z nás snědli svou svačtinu.

Poté jsme přešli přes biokoridor nad dálnicí do Strejčkova lomu, kde jsme si uvařili čaj a pochutnali si na medovíku. Zpátky ke Krčmani jsme se vrátili žabím pochodem a odtud pokračovali lesem

na Chlum. Během cesty jsme omrkli tajnou chatičku, potkali jinou výpravu z naší školy a ošetřili pár puchýřů.

Následně jsme seběhli do Komárova a vystoupali na Padělky do polí, tam se pozdravili s prvňáčky ukrytými v přikopě a po zhruba 10 kilometrech v nohách jsme slavnostně dorazili zpět do školy přímo na oběd. Počasí nám přálo a vycházku jsme si všichni užili.

Jan Zdráhal

Bezpečná škola aneb Týden prevence v teorii i praxi.

V týdnu od 23. 3. do 27. 3. 2026 proběhl na naší škole speciální týden s názvem Bezpečná škola aneb Týden prevence v teorii i praxi. S panem učitelem Strejčkem jsme dostali na starost třídu 6. B.

Během společně stráveného času jsme prošli témata jako krizové situace, šikana, kyberšikana, zdravý životní styl či závislosti. Kromě klasických přednášek, videí a materiálů čekaly na děti i praktické výzvy. Naši svěřenci se jich zhostili přímo ukázkově!

K tématu zdravého životního stylu jsme se společně rozhodli připravit zdravou svačinku, jak se patří. Třída se pustila do výroby zdravých pomazánek, ochutnali jsme rozličné druhy zeleniny, oříšků a dalších zdravých dobrot. Každý přidal ruku k dílu! Jak se dětem dařilo, můžete zhodnotit v naší fotogalerii.

Ve čtvrtek nás čekal výlet do ZOO. Pro děti byl připraven výukový program, při kterém se nejen dozvěděly spoustu zajímavostí o zvířatech, ale také měly

možnost některá z nich pohladit a zažít tak bezprostřední kontakt s přírodou. Celý týden se nesl ve velmi příjemném duchu a věřím, že děti nejen bavil, ale byl pro ně i velkým přínosem.

Eva Friesnerová

POZDRAVY Z 1. STUPNĚ

Janoušov plný dobrodružství: Ze spolužáků se stali hrdinové

Ve dnech 8. - 10. dubna se v Janoušově uskutečnila škola v přírodě, která se tentokrát nesla v duchu Avengers.

Díky slunečnému počasí si děti mohly naplno užít pestrý program plný her a dobrodružství na čerstvém vzduchu.

Žáci 4. A a 4. B se proměnili v superhrdiny s jasným úkolem: zachránit svět před Thanosem. Ten se pokoušel zničit svět pomocí mocných kamenů nekonečna. Aby tomu zabránili, musely děti jednotlivé kameny získat dříve než on.

Během tematických aktivit musely pro-

kázat nejen odvahu a důvtip, ale především schopnost táhnout za jeden provaz.

Právě spolupráce a utužování kolektivu obou tříd byly hlavními pilíři celého pobytu. Děti se učily efektivně komunikovat, pomáhat si a řešit problémy jako jeden tým. Domů se všichni vraceli se skvělou náladou a kupou nezapomenutelných zážitků.

Bc. Hana Menšíková

Bezpečně na kole

Žáci trénovali na dopravním hřišti ve Šternberku

V pondělí 13. dubna vyměnili žáci ze 4. A školní lavice za helmy a kola. Na dopravním hřišti ve Šternberku se zúčastnili praktické výuky, kde si na vlastní kůži vyzkoušeli, jaké to je být součástí silničního provozu.

Pod dohledem zkušených instruktorů se děti učily správně reagovat na dopravní značky, respektovat světelnou signalizaci a bezpečně se pohybovat po komunikacích. Program byl zaměřen především na jízdu podle pravidel, dávání přednosti v jízdě a zvládání křižovatek.

Díky zábavné a názorné formě si žáci přirozeně osvojili správné návyky, které jsou pro bezpečnou jízdu v běžném provozu klíčové. Celá akce pomohla dětem získat větší jistotu i potřebný přehled, který se jim při pohybu na silnici bude rozhodně hodit.

O týden později, 20. dubna, si vyzkoušeli jízdu podle pravidel silničního provozu na dopravním hřišti ve Šternberku i žáci 4. B.

Bc. Hana Menšíková

Aprílový den naruby v první třídě!

Hned ráno paní učitelka přivítala děti pozdravem „Dobrý večer“ a tak hned děti poznaly, že v tento den nebude nic jako obvykle. První třída se 1. dubna na apríla proměnila v místo plné smíchu, překvapení a nečekaných situací.

a z toho strachu, kde je, se „pobobkoval“ a musíme říct, že to byla obrovská nálož. Naštěstí to paní asistentka stihla do zvonění na přestávku uklidit. Následně se děti vydaly do zámecké zahrady, kde děvčata chlapcům ukryla čokoládová vajíčka. Potom se je kluci pokusili najít. Spravedlivě se se všemi rozdělili. Na závěr dne si děti vyzkoušely malování kraslic. Každý si vytvořil barevné vajíčko, které si odnese domů. Aprílový den v naší třídě byl plný pohody, radosti a smíchu a všichni jsme si ho náramně užili.

Mgr. Zlata Hlaváčová

Při psaní děti používaly místo pravé ruky levou, pokusili se psát i nohou, a to byl teprve zážitek! U někoho napsané slovo vypadalo spíš jako tajná šifra, ale některým dětem se podařilo slovo napsat čitelně i tímto způsobem, klobouk dolů. Ani čtení nebylo jednoduché – slova se četla pozpátku, a to byla pro děti opravdu velká fuška. Děti si tímto způsobem dávaly různé hádanky.

Apríl byl v týdnu před Velikonocemi. Velké překvapení přišlo, když paní asistentka Lenka příběhla celá uříčená z chodby a v košíku nesla zaječí bobky. Nějaký zajíc nám prolítnul školou

Multifunkční model učitelky nového tisíciletí

Z prvňáčků už jsou opravdoví školáci. Všichni jsme se krásně sžili, umíme se v hodinách zasmát, představovat si, fantazírovat.... Jejich fantazie je bezbřehá. Nedávno jsme debatovali o dokonalé učitelce budoucnosti....

Děti totiž zapominají, že paní učitelka je stále jen ten obyčejný člověk (původně

zpracovává plastelínu, třetí by registrovala existenciální otázku Františka: „A proč je vlastně A první písmeno?“), čtvrtá hlava by jen tiše zírala do prázdna a snažila by se neztratit víru v lidstvo a ta pátá? Ta by se usmívala na rodiče, když přijdou na třídní schůzku.

Ruce jsou kapitola sama o sobě. Dvě

– „Paní učitelko, on se na mě podíval!“). Ideální by také byla regulace hlasitosti, protože dětský kolektiv v dnešní době dokáže během přestávky dosáhnout intenzity zvuku startující stíhačky. Takhle si umět ztlumit děti.... to by byl sen! Co se týče zrakového aparátu, tam by byla velkou výhodou schopnost vidět až za roh - za roh lavice, za roh ulice, za roh dětské duše. Transparentní vidění by znamenalo zjistit obyčejným pohledem, s čím si dítě hraje pod lavicí, nebo co se ukrývá v jeho aktovce. Klasická odpověď při hledání sešitu: „Ale já jsem Vám to odevzdal“ nás nabádá k reakci „Důvěřuj, ale prověřuj“, vězte, že odevzdaný sešit najdeme téměř vždy zastrčený v aktovce.

A pak je tu metabolismus. Ten by měl být na úrovni průmyslové spalovny. Paní učitelka první třídy konzumuje tuny čokolády a ořechů ne pro radost, ale jako zásadní palivo pro přežití. Její tělo by mělo mít schopnost přeměnit cukr ne do rostoucích tukových zásob, ale přímo do trpělivosti, klidu a schopnosti vysvětlit po dvacáté, že písmena „b“ a „d“ nejsou totéž, i když vypadají, jako by si z oka vypadla.

Nesmíme zapomenout ani na psychickou odolnost. Každá učitelka budoucnosti by měla mít vnitřní tlačítko RESTART, které by používala po každé hodině, případně také menší nouzový vypínač emocí, když po vysvětlení práce už po třinácté během krátké chvíle slyší „A co máme vlastně dělat?“ Tlačítko ERROR by se nemělo na modelu paní učitelky vyskytovat vůbec, v těchto případech by v zoufalství mohlo být totiž často používané a tím by velmi rychle klesl počet pedagogické populace. Výjimečnou superschopností by bylo i čtení myšlenek. Děti totiž málokdy dokáží

vysvětlit, čemu nerozumí, vyjádřit své pocity, důvody nepohody. Vedlejšími efektem je ovšem to, že by paní učitelka zachytila také myšlenky typu: „Tak tohle mě teda vůbec nebaví.... Ta má ale velké nos.... Je tam v rohu pavučina? Kdy už bude přestávka?“ Tyto nechtěné navenívané myšlenky by se musela naučit s noblesou ignorovat.

Tělo učitelky budoucnosti by plně spolupracovalo s rozvrhem - nevyměšovalo by, nepotřebovalo by pauzu, nemuselo by přijímat potravu (kromě té zmíněné čokolády), a přesto by nevypadlo z provozu.

I kdybychom paní učitelky nového tisíciletí vybavili pěti hlavami, osmi rukama a mnoha superschopnostmi, pořád by to možná nestačilo. Protože nejdůležitější vlastnost, kterou každá musí mít, je schopnost mít ráda několik malých, někdy hluchých, jindy chaotických, přesto jedinečných a originálních bytůstek, které se teprve učí, jak funguje tento svět.

A tak jsem ráda za mou druhou hlavu, druhou pusou a úsměv a další dvě ruce v podobě naší paní asistentky Lenky, věřte, že ve dvou se to v první třídě opravdu lépe táhne.

Děti byly z celé představy nadšené, každý přidával nové a nové superschopnosti, které by taková správná paní učitelka měla mít. Je to krásný námět třeba i do výtvarné výchovy. Celou debatu jsme uzavřeli slovy: „A to by bylo vlastně super, kdyby se hned v porodnici poznalo podle počtu hlav, že na svět přišla multifunkční paní učitelka nebo pan učitel“.

No, řekněte sami, není to krásná práce?

Mgr. Zlata Hlaváčová

jsem napsala „normální člověk“, ale to by mohl někdo rozporovat) s jednou hlavou, jednou pusou, dvěma ušima a dvěma rukama...

Taková paní učitelka budoucnosti v první třídě by rozhodně neměla být jen obyčejný člověk. To je totiž zásadní omyl, kterého se dopouští každý, kdo si myslí, že pro tuto práci stačí pedagogické minimum, trpělivost a pořádný hrnek kávy. Realita první třídy si opravdu žádá evoluční skok.

Začněme právě tou hlavou. Jedna hlava je směšně málo. Ideální paní učitelka by se měla narodit nejméně se třemi hlavami, nejlépe s pěti, které by byly rozmístěny strategicky do kruhu, aby jí nic neuniklo. Tím se zvýší počet uší, a tak by zvládala přijímat informace minimálně od pěti dětí zároveň... což se děje každodenně, ale s jednou hlavou a dvěma ušima to bývá nadlidský výkon. Výhodu by to mělo i ve vyučování. Jedna hlava by sledovala Pepíka, který si povídá s lavicí, druhá Martinku, co místo psaní

ruce stačí tak maximálně na potlesk, nikoli na výuku, a to především v pracovních činnostech. Moderní učitelka první třídy by měla disponovat minimálně osmi končetinami. Jednou rukou by psala na tabuli, druhou by opravovala sešity, třetí by jednoruč zavazovala tkaničky, čtvrtou by oddělovala dva budoucí právníky v konfliktu o pastelku. Pátá by rozdávala papíry, šestá konejšila, sedmá hledala gumu a ta poslední by si automaticky dělala poznámky o tom, jak lépe zorganizovat hodiny.

Zvláštní důraz by měl být kladen také na učitelčin sluchový aparát. Běžné lidské uši nemají šanci. To možná vnímají a dokáží posoudit i rodiče stojící před školou, když se hromadně čtyři třídy převlékají v šatně, následně pak paní kuchařky v jídelně, kdy se v jednu chvíli stravuje někdy až šedesát dětí. Paní učitelka by měla mít také zabudovaný selektivní zvukový filtr, aby dokázala oddělit důležité informace typu: „Paní učitelko, hoří!“ od těch méně důležitých

Klokkan 2026: Dobojujano!

Máme za sebou další ročník mezinárodní soutěže Matematický klokan. 20. března se na naší škole nesl ve znamení logických úvah, hledání souvislostí a počítání.

Žáci řešili ve stanoveném čase 24 úloh (kategorie Cvrček úloh 18). Úlohy jsou rozděleny do tří skupin podle náročnosti. Řešitelé při hodnocení obdrží příslušný počet bodů za správné řešení, ztrácí jeden bod za chybnou odpověď a za nezodpovězení úkolu nic nezískávají ani neztráčí. I v tomto smyslu je soutěž netradiční, žáci si mohou zvolit taktiku vedoucí k získání co největšího počtu bodů.

Hlavní motivací pro naše žáky byla možnost porovnat své schopnosti s vrstevníky nejen v rámci školy, ale i v celostátním měřítku. Letos jsme si poprvé vyzkoušeli online formát.

Díky soutěži si žáci i učitelé ověřují, v čem jsou žáci silní, co jim jde a kde naopak potřebují větší podporu. Úlohy v Matematickém klockanovi totiž neprovedou jen naučené postupy, ale také schopnost uvažovat, hledat souvislosti, volit strategii a vytrvat v řešení. Navíc je soutěž dobrou motivací k prohlubování matematických znalostí a dovedností.

Výsledky prvních tří neúspěšnějších

řešitelů z každé kategorie budou zahrnuty do okresní statistiky a uvidíme, zda počet dosažených bodů bude stačit i na pěkné umístění v rámci okresu Olomouc.

Vítězům školního kola srdečně blahopřejeme a všem účastníkům děkujeme za jejich nasazení a chuť.

Bez ohledu na finální počet bodů je vítězem každý, kdo se nebál zapojit své mozkové závity.

Rádi bychom též poděkovali všem (nejen) třídním učitelům za spolupráci a pomoc při zadávání soutěže a velké poděkování i panu učiteli Mgr. Janu Košovi za perfektní přípravu materiálů. Těšíme se na další ročník!

Zde jsou výsledky těch, kteří stanuli na „bedně“:

Kategorie Cvrček (2. – 3. třída)

1. Viktorie Svobodová (3. B)
2. Patrik Petura (3. A)
3. Amálie Sedláčková (3. A)

Kategorie Klokánek (4. – 5. třída)

1. Anna Peterová (5. B)
2. Isabela Navrátilová (5. A)
3. Maxmilián Beiel (5. A)

Kategorie Benjamín (6. – 7. třída)

1. Antonín Mlčoch (6. B)
2. Václav Žádník (7. A)
3. Daniela Stanislavová (6. B)

Kategorie Kadet (8. – 9. třída)

1. Matěj Šiška (9. A)
2. Ondřej Maleček (9. A)
3. Tomáš Sláma (9. B)

ZAHRADNÍ SLAVNOST

TÉMA: OLYMPIJSKÉ HRY

DATUM

2. ČERVNA

ZAČÁTEK

OD 14:00

MÍSTO KONÁNÍ

VELKÝ TÝNEC

U NOVÉ ŠKOLY

Příčná 326, Velký Týnec

HOST

JAKUB JURKA

— ČLEN BRONZOVÉ SKUPINY —
Z LOH V PAŘÍŽI V ROCE 2024

SPORTOVNÍ STANOVIŠTĚ

SOUTĚŽE

ODMĚNY

ZÁBAVA PRO CELOU RODINU

PRO DĚTI I RODIČE BUDE
NACHYSTANÁ

**27 M NAFUKOVACÍ
PŘEKÁŽKOVÁ DRÁHA!**

**PŘIJĚ SI UŽÍT DEN PLNÝ POHYBU,
HER A OLYMPIJSKÉ ATMOSFÉRY!**

POŘADATELÉ:

ZŠ Milady Petřkové a SRPŠ

ZA FINANČNÍ PODPORY:

obec Velký Týnec

Vědět, poznat, rozumět

Zatímco si deváté třídy opakovaly učivo na přijímací zkoušky v rámci intenzivní týdenní přípravy, mladší ročníky se věnovali různým hrozbám a rizikovým situacím kolem nás. My osmáci jsme se věnovali tématům: šikana, závislosti, zdravý životní styl a další. Dovolte nám, abychom se podělili o průběh našeho týdne.

Pondělí

Do školy jsme vyrazili pouze s propiskou, sešitem a svačinou. V 7.45 zvoní na hodinu a spolu s panem učitelem přichází i téma prvního dne - krizové situace a mimořádné události. Nejdéle jsme se věnovali evakuaci (například při požáru).

Co jsme se dozvěděli?

Co si zabalit: doklady, peníze, trvanlivé potraviny, cennosti, elektroniku, náhradní oblečení, případně deku nebo spacák.

Co udělat před odchodem: zavřít okna, vypnout elektřinu a zajistit domácí mazlíčky (převážet v přepravkách).

Také jsme hráli scénky, které nám měly přiblížit různé krizové situace. Zadání jedné z nich znělo: „Utíkáte z hořící budovy, tvůj přítel vytáhne telefon a začne natáčet. Jak by ses zachoval/a?“ (Každý si na to můžete odpovědět sám.). Za sebe můžeme říct, že to dopadlo lépe, než jsme očekávaly.

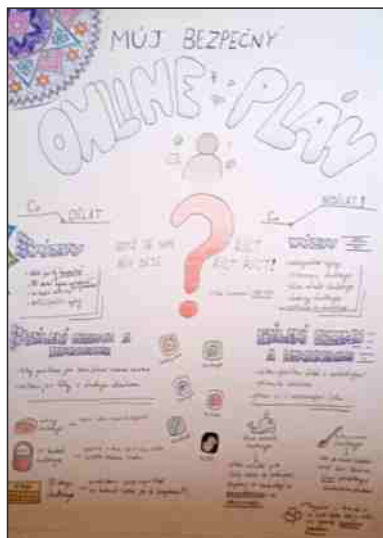
Úterý

Jedním z nejtěžších témat pro nás byla šikana a kyberšikana. Nejprve jsme si přiblížili, co slovo šikana vlastně znamená.

Jedná se o úmyslné a opakované fyzické nebo psychické ubližování, ponižování či zastrašování jedince, který se nedokáže bránit. Pokud si všimnete, být jen náznakem, šikany, je důležité to nahlásit dospělé osobě. Šikana není žádná legrace, i když to tak může agresorům připadat. Jedná se o vážný problém, který může mít i právní důsledky. Oběti často pociťují strach chodit do školy a mohou se potýkat i s dalšími psychickými obtížemi. Kyberšikana je ještě horší. Ne vždy vidíte osobu, která vám posílá nenávistné nebo urážlivé zprávy. Právě anonymita internetu často zhoršuje. Je důležité svěřit se rodičům, nebo jiné dospělé osobě, která vám pomůže podniknout další kroky. V mezilidských vztazích je velmi důležité komunikovat. Umět komunikovat, mít možnost otevřeně komunikovat.

Středa

Středeční den se nesl v duchu zdravého životního stylu. Dostali jsme možnost si přinést podložku a vyzkoušeli jsme si

různé meditační a relaxační techniky. A nebylo to jen o tom. K této oblasti patří také strava. Naším prvním úkolem bylo rozdělit se do dvou skupin. Každá skupina si sepsala co nejvíce potravin zdravých, ale také těch neprospěšných. Své myšlenky jsme si navzájem sdíleli a obhájovali jsme, proč bychom potraviny do dané kategorie zařadili, nebo ne. Škoda, že jsme aktivitu nedokončili.

Čtvrtek

Ve čtvrtek nás čekal výlet do Pevnosti poznání v Olomouci, kde jsme se hned na začátku rozdělili do tří skupin. Naše skupinka B se nejprve vydala do expozice s názvem „Rozum v hrsti“, čekala na nás spousta pokusů, skládaček a hlavolamů. Prohlédli jsme si několikanásobně zvětšený model lidského mozku, zkusili vyrovnat misky vah pomocí kovových koulí a také jsme si ověřili, že stát se kosmonautem asi nebude pro nás. V této části se nachází i tzv. gyroskop (přístroj, který se používá například na Mezinárodní vesmírné stanici. Někteří z nás pořádně zamotali hlavu (i žaludek).

Pak nás čekala řada pokusů, při kterých jsme využívali znalostí fyzikálních vlastností. Vyzkoušeli jsme si práci s newtonovskou kapalinou - směsí škrobu

a vody. Při pomalém pohybu se chová jako běžná kapalina, ale při rychlém nárazu nebo tlaku naopak ztuhne. Pokud ji necháte zaschnout, dá se navíc poměrně snadno odstranit z oblečení a vlasů.

Pátek

Poslední den týdne byl věnován závislostem. Mluvili jsme o rizicích návykových látek, o tom, jak vás tyto látky mohou zničit, o promarněných životech.

Týdenní program jsme završili vytvořením vekloformátového plakátu z těch „nejzajímavějších“ obrázků a vyvěšili si je ve třídě, ať ho máme pěkně na očích. Prima splupráce.

Celý týden stál za to.

Natálie Prečanová, Rozárka Lakomá, Tereza Nováková, Leona Spurná (8. B)

Štěstí přeje připraveným

Středa 11. března nebyla pro sedmáky jen obyčejným dnem v lavicích. Třídy 7. A, B a C si vyzkoušely, jaké to je být v kůži záchranářů. Proběhl praktický kurz první pomoci pod vedením paní Kafkové.

Program odstartoval přehledem úrazů, které je mohou potkat kdykoliv a kdekoliv. Paní Kafková dětem vysvětlila, jak v takových chvílích nepanikařit, jak si poradit s popáleninami, alergickými reakcemi nebo co dělat, když je venku zastihne bouřka. Velkým tématem byl EPIPEN. Během prezentace byl prostor i na dotazy a vlastní zkušenosti.

Paní Kafková zdůraznila, že nejlepší je úrazům předcházet. Probrali zásady pro horské výšlapy – od nepodcenění předpovědi počasí až po pevnou obuv a vhodné oblečení. Příklady z praxe jim jasně ukázaly, že i malá chyba v přípravě může vést k velkým potížím. Nejzajímavější byla samozřejmě praxe. Na kobercích probíhal intenzivní trénink – děti se učili, jak správně manipulovat se zraněným a uložit ho do polohy, která mu může zachránit život, vyzkoušeli si obvazovou techniku na simulovaných zraněních (jak ošetřit třeba otevřenou

zloženinu, krvácení), na figurínách si vyzkoušeli náročnost umělého dýchání a masáže srdce na čas.

Díky tomuto dopoledni už vědí, že první pomoc není jen o teorii v učebnici, ale o odvaze a rychlém rozhodování.

Děkujeme paní Kafkové za skvělý a užitečný program!

Geografický triumf: Tonda Mlčoch ovládl i krajské kolo!

25. března se v prostějovském Domě dětí a mládeže konalo krajské kolo Geografické olympiády. A máme pro vás skvělou zprávu!

Antonín Mlčoch navázal na svůj úspěch, po vítězství v okresním kole nenašel přemožitele ani v kraji. V silné konkurenci vybojoval fantastické 1. místo ve své kategorii A. Ačkoliv je tato kategorie pro letošek konečnou stanicí a do celostátního kola se již nepostupuje, titul nejlepšího mladého geografa v kraji je obrovským úspěchem!

Tondo, moc gratulujeme a děkujeme za skvělou reprezentaci školy!

Navazujeme na minulé číslo časopisu a pokračujeme v povídání s naším šampionem.

Tondo, gratulujeme! Jaký to byl pocit, když jsi zjistil, že jsi po okresním kole vyhrál i to krajské?

Když jsem to zjistil, byl to pro mě obrovský šok! Jsem velice nadšený!

S jakými pocity jsi do krajského kola šel?

Hlavně abych si to užil a vyzkoušel si, na kolik mám. Rozhodně jsem nepočítal s tím, že můžu vyhrát.

Která část soutěže v Prostějově pro tebe byla nejtěžší – práce s mapou, nebo teoretické otázky?

Asi test znalostí (bez atlasu).

Překvapilo tě v zadání nějaké konkrétní téma nebo otázka?

Nejvíc mě překvapila úloha, při které jsem měl určit čas v různých koutech světa za pomoci textu.

Jak ses na krajské kolo připravoval? Máš nějaký speciální trik, jak si zapamatovat všechna ta fakta a souvislosti?

Jenom jsem si napsal práci s atlasem z minulého ročníku, jinak nic.

Kategorie A v kraji končí, mrzí tě, že letos není celostátní kolo, nebo si teď raději od geografie na chvíli odpočineš?

Mrzí mě, že není i celostátní kolo, protože by mě zajímalo, jak bych dopadl tam.

Plánuješ se olympiády zúčastnit i příští rok ve vyšší kategorii?

Ano. A doufám, že se mi bude dařit.

Pomohla ti přítomnost pana učitele Jana Zdráhala na místě, nebo jsi byl během testů raději ve své vlastní „bublině“?

Určitě mi to pomohlo, protože jsem díky němu nebyl tolik vystresovaný. A taky bylo dobré, že to byl právě on, protože bydlí přes ulici, takže se s ním docela znám.

Jak vypadá takový den na krajském kole? Měli jste čas se v Prostějově i trochu porozhlédnout, nebo to bylo jen o testech?

Vlastně jsme tam přijeli, došli do DDM, napsal jsem testy, počkali na vyhlášení a jeli do školy/domů.

Co jsi udělal jako první věc, když jsi se dozvěděl, že jsi vyhrál?

Velice mě to překvapilo, ale šel jsem si vyzvednout diplom a cenu.

Sleduješ mapy i ve volném čase, nebo je po soutěži nechceš ani vidět?

Někdy se na ně podívám, ale jinak je moc nepozorují.

Existuje nějaké místo na světě, které tě podle mapy fascinuje a chtěl by ses tam jednou podívat?

Ano, Austrálie, Řím, Nový Zéland, Vatikán, Miami, Mexiko, Švédsko, Norsko, Finsko, Čad, Egypt, Francie, Španělsko, Japonsko, Hawaii, Los Angeles, Madagaskar.

Co tě na zeměpisu baví víc – příroda a krajina, nebo spíš to, jak žijí lidé v různých částech světa?

Příroda a krajina.

Kdybys teď dostal letenku kamkoliv na světě, kam by to bylo a proč? Lákají tě spíš ledovce, nebo tropické pralesy?

Asi na Madagaskar, nebo na Hawaii.

Jsi ten typ, co na výletě s rodinou neustále kontroluje navigaci a hlásí zajímavosti o krajině, nebo si raději jen užíváš výhled?

Raději si užívám výhled.

Existuje nějaké místo v našem kraji, které máš fakt rád a kam bys vzal někoho, kdo tu nikdy nebyl?

Vzal bych ho na olomoucké Poděbrady nebo do Strejčkova lomu.

Pomáhá ti zeměpis i v běžném životě? Třeba že se neztratíš v cizím městě nebo lépe rozumíš tomu, co se zrovna děje ve zprávách ze světa?

Rozhodně mi pomáhá a možná se díky němu i raději koukám na Zprávy na ČT1.

Který světadíl je tvoje srdcovka a o kterém bys naopak nechtěl psát test ani za nic?

Můj nejoblíbenější je asi Evropa a nejmíň oblíbená je asi Asie.

Jak po takovém náročném dni v Prostějově relaxuješ? Byla za vítězství nějaká sladká odměna nebo pořádný odpočinek u her/sportu?

Nebylo to tak náročné jako zápas v basketu, takže jsem nijak zvlášť neodpočíval.

Stalo se ti někdy, že ses fakt pořádně ztratil, i když jsi krajský přeborník v geografii?

Možná ano, ale už si to nepamatuji.

Co bys vzkázal lidem, kteří si myslí, že zeměpis je jen šprtání hlavních měst a počtu obyvatel?

Ať si o něm myslí, co chtějí, ale podle mě je to velice zábavný předmět a člověk se pak dokáže vyznat ve světě.

Máš nějaký vzkaz pro ostatní, které zeměpis láká, ale bojí se podobných soutěží?

Ať se nebojí a zkusí to, za pokus nic nedáš.

Tondo, děkujeme za tvůj čas a milý rozhovor!

Ještě jednou gratulace k takovému úspěchu!

Tydýt na cestách

Dobrodružství pana Tydýta pokračuje. Po návratu z dinosauřího světa se vydal na výlet se Zuzankou...

Ze Zuzankou jsem strávil 6 nocí v hotelu Patince na Slovensku .....

Každý den jsme chodili do bazénu .....

Na vše jsem dohlížel .....

A já jsem relaxoval .....

Zuzanka plavala , potápěla se byla to velká zábava .....

Také jsme si hráli v herně .....

A samozřejmě jsme i odpočívali .....

A hráli stolní tenis .....

A já byl rozhodčí .....

V sobotu jsme ještě šli do divadla .....

..... na pohádku Lotrando a Zubejda

Moc se mi se Zuzankou líbilo....

DĚJEPISNÉ OKÉNKO

Historie nejsou jen data v učebnicích, ale především tváře a hlasy lidí, kteří žijí mezi námi.

I v letošním školním roce se naše škola zapojila do vzdělávacího projektu Příběhy našich sousedů neziskové organizace Post Bellum.

Ve středu 18. března se velkobystřický Kulturní dům Nadační proměnil v místo, kde oživala minulost v podání té nejmladší generace.

Slavnostní závěrečná prezentace projektu Příběhy našich sousedů se stala vyvrcholením půlročního úsilí žáků z Olomoucka, Prostějovska a Přerovska. Ti se na chvíli stali dokumentaristy a strážci paměti svého regionu. Objevili, zachytili a představili sedm neobyčejných lidských osudů, které by se možná jinak ztratily v čase. Lidské osudy, které byly svědectvím radostí i strastí, tvrdé práce, nebezpečí, někdy i nespravedlnosti. Nad tím vším se ale přitom vznášel optimismus, láska a víra v dobro.

Žakovský tým z Velkého Týnce sdílel osud pamětnice druhé světové války, která jako malé dítě prožívala dny plné úzkosti v provizorním úkrytu. Její slova připomněla všem přítomným v sále hodnotu míru a bezpečí: „Ve sklepě šlo hlavně o strach. Strach z toho, co bude druhý den. Nemohla jsi vědět, jestli nějaký voják nezačne střílet do sklepa a nebude konec. Nenapadlo tě nad něčím přemýšlet.... žila jsi jen ve strachu.“

Odborná porota si cenila vysoké úrovně autentičnosti, nápaditého zpracování, ale i mluvního projevu mladých reportérů. Výsledky projektu zapojených žakovských týmů si můžete prohlédnout zde: <https://www.pribehynasichsousedu.cz/olomoucko-prostejovsko-a-prerovsko/olomoucko-prostejovsko-a-prerovsko-2025-2026/>

Průběh projektu vám ve svém povídání přiblíží Leontýnka.

Příběhy našich sousedů - zkušenost, na kterou nezapomeneme

Dne 18. března 2026 se ve Velké Bystřici konala závěrečná prezentace projektu Paměť národa - Příběhy našich sousedů. Naši Základní škola Milady Petřkové ve Velkém Týnci reprezentoval autorský tým třídy 8. B složený z Alžběty Brabcové, Vojtěcha Dubského, Rozárky Lakomé, Natálie Prečanové a Leontýny Sedláčkové pod vedením pana učitele Mgr. Martina Mináře.

Náš tým si pro svůj projekt vybral skoro devadesátiletou pamětnici paní Libuši Kubíčkovou, která jako malé dítě zažila druhou světovou válku. Z jejího vyprávění nás nejvíce zaujal konec války, kdy se společně se svou rodinou a sousedy ukrývala ve sklepě před ustupující německou armádou. Setkání s ní pro nás bylo velkým zážitkem. Velmi ochotně se

s námi podělila o svůj životní příběh i vzpomínky, které pro ni nebyly vždy radostné. O to více si vážíme toho, že jsme její příběh mohli zaznamenat. A pokud by měl někdo zájem si jej přečíst či poslechnout, může navštívit internetové stránky projektu Paměť národa, kde je k nahlédnutí.

Za celý tým mohu s určitostí říci, že když nás pan učitel oslovil s nabídkou zapojit se do Paměti národa - Příběhů našich sousedů, dlouho jsme neváhali. Byli jsme nadšení, ale zároveň jsme úplně nevěděli, co nás čeká. Nakonec jsme byli velmi mile překvapeni, kolik nových zkušeností nám projekt přinesl. Vyzkoušeli jsme si práci v týmu, tvorbu otázek pro pamětníka, vedení rozhovoru i jeho nahrávání. Měli jsme také možnost nahlédnout do zákulisí Českého rozhlasu v Olomouci, kde jsme si vyzkoušeli práci s mikrofonem a samotné nahrávání. Právě tam vznikla i naše zvuková nahrávka, která je součástí profilu pamětnice na webových stránkách projektu.

Na závěrečnou prezentaci ve Velké Bystřici jsme se rozhodli zpracovat část života paní Kubíčkové, a to formou hrané scény. Zaměřili jsme se na období, kdy se jako dítě se svou rodinou a sousedy ukrývala ve sklepě. Scénku jsme pojali z pohledu dětí a snažili jsme se zachytit atmosféru strachu, nejistoty a zároveň i dětské naděje. Ukázali jsme, jak těžké muselo být zůstat zavřený ve sklepě, bát se o pracující rodiče a nemoci hrát si venku s kamarády, a to jen proto, že venku zuřila válka. Přípravy na scénku zahrnovaly nejen psaní scénáře, výrobu kulís, opatřování kostýmů, ale i opakovaně zkoušení a ladění detailů. Nebylo to vždy jednoduché, ale o to víc nás těšil výsledek. Pak přišel náš velký den. Nervozita se míchala s očekáváním i úlevou, že už brzy budeme mít vše za sebou. Naše prezentace dopadla výborně, a to nejen podle nás, ale i odborné poroty, jejíž hodnocení nám udělalo velkou radost. Porota ocenila naši práci, nápad i zpracování scénky.

Tento projekt nám ukázal, jak důležitá je spolupráce, komunikace a vzájemný respekt. Naučili jsme se, že ne vždy se shodneme, ale i rozdílné názory nás mohou posunout dál. Získali jsme nové zkušenosti, dovednosti a také jsme měli možnost nahlédnout do života člověka, jenž prožil dobu, kterou si dnes už jen těžko dokážeme představit.

Na závěr bychom chtěli ještě jednou poděkovat paní Libuši Kubíčkové za to, že se s námi podělila o svůj životní příběh. Dále také panu učiteli Mgr. Martinu Minářovi za jeho vedení, podporu a rady během celého projektu. A v neposlední řadě i projektu Paměť národa za možnost být jeho součástí.

Závěrem bych za všechny dodala jediné. Jsme rádi, že jsme mohli přispět k tomu, aby příběh jednoho pamětníka zůstal zachován i pro další generace, protože i jeden příběh může pomoci pochopit celou historii.

Leontýna Sedláčková

Z lavic přímo do starověku

Tomu, kdo v posledních dnech procházel vestibulem školy, jistě neunikla nová výstava. Naši šestáci ze tříd 6. A, 6. B a 6. C se totiž v hodinách dějepisu pod vedením paní zástupkyně Taťány Hanaškové na chvíli přenesli do starověkého Řecka.

Nejprve si povídali o řeckých bozích a diskutovali o tom, jak by olympští bohové vypadali dnes. Svě originální nápady pak přenesli na papír.

Poté se s velkým nasazením pustili do dalšího kreativního úkolu: vytvořit masku co nejpodobnější té, jaká se kdysi používala v antickém divadle.

Výsledky jsou opravdu působivé! Každá maska je naprostý originál a odráží jak kousek historie, tak i šikovnost svého autora.

Víte, k čemu masky vlastně sloužily?

Pro starověké Řeky nebyla maska (řecky prosópon, latinsky persona) jen ozdobou, ale nezbytnou součástí kostýmu, která definovala charakter postavy. Zde je pár zajímavostí, které jste o nich možná nevěděli:

Hlas jako zvon: Otvory pro ústa byly tvarovány tak, aby pomáhaly srozumitelnosti a síle hlasu. Herec tak byl slyšet i na velkou vzdálenost v obrovských amfiteátrech.

Muži v ženských rolích: Protože ženy v antice nesměly hrát, umožňovaly masky mužům věrohodně ztvárnit i ženské hrdinky.

Rychlá proměna: Díky výměně masek mohl jeden herec během představení odehrát více různých postav. Viditelnost: Masky měly často velmi výrazné rysy, velké oči a naznačené účesy, aby diváci i z posledních řad jasně poznali, o koho jde.

SPORTOVNÍ OKÉNKO

Naše palubovka ožila basketbalem

V úterý 14. dubna se sportovní hala ve Velkém Týnci stala dějištěm okrskového kola v basketbalu chlapců. Turnaje se zúčastnily vybrané týmy ze čtyř škol našeho regionu: ZŠ Velký Týnec, ZŠ Velký Újezd, ZŠ Velká Bystřice a ZŠ Tršice, aby opět poměřili síly v napínavém turnaji.

I když naši mladší kluci podali fantastický výkon a do zápasů dali všechno, sportovní štěstí se nakonec přiklonilo k soupeři. O prvním místě rozhodlo pouhé skóre – konkrétně jediný vstřelený koš. Týnec tak bral sice „jen“ stříbro, ale za svůj výkon se rozhodně stydět nemusí.

Starší chlapci to na domácí půdě neměli o nic lehčí. Čekal na ně los plný silných a fyzicky zdatných soupeřů. Kluci šli do každého souboje naplno. V tvrdé kon-

kurenci se jim podařilo vybojovat krásné 3. místo.

Všem klukům děkujeme za skvělou reprezentaci školy a gratulujeme k medailovým pozicím!

Kategorie mladší žáci:

Antonín Mlčoch, Tobias Wdóvka, Martin Ferianček, Matyáš Kocián, Šimon Kolda, Václav Žádník, Adam Kupka, Matěj Davidov, Vojtěch Frgal, Matyas Sofineti

Kategorie starší žáci:

Tomáš Dluhý, Vilém Žádník, Vítek Lakomý, Vojtěch Řehák, Tomáš Sláma, Nicolas Smrka, Adam Urbánek, Vojtěch Wachtl, Petr Vaněk, David Zeman

O dva dny později, ve čtvrtek 16. dubna, jsme se opět sešli u nás ve Velkém Týnci,

tentokrát se v rámci okrskového kola košíkové potkala na palubovce děvčata. Turnaje se opět účastnily vybrané týmy ze škol: ZŠ Velký Týnec, ZŠ Velký Újezd, ZŠ Velká Bystřice a ZŠ Tršice.

V kategorii mladších dívek dominoval domácí výběr z Velkého Týnce a po zásluze obsadil 1. místo.

Pozadu nezůstaly ani starší žákyně. V náročných zápasech, kde rozhodovala každá vteřina a dobrá obrana, vybojovaly krásné 2. místo. I když jim zlato uniklo jen o kousek, jejich nasazení a předvedená hra byly skvělou vizitkou naší školy.

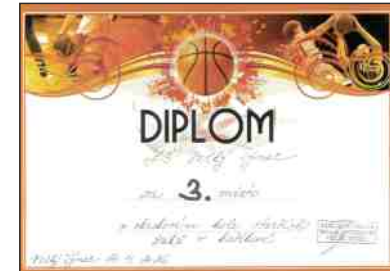
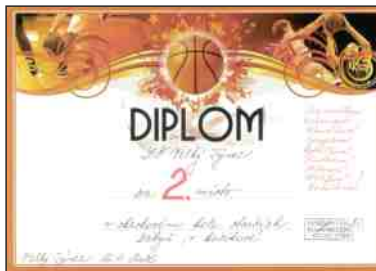
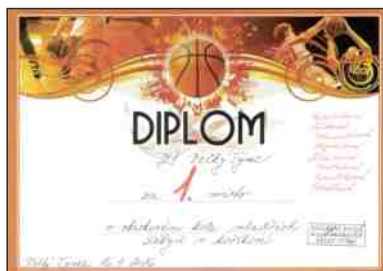
Děvčatům gratulujeme k vynikajícím výsledkům a děkujeme za vzornou reprezentaci Velkého Týnce!

Kategorie mladší žákyně:

Justýna Petřelová, Anežka Beníčková, Bára Motalová, Sylva Židáková, Iveta Schneiderová, Tereza Stejskalová, Zuzana Urbánková, Tereza Šíšková, Sára Polášková

Kategorie mladší žákyně:

Simona Stiborová, Štěpánka Kovářová, Gabriela Gengelová, Šarlota Hlaváčová, Simona Šusterová, Adéla Rybaříková, Kristýna Březinová, Nikol Feriančeková, Kristýna Wolfová

McDonald's Cup: Naši fotbalisté slaví postup!

V uplynulých dnech se na našem velko-týneckém hřišti odehrály očekávané fotbalové bitvy v rámci turnaje McDonald's Cup.

V úterý 21. dubna přišla řada na mladší kategorii A. Naši reprezentanti se opět předvedli na domácí půdě ve vší parádě! I když je potrápilo velmi chladné a větrné počasí, na výkonech hráčů to nebylo znát. Své soupeře zdolali s velkými brankovými rozdíly a nenechali nikoho na pochybách, kdo je na hřišti

pánem. Zasloužené zlaté medaile a postup do okresního kola pak tým oslavoval s obrovskou radostí. Všem hráčům patří velká gratulace a poděkování za skvělou reprezentaci školy!

Kategorii A reprezentovali: Filip Peč, Mateo Navrátil, Petr Bačík, Petr Chodil, Sofie Paulíková, Vít Barnet, Jakub Rybařík, Sebastian Šimeček, Ema Hansmannová, Jan Krumpolec, Šimon Haitl, Ondřej Prečan, Dominik Jílek

Ve čtvrtek 23. dubna pak poměřili své síly žáci ze 4. a 5. tříd. S velkou radostí oznamujeme, že naši kluci (a holky!) v náročné konkurenci obstáli a z druhého místa postupují také do okresního kola!

Hrálo se ve dvou skupinách po čtyřech týmech. Turnaj byl nesmírně vyrovnaný a o pořadí rozhodovalo skóre. Ve finále náš tým změnil síly se ZŠ Demlova. I přes velkou bojovnost nakonec soupeři podlehl. Každopádně na hřišti dostala prostor celá soupiska včetně děvčat, aby si atmosféru turnaje užili všichni. Velká gratulace hráčům, děkujeme za skvělou reprezentaci a postup.

Kategorii B reprezentovali: Tomáš Studený, Richard Berka, Jan Balihar, Emma Drexlerová, Dominika Rozehnalová, Mykhailo Kovalchuk, Milan Hrabinec, Adam Neuman, Jonáš Zavíral, Filip Dadák, Kryštof Martinů, Petr Šindler.

Děkujeme všem fanouškům, kteří týmy přišli podpořit, vytvořili skvělou kulisu a naše hráče hnali kupředu. V pondělí 4. 5. a v úterý 5. 5. se konají okresní kola v Řepčíně, tak držte našim malým fotbalistům palce!

Turnaj by se neobešel bez precizní přípravy. Velké poděkování proto patří panu učiteli Michalu Prokopovi a paní učitelce Kateřině Komínkové za bezproblémový průběh celé akce. Stejně tak děkujeme i pomocné četě z řad žáků devátých tříd za jejich ochotu a pomoc s organizací. Naše poděkování patří také klubu FK Velký Týnec za poskytnuté prostory a panu Robertu Prečanovi za vstřícnou spolupráci.

Pořadí kategorie A: FZŠ Hálkova, FZŠ Tererovo náměstí, ZŠ Olomouc Nemilany ZŠ Milady Petřkové Velký Týnec

Pořadí kategorie B: ZŠ Olomouc, Demlova (postup), ZŠ Milady Petřkové Velký Týnec (postup), ZŠ Bohuňovice, ZŠ Olomouc tř. Spojenců, ZŠ Uničov, ZŠ Hlubočky, ZŠ Rezníčkova, ZŠ sv. Voršily

Mgr. Kateřina Komínková

CESTOVATELSKÉ OKÉNKO

Z Pusteven na Radhošť po stopách Radegasta

V nížinách je již jaro v plném proudu, zelenají se louky i pole obilí a vzduch voní rozkvetlými stromy. Hory však mají své vlastní tempo, ale i tam už zima pomalu ustupuje. Horské stezky se znovu probouzejí k životu a lákají k novým cestovatelským dobrodružstvím. Ráda bych vás tedy pozvala na Radhošť, sedmou nejvyšší horu Moravskoslezských Beskyd s výškou 1129 m n. m., a také na nedaleké Pustevny.

Zdatnější cestovatelé využijí k výšlapu, stejně jako já a má rodina, turistické stezky vedoucí z okolních měst například z Trojanovic, Rožnova pod Radhoštěm či Prostřední Bečvy. Ti, jejichž kondice ale není po zimě právě ideální, můžou zvolit cestu autem, a to až na parkoviště pod Pustevnami, anebo využít lanovku z Trojanovic. Ta byla vybudována přímo v rekordním čase již roku 1940. Se stavbou se započalo počátkem mrazivého ledna a už 3. března téhož roku byla dráha slavnostně otevřena. K přepravě turistů slouží dvouseřadková lanovka dodnes. Z Trojanovic na Pustevny urazí trasu dlouhou 1637 m, překoná převýšení 400 metrů a za hodinu přepraví až 900 osob. A mimo jiné zachrání před propocením nejedno triko.

To se ale již nacházíme na Pustevnách, ležících v nadmořské výšce 1018 m. Svě jméno získaly podle poustevníků, kteří zde žili až do roku 1874. Jsou známé především díky malovaným dřevěným stavbám architekta Dušana Jurkoviče, ale velkým lákadlem je také Stezka Valaška se spoustou aktivit pro děti, otevřená v roce 2019. Z její nejvyšší části ve výšce 22 metrů nad zemí lze za dobrého počasí dohlédnout až na Jeseníky nebo Malou Fatru. Mně osobně se tyto atrakce, rostoucí jako houby po dešti, na horách nelíbí. Myslím si, že takové stavby sem nepatří, ale věřím, že pro spoustu lidí jsou vyhledávaným turistickým místem. Pustevny jsou pak v zimě významným lyžařským střediskem a koná se tu také festival Ledové Pustevny, kde řezbáři vytvářejí obří sochy z ledu. Ty v létě vystřídají sochy z písku, které stojí také za vidění.

Naším hlavním cílem výletu je však naučná stezka Radhošťská ovčí dálnice, která vede z Pusteven až ke kapli na Radhošti. Pohodlná trasa bez výrazného převýšení je dlouhá asi 4 km a najdeme na ní 9 zastavení věnovaných přírodě i historii zdejší krajiny. Po cestě můžeme vyhlídkový dřevěný altán, Cyrilku, z roku 1894, odkud jsou krásné výhledy a je také místem krátkého odpočinku. Zane-

douho poté dorazíme k soše boha Radegasta na stejnojmenném vrcholu s výškou 1106 m n. m. Tento mýtický ochránce Beskyd je zobrazován jako postava s mužským tělem, hlavou připomínající lva a přílbou v podobě býčí hlavy s rohy. Je oblečen v suknicí s ornamenty, v pravé ruce drží roh hojnosti s kachnou, levou svírá sekeru na dlouhém topůrku a obut je do krpců, což jsou tradiční kožené boty. Socha už je ale pouze kopií té původní, jejímž autorem byl frenštátský rodák, sochař Albín Polášek. Původní socha vyrobená z betonu, žulové drti a železné konstrukce měřila 3,20 metru a vážila 1,4 tuny. Vznikla dokonce ve dvou barevných variantách. Jedna v odstínu bíločerné, která byla 5. července 1931 slavnostně odhalena na Radhošti a druhá, načervenalá, určená do soukromé zahrady samotného autora. Její osud se však ubíral jiným směrem. I když sám sochař žil dlouhé roky v Americe, na stáří plánoval návrat do rodné vlasti. To mu bohužel překazila válka, nástup komunistického režimu a v neposlední řadě také zdravotní problémy. Do Česka se již nikdy nevrátil. Socha byla tedy před válkou zakopána v místě svého vzniku, za zahradě Maškovy slévárny v Praze, a tam až v 50. letech 20. století náhodně objevena. Tím, že socha nesla zvířecí rysy, byla roku 1961 předána pražské zoo, kde se nachází dodnes.

Za to socha na Radhošti se postupně stala symbolem Beskyd a od roku 1958 také kulturní památkou. Bohužel její krása nevydržela dlouho. Materiál použitý na její výrobu trpěl v drsném horském podnebí a železná konstrukce přitahovala blesky. Časté poškození sochy tak vedlo k rozhodnutí, nahradit ji přesnou kopií. Ta byla vytesána z 18 tun těžkého kvádrů žuly. V současnosti tak socha Radegasta váží úctyhodných 3,38 tuny, měří 3,20 metrů a její slavnostní odhalení na hřebenu hory se uskutečnilo 4. července 1998. A původní socha? Ta je po zrestaurování umístěna ve vestibulu frenštátské radnice.

My, ale pokračujeme dále až na vrchol Radhoště, kde stojí kaple sv. Cyrila a Metoděje. Myšlenka na její výstavbu vznikla již v roce 1862 jako podpora křesťanství v regionu. Samotná stavba pak začala položením základního kamene 5. července roku 1896. Její dokončení a slavnostní vysvěcení olomouckým arcibiskupem proběhlo 11. září 1898. Kaple byla vybudována v byzantském stylu jako kamenná stavba s bílou omítkou a kopulí. Vzhled měl symbolizovat orientální původ věrozvěstů. Už po 25 letech však musela projít rekonstrukcí kvůli poškození zdiva vlivem tvrdého horského podnebí. Opláštěna dřevěným šindelem a dostavbou zvonice tak dostala ochranu před vlhkostí ze sněhu a deště. A díky těmto úpravám dnes působí jako celodřevěná stavba. Vnitřní prostory kaple působí v drsném prostředí horské skromnou, jemnou a čistou krásou. Vyzařují klid a ticho, které k takovým místům neodmyslitelně patří.

Před kaplí se nachází sousoší sv. Cyrila a Metoděje z roku 1931, taktéž dílo Albína Poláška. To provází pověst o svržením pohanského boha Radegasta věrozvěsty a jejich postavení prvního kříže v těchto místech. Každoročně se tu pak na jejich počest koná 5. července pouť. K zajímavostem kaple jistě patří, že je nejvýše položenou církevní stavbou ČR, v roce 1928 ji při příležitosti jubilejního

roku republiky navštívil prezident T. G. Masaryk, a také, že dřevěná zvonice slouží jako rozhledna. O kapli se stará spolek Matice radhošťské jejíž členové se snaží přiblížit víru široké veřejnosti, a to především návštěvníkům hor. Dostává se jim například příležitosti stát se na chvíli místními zvoníky a zkusit si pomocí lana rozhoupat zvon a odzvonit poledne. Z vlastní zkušenosti vím, že je to nezapomenutelný zážitek, který se mi symbolicky poštěstí v den mých narozenin.

Z vrcholu Radhoště je nádherný výhled do všech světových stran. Za dobré viditelnosti lze spatřit Beskydy, Jeseníky, Javorníky, Bílé Karpaty, a dokonce i vrcholky Alp. Hora je také rozvodím Baltského a Černého moře. A není žádným tajemstvím, že odtud pochází je-

den ze základních kamenů Národního divadla.

Radhošť jsem navštívila již několikrát a pokaždé měl úplně jinou atmosféru a půvab. Při naší poslední podzimní návštěvě nám sice počasí příliš nepřálo, ale právě to dodalo výletu zvláštní kouzlo. Mlhou zahalené hřebeny působily tajemně a tichá krajina jako by v sobě skrývala dávné příběhy. Díky ní jsme navíc mohli pozorovat i neobvyklý úkaz, zatmění Slunce, díky kterému si budu výlet dlouho pamatovat. A tak pokud váháte, kam se vydat na výlet, zkuste vyrazit právě sem. Do hor, kde se na chvíli zastaví čas, kde zapomenete na každodenní starosti a kde si uvědomíte, jak málo někdy stačí ke štěstí.

Leontýnka

SVÁTEK MATEK

Svátek matek slavíme v České republice každoročně druhou květnovou nedělí. V letošním roce tedy vychází na 10. 5. 2026. Je to den, kdy říkáme „děkuji“ našim maminkám za všechno, co pro nás dělají. Maminky se o nás starají, pomáhají nám, učí nás nové věci a mají nás rádi. Proto je tento svátek nesmírně důležitý a připomíná nám, jak moc si jejich péče a lásky vážíme.

A jak si ho připomínáme? Děti často vyrábějí přáníčka, obrázky nebo malé dárečky, někdy natrhají kytičku nebo pomohou doma víc než jindy. Nejdůležitější ale je maminku obejmout a říct jí, že ji máme rádi.

Pojďme si i my společnými aktivitami připomenout, jak moc si našich maminek vážíme a jsme rádi, že je máme.

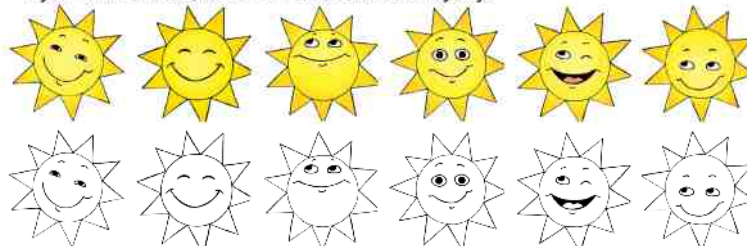
Zdravím vás, kamarádi!

Už máte připraveno přáníčko pro maminku ke Dni matek? Můžete do něj nakreslit třeba kytičku. Podívejte se na ty, které jsou na obrázcích u křížovky. Všechny kvetou na jaře. Zvládnete je pojmenovat? Které slovo se skrývá v tajence?

1 P O M O L I O O
 2 O O C I O
 3 R V O O O O
 4 O O O I O O
 5 O O O O O O
 6 N Ě O O O O
 7 V I O O O O

Vybarvi tolik sluníček, kolik si zasloužíš za rozluštění tajenky.

(tajenka: 1. pompejská, 2. narcis, 3. prvosenka, 4. tulipán, 5. bledule, 6. sněžinka, 7. volk))

AKTIVITA

Úkolem: Zkus splnit všechny úkoly, které jsou u každého obrázku. Nezapomeň si u každé aktivity po splnění vybarvit barevně puntík.

Obejmi svou maminku.

Upeč s maminkou nějakou dobrotku.

Pomoz pověsit vyprané prádlo.

Řekni mamince, jak moc ji máš rád/a.

Namaluj nebo vyrob mamince dáreček.

Pomoz s úklidem domácnosti.

Natrhej kytičku mamince pro radost.

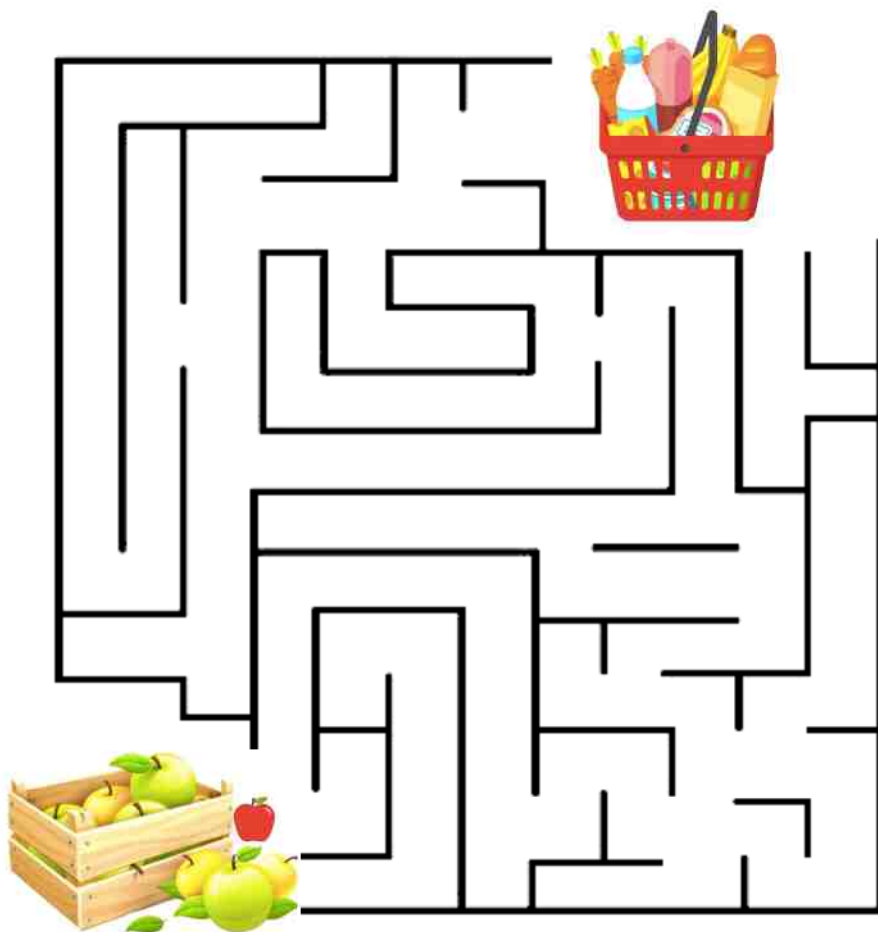
HLEDÁNÍ ROZDÍLŮ

Úkolem: Najdi 7 rozdílů na obrázcích.

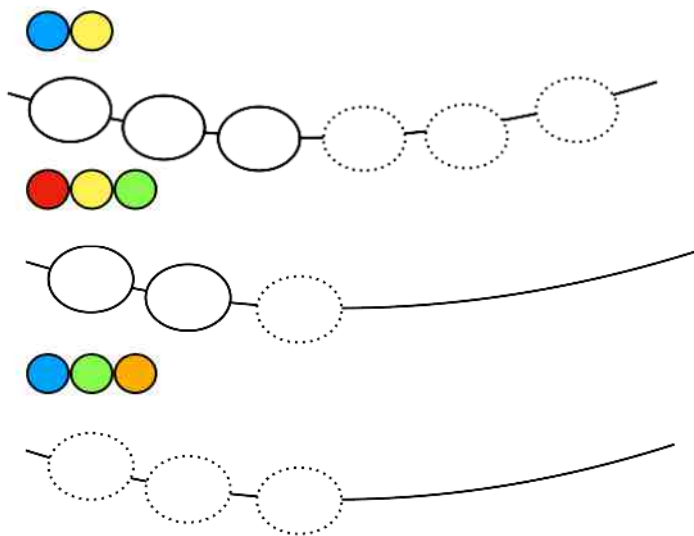
BLUDIŠTĚ

Úkolem: Maminka se vydala do obchodu nakoupit potraviny. Má už plný nákupní košík toho, co potřebovala, ale chybí jí ještě jablka. Pomoz mamince v obchodě najít jablka, aby mohla upéct výborný štrůdl.

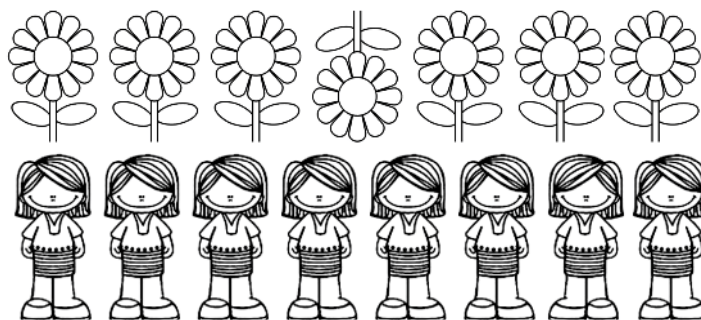
NAVLÉKÁNÍ KORÁLKŮ

Úkolem: Každé mamince velmi sluší náhrdelníky. Dokresli korálky na řetízek a korálky vybarvi podle barevné řady.

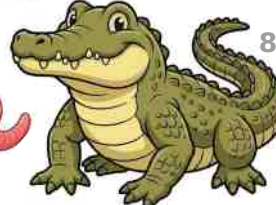

ZRAKOVÁ DIFERENCIACE

Úkolem: Najdi v řadě obrázků, který se liší od ostatních. Zakroužkuj ho.

SOUTĚŽNÍ KŘÍŽOVKA PRO DĚTI

	4		3			6		12		10		12
	5	1	2	2	2	7	8	9	11			13
	10			4								
	7											
	1											
	6											
	13											
	9											
	3											
	11											
	8											

HAD A JEŽEK

Ježek povídá hadovi: „Promiň, hade, že jsem se ti posmíval, že nemáš nohy.“

Had odpoví: „To nic, ježku. Už jsme zase kamarádi.“ A ježek se usměje a řekne... Dokončení najdete v tajence křížovky.

Podaří-li se vám tajenku vylústit, zašlete nám její znění do redakce na e-mail sekretariat@velkytync.cz a my ze zaslaných odpovědí vylosujeme vítěze.

Správná tajenka z minulého čísla zní: „Velikonočních ostrovech“. Výherkyní se stává Adéla Bubeníková z Velkého Týnce.

DUCHOVNÍ SLOVO

Milé sestry a milí bratři!

Tradičně je 4. neděle velikonoční nazvána nedělí dobrého pastýře. Je to proto, že se čte evangelium, kde Ježíš sám sebe ztotožňuje s dobrým pastýřem.

Dobrý pastýř zná své ovečky. Ony znají jeho hlas. Mají k němu důvěru, jdou za ním. Pastýř se o ně stará, vede je na šťavnaté pastviny, obvazuje nemocné a chrání stádo před těmi, kdo by mu chtěli ublížit.

To je náš Ježíš – dobrý pastýř.

V dnešním evangeliu slyšíme poměrně zajímavou formulaci. Ježíš říká: „Já jsem dveře k ovčím.“

Dlouho jsem tento výrok nechápal. Až mi ho jednou vysvětlil kněz, který opakovaně jezdil do Svaté země. Řekl mi: „Víš, v Ježíšově době nebyly hospodářské budovy jako dnes. Domeček pro ovce, to byla spíš taková ohrada, buď dřevěná, nebo kamenná. A ta ohrada neměla dveře, bylo tam prostě úzké místo, kterým se vcházelo. A když pastýř zahlal ovečky do ovčince, sedl si, nebo v noci lehl, do toho volného místa. A tak se skutečně on sám stal dveřmi. A byl to on, kdo byl fyzickou hradbou, která dělila spící ovečky od hladových vlků.“

Když si takto dovysvětlíme ten Ježíšův výrok, je nám jasná jeho síla. Ježíš je dveřmi – je tedy ochráncem nás, svých oveček. Je strážcem našich duší, jak to slyšíme ve druhém čtení. On stojí mezi námi a vlky, co nám chtějí ublížit.

Ježíš ale není dveřmi, které by věznily. Je dveřmi, které chrání, a zároveň dávají svobodu vcházet a vycházet, dávají svobodu k životu. A toto je také důležité, abychom si uvědomili.

Dnešní úryvek končí slovy, kdy Ježíš říká: „Já jsem přišel, aby měly život

a aby ho měly v hojnosti.“ Ježíš nás nechce svým slovem a svými požadavky dusit a věznit. Naopak... nabízí nám svobodu a život, který máme rozvinout. Nabízí nám život, který bere plnými doušky to dobré, krásné a vzrušující, co jen člověka na světě může potkat. Ale také nás zve, abychom se neschovávali, když přijde nezdár, nepochopení, bolest, nemoc a smrt. I toto jsou zákoutí života, které máme prožít v plnosti.

Právě teď, když vzpomínáme na nejtěžší chvíle, které život přináší, mohou s novou silou zaznít slova dnešního žalmu:

„I kdybych šel temnotou rokle, nezaletknou se zla, vždyť ty jsi se mnou.“ Sestry a bratři, Ježíš neuhýbá před temnými roklami. On stojí po našem boku jako živý štít a náš ochránce. I v té nejhlubší tmě, kterou život dovede přichystat. Ano, je tu vždycky On – Ten, který za nás položil svůj život, aby nás nic nemohlo vytrhnout z jeho ruky. Je to náš dobrý pastýř, naše bezpečné dveře a věrný strážce našich duší. Amen.

Otec Milan Maštera
Autor je farář Církve římskokatolické
ve Velkém Týnci

Jan Bula a Václav Drbola jako hlavní hrdinové nového animovaného filmu

Biskupství brněnské představuje krátký animovaný film o Janu Bulovi a Václavu Drbolovi, který vznikl jako součást příprav na jejich červnové blahorečení a zaujmout chce především mladé publikum. Premiéra snímku byla uvedena v neděli 19. dubna na sociálních sítích biskupství.

Po komiksu s názvem Nepřemožení přichází biskupství s další netradiční formou představení životních osudů Jana Buly a Václava Drboly. Poutavé animované vyprávění pro malé i velké diváky přibližuje atmosféru 50. let ve vesnických farnostech, kde oba kněží působili. Představuje ale i další kontext jejich mučednické smrti – například kontroverzní postavu Ladislava Malého, decentním způsobem vyobrazuje krutost režimu a předává představu o tom, čemu museli oba mučedníci čelit během vykonstruovaných procesů. „Příběh Jana Buly a Václava Drboly je velmi silný a v mnohém stále živý. Chtěli jsme vytvořit něco, co podtrhne jeho přesah a na co budeme moct odkázat i mladší diváky. Ale věřím, že bude inspirací i pro spoustu dospělých. Na animovaný film navazuje i doprovodná metodika určená pro školy a farnosti, která třeba prostřednictvím pracovních listů ještě srozumitelněji vysvětlí, co se tehdy stalo,“ říká brněnský biskup Pavel Konzbul.

Animovaný příběh vznikl v dílně audiovizuální produkce Bumerang Film, která s biskupstvím dlouhodobě spolupracuje i na populárním videozpravodaji Ažnavěky. „Na projektu je podle mě výjimečný samotný proces práce, který je kontrolovatelný jen v určitých mezích. Umělá inteligence generuje výstupy, které sice dokážeme ovlivňovat zadáním, ale stále tam zůstává poměrně velký pros-

tor pro náhodu nebo chcete-li zázrak. Takže jsme se často modlili, aby si oba muži, pokud možno, sami pohlídali, jak bude jejich animovaný odkaz vypadat. Doufáme, že i menší děti si díky filmu budou moct představit, co přesně Jan Bula a Václava Drbola zažili, jak trpěli, že dokázali odpustit a teď jsou v nebi. Tohle jsem osobně testoval i na své dceři, které tímto děkuji za cenné konzultace,“ dodává za Bumerang Film Karel Studený.

Zájem o slavnost blahorečení je velký, aktuálně je volných ještě 3000 míst

Samotná slavnost blahorečení Jana Buly a Václava Drboly se uskuteční za měsíc a půl za účasti tisíců návštěvníků z celé České republiky. Hlavní část programu proběhne v pavilonu P na brněnském výstavišti, který už vyčerpal svou kapacitu, organizátoři tak aktuálně plní přihlášenými pavilon Z, kde je k dispozici ještě víc než 3000 míst k sezení. Počítá se i s využitím venkovního prostoru. V celém areálu budou instalovány velkoplošné obrazovky s přenosem doprovodného programu i slavnostní mše svatě. Tu bude celebrovat kanadský kardinál s brněnskými kořeny Michael Czerny. Registrace na slavnost stále probíhá prostřednictvím platformy GoOut.

Biskupství chce událostí vytvořit prostor pro setkání napříč generacemi, součástí dne tak bude i doprovodný program pro rodiny s dětmi – ty se můžou těšit třeba na skákačí hrady, vystoupení kapely Brouci nebo společné hry. Podrobný program a organizační pokyny biskupství zveřejní v průběhu května na webu www.buladrbola.cz.

NOC KOSTELŮ 2026

KOSTELY OTEVŘENÉ
DOKOŘÁN
ZÁŽITKY, KTERÉ
SPOJUJÍ

- 🏛️ OTEVŘENÉ DVEŘE
- 🎵 HUDBA A KONCERTY
- 🕯️ MODLITBA A ZTIŠENÍ
- 👥 SETKÁNÍ A KOMUNITA

Neboj se, jen věř!
(srov. Mk 5,36)

📅
29. KVĚTNA 2026
🕒
18:30–21:30

KOSTEL NANEBEVZETÍ PANNY MARIE VELKÝ TÝNEC

V pátek 29. května 2026 proběhne další ročník Noci kostelů. Letos se do něj zapojí i Římskokatolická farnost ve Velkém Týnci v době od 18.30 do 21.30. Srdečně zveme všechny občany i občanky k návštěvě našeho krásného kostela Nanebevzetí Panny Marie. Během večera se můžete těšit na povídání o his-

torii kostela, hudební vystoupení, interaktivní prohlídku chrámu s praktickými ukázkami a prostor pro ztišení. Taktéž bude možnost ochutnat mešní vína, která používáme při bohoslužbách. Večer zakončíme společnou modlitbou a požehnáním pro naši obec a všechny její obyvatel.

TŘICÍTKA

Milan Maštera, farář Církve římskokatolické ve Velkém Týnci

Loňský rok byl v naší týnecké farnosti poněkud „divoký“. Otec Václav Haltmar nejprve těžce onemocněl, o nedělích za něj „suplovala“ řada duchovních, nejčastěji vojenský kaplan Páter Vojtěch Radoch. V červenci otec Václav předal svůj duchovní obvod mladému knězi otci Milanu Mašterovi, který kromě Velkého Týnce dostal na starost i Farnost Velkou Bystřicí a Farnost Hlubočky. Otec Milan našel svůj dočasný domov u našich bystřických sousedů a svůj čas si musel rozdělit mezi mnoho svatostánků. Duchovní práce to byla téměř fyzicky i psychicky nevladatelná. Před několika týdny předložil na Arcibiskupství olomouckém abdikaci, aby se nakonec našlo – hlavně pro Týnečáky, Vsíské, Čechovické, Grygovské a Krčmaňské – skvělé řešení: otec Milan Maštera bude duchovním pouze ve Farnosti Velký Týnec! Pojdme se s ním blíže seznámit...

1 - Milane, kdy a kde ses narodil?
Bylo to 10. 10. 1993 ve Vyškově.

2 - V jak početné rodině si vyrůstal?
Narodil jsem se jako první z dětí a postupně ke mně přibýly čtyři sestry.

3 - Jaké to je být nejstarším bratrem čtyř mladších sester?
Je to fajn. Se sestrami máme hezké vztahy a jsem rád za každou příležitost, kdy se sletneme zpět do „rodného hnízda“ a můžeme spolu prožít nějaký čas doma.

4 - Předpokládám, že základní školu jsi vychodil ve Vyškově. Co ti utkvělo z povinné docházky v paměti?
Rád vzpomínám na pana učitele Radoslava Večeře, který nám vštěpoval hodnoty jako je čestnost a pravdivost a byl mým lidským vzorem.

5 - Jakým klukem Milan byl? Klidným a hodným, nebo naopak hyperaktivním a lumpíkem?
Byl hlavně jiný než ostatní, a někdy pro něj bylo výzvou pochopit svět kolem něj.

6 - Věnoval ses nějakému sportu nebo chodil jsi do nějakého speciálního kroužku? Co tě vůbec jako dospívajícího kluka bavilo?
Od třetí třídy jsem se věnoval hudbě. Nejprve jsem hrál na zobcovou vlněnu, pak na klávesy a svůj pobyt v ZUŠ jsem korunoval čtyřmi roky studia hry na varhany. Kromě toho mě bavily počítače

a počítačové hry, u kterých jsem dokázal strávit i několik hodin denně.

7 - Která střední škola ti otevřela své brány?
Podal jsem si přihlášky na gymnázia ve Vyškově, Kroměříži a Brně. V Brně to bylo Biskupské gymnázium, pro které jsem se nakonec rozhodl.

8 - Proč Brno, a ne Vyškov či Kroměříž?
Věděl jsem, že je to škola s renomé a náročná a já mám rád výzvy. A také se mi líbilo prostředí školy.

9 - Biskupské gymnázium v Brně - tam se zrodila myšlenka stát se duchovním? Nebo přišla motivace již z rodinného prostředí?

Myšlenky na to stát se knězem přicházely a zrály postupně. Ovlivnila mě určitě víra v rodině, dále prostředí křesťanského gymnázia, ale také kaplaninovokněží, kteří přicházeli většinou na jeden rok do Vyškova na svoje první kněžské místo... Jako perličku mohu uvést, že jako malí kluci jsme si s bratrance hráli na kněze. A on je teď také knězem, působí jako farář v Koryčanech.

10 - Další kroky ve tvém životě směřovaly do Olomouce na Cyrilometodějskou teologickou fakultu UP? Jak na ten zásadní krok, resp. na první den vzpomínáš?

Ruku v ruce se studiem na fakultě šel pobyt v kněžském semináři. To je taková kolej pro kandidáty kněžství, kde jsme bydleli, stravovali se, modlili a snažili připravit se na kněžský život. Kdybych měl nějakým obrazem popsat první vzpomínku na tuto novou kapitolu života, tak by to byla krabice od banánů – symbol prvního z řady stěhování a nových začátků.

11 - Ve zkratce nelze popsat celý studijní program, ale které dílčí studijní oblasti pro sebe považovals/považuješ za stěžejní?

Kromě jádra teologie, kterým je pojednání o Bohu a Ježíši Kristu, pro mě byla zásadním oborem katechetika. To je nauka o tom, jak doprovázet člověka na jeho cestě víry. Zvláště v dnešní době se totiž ukazuje, že nemůžeme nabídnout nějakou unifikovanou cestu, ale každý z nás jsme jinak citliví ke spirituálním záležitostem a každý máme svou osobi-

archiv Milana Maštery

S přáteli na výletě v Anglii

tu cestu nejen životem, ale také k víře a ve víře.

12 - Je již kandidát během studia prakticky připravován na roli duchovního, který bude týden co týden vystupovat před věřícími a bude k nim promlouvat?

Ano, ke konci studia jsme absolvovali dva kurzy: rétoriku, kde jsme se učili správně vyslovovat a pracovat s prostorem a technikou, která zesiluje lidský

hlas. A druhým kurzem byla homiletika – umění přípravy a přednesu dobrého kázání.

13 - Víš, že univerzitní studenti často v rámci různých programů vyjíždějí na různě dlouhé stáže do zahraničí. Vyrázil si i ty?

Vyrázil a hned dvakrát a v obou případech do italské metropole. Tím prvním pobytom byl roční studijní program na Papežské lateránské univerzitě v Římě,

archiv Milana Maštery

V tanečním kurzu

archiv Milana Maštery

S rodinou v kněžském semináři

kde jsem byl v rámci teologického studia. O několik let později, už jako kněz, jsem byl vyslán do Věčného města podobně, už ne na studia teologie, ale abych vystudoval druhý obor – pedagogiku. Tento druhý pobyt byl už delší, celkem dva a půl roku, které jsem strávil na Papežské salesiánské univerzitě, kde jsem se specializoval v katechetice, tedy umění doprovázet na cestě víry.

první farářské místo jsem nastoupil v červenci 2025 do Velké Bystřice, Hluboček a Velkého Týnce.

19 - Stal ses farářem, který dostal za úkol spravovat farní obvody Velká Bystřice, Hlubočky a Velký Týnec. Co to pro tebe prakticky znamenalo?

Byl to další z „profesních šoků“. Jako

24 - Zavedl jsi takovou zvláštní formu setkávání věřících po mši - farní kavárnu. Co tě k tomu vedlo?

V anglicky mluvícím prostředí je tato iniciativa známá pod termínem Coffee Rota. Jsou to skupinky věřících, které se střídají a po bohoslužbě vytvoří prostředí pro setkání ostatních věřících například při šálku dobré kávy a něčeho sladkého. Jinými slovy: jde nám o to nejen se v neděli společně pomodlit, ale také společně probrat aktuální dění a poznat se i mimo kostelní lavice.

25 - Jaké další novinky nový kněz s sebou přináší?

Na jaře letošního roku proběhly volby do pastorační rady, která má koordinovat různé nabídky v rámci farnosti. Hned na prvním setkání jsme zahájili proces tvorby pastoračního plánu farnosti, kdy si chceme stanovit priority a cíle do dalších let. Novinkou tedy je, že nechceme jen pasivně čekat, co přinese čas a kdo k nám přijde do kostela, ale vědomě se chceme jako farnost rozvíjet v těch oblastech, kde vnímáme prostor pro růst.

26 - Co je a jak má fungovat projekt Propojení?

Projekt Propojení je iniciativa Arcibiskupství olomouckého. Jejím cílem je zhodnotit současný stav ve farnostech olomoucké diecéze a navrhnout nové uspořádání farností a „lidských sil“ v terénu. Pro jednotlivé farníky je to také prostor zamyslet se nad tím, jak by se mohli efektivně zapojit do života církve v jejich obci.

27 - Nechci ti mazat med kolem úst, ale vždy mě potěší tvá oduševnělá kázání. Zvláště to pronesené na Zelený čtvrtek muselo chytout každého za srdce. Mluvil jsi tam nejen o Kristově, ale i o vlastní samotě...

Další z výzev současné doby pro církev je také role kněze, který na delší nebo

kratší čas vstoupí do určité farnosti. To s sebou nese i jakousi životní nezakořeněnost, která může přinést osamělost a jiné těžkosti. Proto mi přišlo důležité promluvit o tématu samoty, kterou prožívají nejen duchovní, ale také spousta občanů, například naše babičky a naši dědečci, nebo občané trpící vážným onemocněním, které jim zabrání účastnit se veřejného života a být v kontaktu se svými blízkými.

28 - Často se zmiňuješ o tom, že kněz by neměl být jen ten, kdo předstoupí před své ovečky na mši a poté za sebou zabouchne farní vrata. Jakou roli by měl duchovní hrát v dnešní laicizované společnosti?

V jednom příběhu z evangelia se Ježíš připojí ke dvěma putovníkům na jejich cestě. Kráčí s nimi, naslouchá jim, snaží se je povzbudit a přivádí je k poznání nové reality jejich životů. To je dle mého role kněze v dnešní společnosti – být partákem na cestě životem.

29 - Jaké plány má náš nový duchovní v souvislosti se správou fary, kostela, celé farnosti?

Na faře bych chtěl společně s farníky pokročit v rekonstrukci interiérů a v budování bytů. Na kostele probíhá postupná výměna krytiny střechy a časem nás čeká renovace lavic, které nejsou v dobrém stavu. Celkově ve farnosti bychom chtěli dále rozvíjet iniciativy smetující společenství a posílit svou otevřenost ke službě v obci a sekulární společnosti.

30 - Začal jsi psát doktorskou práci, což je projekt na čtyři roky. Můžeš mi slíbit, že nám v blízké době nikam neutečeš?

Na tuto otázku nedokážu odpovědět, ta musí směřovat k mým nadřazeným.

Třicetkrát se ptal Petr Hanuška

© archiv Milana Maštery

S papežem Františkom

14 - Čas vysokoškolských studií je ve vzpomínkách bývalých absolventů také spojován s dobou různých „skopičin“ a „veselého“ života. Platí to i pro studenty teologie?

Rozhodně platí! Teď už mě nemohou z kněžského semináře vyhodit, tak to můžu prozradit. V kněžském semináři panoval poměrně přísný řád, s vycházkami a večerkami. Což bylo pro nás dvacetileté studenty dost obtížné. Připadali jsme si trochu jako ve vězení, proto jsme v noci potajmu utíkali do dívčí části vysokoškolských kolejí nebo přes zeď do města, kde jsme se toulali ulicemi a užívali si „zakázané“ svobody.

15 - Na jaké téma jsi psal diplomovou práci?

První diplomka v Olomouci byla na téma přípravy dospělých ke křtu, druhá diplomka v Římě na téma doprovázení ve víře osob s postižením v intelektuální oblasti.

16 - Představte si: V kapse máš vysokoškolský diplom a tvoje první profesní kroky směřují kam?

Bylo to koncem prázdnin 2019 a mé kroky směřovaly do Kroměříže, kde jsem pak rok působil jako duchovní a učitel náboženství na místním Arcibiskupském gymnáziu.

17 - Mnozí absolventi prožívají při přechodu do praktického života „profesní“ šok. Teorie je totiž věc jedna, praxe věc druhá. Jak to bylo u tebe?

Největší vystřízlivění vnímám v oblasti morálky. Při studiu se jeví etické principy jako racionální a „jasné“, ale v praxi jsem pak při naslouchání různým životním osudům postupně zjišťoval, jak ne snadné je jejich uvádění do života.

18 - Kterými místy, resp. posty jsi prošel, než ses dostal k nám na Hanou?

Nejdříve jsem působil rok v Kroměříži jako učitel a duchovní na Arcibiskupském gymnáziu. Pak jsem byl v červnu 2020 vysvěcen na kněze a přesunul jsem se do Hranic na Moravě a přilehlých farností jako kaplan. Dál jsem během druhých římských studií působil ve Veselí nad Moravou. Po návratu z Itálie jsem několik měsíců vypomáhal v Přerově. Na své

kaplan jsem měl v popisu práce věnovat se zhruba z 80 % duchovní službě a 20 % naplňovala administrativa. Po nástupu na farářskou pozici se to úplně otočilo: většinu času řeším administrativu a jsem rád, že mohu občas vykonávat i něco z duchovní služby, někoho vyzpovídat, pokřtít a pohřbit.

20 - Jaký první dojem ti zůstal v paměti, když jsi poprvé dorazil do kostela Nanebevzetí Panny Marie v naší obci?

Vnímám jsem krásu a vznešenost, které na mě dýchly z interiéru kostela, a také světlo, které do kostela vstupuje množstvím oken.

21 - Vzpomínám si na chvíli v mé kanceláři, kdys mi oznámil, že jsi podal abdikaci na místo faráře a mně proletělo hlavou: „Tak jsme přišli o mladého faráře a jsme zase sirotci!“ Jak to s tou abdikací vůbec bylo a jak na tento krok reagovali tví nadřízení?

Podal jsem abdikaci, protože jsem nestíhal všechny úkoly, které mi byly svěřeny. Pro představu, kromě tří zmíněných farností jsem začal studovat doktorát v denním studiu a současně jsem ještě vyučoval náboženství na jedné olomoucké církevní základní škole. To nešlo zvládnout, a proto jsem se obrátil na své nadřízené. Chtěl bych poděkovat otci arcibiskupu Josefu Nuzíkovi za jeho vnímavost a otevřenost, že mi v mé situaci pomohl a přehodnotil úkoly, které mám plnit.

22 - Naštěstí jsi náš! Které první kroky uděláš, aby se ti velkotýnecká fara stala skutečným domovem?

Pořádně zatopím, protože stěny jsou po zimní sezóně hodně prochládlé.

23 - Padá koncept využití fary i pro mimofarní aktivity?

Určitě ne, s přízemím dále počítáme pro aktivity farnosti a spolkovou činnost obce. Jen musíme zintenzivnit práce na vybudování bytů v prvním patře fary, abych se tam mohl co nejdříve přestěhovat z přízemí objektu a uvolnit tak prostor ke společnému užívání jak farností, tak i obcí.

© Petr Hanuška

V týneckém kostele se svými věřícími

Velikonoce 2026

Zelený čtvrtek - zvony odlétají do Říma

Kněz po Kristově vzoru umývá věřícím nohy

Velký pátek - zaznívají pašije o zjetí a umučení Páně

Věřící se modlí u otevřeného Kristova hrobu

Bílá sobota dopoledne - věřící po celý den drží stráž a modlí se u Kristova hrobu

© 10x Petr Hanuška

Bílá sobota večer - oheň je symbolem světla a Kristova zmrtvýchvstání

Otec Milan Maštera při kázání na Bílou sobotu

Věřící se po večerní mši potkali v rámci neformálního setkání na faře

Boží hod velikonoční - Otče náš, jenž jsi na nebesích...

V rámci mše skládají noví členové ekumenické rady slavnostní slib

Daimler Truck Česká republika - zaměstnavatel v regionu Velkého Týnce

Společnost Daimler Truck Česká republika s.r.o. patří mezi dlouhodobé a stabilní zaměstnavatele v regionu Velkého Týnce. V místním areálu zajišťujeme servisní a podpůrné služby pro nákladní vozidla značky Mercedes-Benz a vytváříme pracovní příležitosti pro obyvatele z blízkého i širšího okolí.

V tomto regionu nabízíme především servisní a podpůrné pracovní pozice, jako jsou servisní technici nákladních vozidel, přijímací technici, mechanici či pracovníci skladu a prodeje. Současně u nás nachází uplatnění také zaměst-

nanci na administrativních a podpůrných pozicích, například v oblasti zákaznické podpory, provozu nebo správy areálu. Pracovní nabídky jsou vhodné jak pro zkušené odborníky, tak pro zájemce, kteří se chtějí vyučit nebo dále profesně rozvíjet. Spolupracujeme s místními školami, abychom zájemcům o technické obory nabídli praxi s nejmodernější technikou a ukázali, jak je tento obor perspektivní.

Zaměstnancům poskytujeme stabilní pracovní zázemí, důraz na bezpečnost práce, férové pracovní podmínky a mož-

nost odborného i jazykového vzdělávání. Dlouhodobě podporujeme rozvoj místních zaměstnanců a spolupráci s regionem.

Důležitou součástí našeho působení je otevřenost vůči veřejnosti. Jednou ročně pořádáme den otevřených dveří, během kterého mají obyvatelé možnost nahlédnout do našeho provozu, seznámit se s jednotlivými profesemi a poznat práci našich zaměstnanců přímo na místě.

Naším cílem je být nejen spolehlivým zaměstnavatelem, ale také férovým a otevřeným partnerem místní komunity a přispívat k dlouhodobému rozvoji regionu Velkého Týnce.

Koho nejčastěji hledáme? V areálu Daimler Truck Česká republika ve Velkém Týnci pravidelně nabízíme pracovní uplatnění zejména na těchto pozicích: servisní technici a mechanici nákladních vozidel, přijímací technici a pracovníci do servisního provozu.

Nabídky jsou vhodné jak pro zkušené odborníky, tak i pro zájemce z regionu, kteří se chtějí profesně rozvíjet a pracovat ve stabilní mezinárodní společnosti.

Aktuální nabídku volných míst najdete na adrese www.daimlertruck.jobs.cz

Přijmeme autodiagnostika nebo autoelektrikáře do Truck centra ve Velkém Týnci.

Hledáš zajímavou a dobře ohodnocenou práci se špičkovou technikou? Pak tě rádi přivítáme do našeho hvězdného týmu Mercedes-Benz Trucks ve Velkém Týnci. Kontaktuj nás na telefonu **733 674 730**, nebo navštiv stránky daimlertruck.jobs.cz.

Náborový příspěvek
pro mechaniky až

120 000 Kč

Mercedes-Benz
Trucks you can trust

Mercedes Benz Trucks připravuje stavbu továrny v Chebu

Společnost Mercedes Benz Trucks systematicky pracuje na rozvoji a životaschopnosti své evropské výrobní sítě. Závod ve Wörthu am Rhein v Německu ve spolkové zemi Porýní-Falc je - a zůstane i nadále - hlavním a objemem výroby největším výrobním závodem v síti. Společnost plánuje rozšířit

Další investice do jednoho z největších zaměstnavatelů v regionu

Závod ve Wörthu zůstává jedním z největších zaměstnavatelů ve spolkové zemi Porýní-Falc a prochází transformací na výrobu nákladních vozidel

ptávku po kvalifikovaných specialtech. K dlouhodobé bezpečnosti závodu přispívá i účast ve společném podniku WärmeWerk Wörth, jehož cílem je vyvinout klimaticky neutrální dodávky geotermální energie pro místní výrobní zařízení. Oblast CKD (Completely Knocked Down, dodávky vozidel, roz-

kladných vozidel a kompetenčním centrem pro nákladní vozidla Mercedes-Benz - s výrobou kabin v bílém provedení, lakovanou, montáží a centrální odpovědností za naběh nových produktů a vývoj výrobního systému. Závod v Aksaray (Turecko) je významným výrobním závodem pro modely Actros a Arocs, který slouží místnímu trhu a také vybraným evropským trhům. Závod v Molsheimu (Francie) provozuje divize Custom Tailored Trucks, která se specializuje na zakázkové přestavby nákladních vozidel specifických pro zákazníky, a hraje důležitou roli v rostoucím obranném průmyslu společně se závodem ve Wörthu. Závod v Chebu doplní síť jako místo pro montáž a výrobu nákladních vozidel.

O Mercedes-Benz Trucks

Mercedes-Benz Trucks, obchodní jednotka společnosti Daimler Truck AG, je pod vedením Achima Pucherta zodpovědná za globální aktivity značek Mercedes-Benz a BharatBenz. Produktová řada Mercedes-Benz Trucks sahá od těžkých nákladních vozidel pro dálkovou dopravu a lehkých nákladních vozidel pro městskou distribuci až po nákladní vozidla pro speciální aplikace. Mercedes-Benz Trucks má vlastní mezinárodní prodejní a servisní síť, která se neustále rozvíjí. Produktová řada značky BharatBenz zahrnuje těžké a středně těžké nákladní vozy a také autobusy a je speciálně zaměřena na zákazníky na indickém trhu. BharatBenz má také hustou servisní síť. Mercedes-Benz Trucks provozuje výrobní závody po celém světě, z nichž některé jsou doplněny testovacími a vývojovými pracovišti. Kromě toho existují další výrobní závody provozované s partnery v různých zemích. Globální centrum náhradních dílů v Halberstadtu v Sasku-Anhaltsku, které bylo slavnostně otevřeno v červenci 2025, bude v budoucnu řídit veškeré dodávky náhradních dílů pro nákladní vozidla Mercedes-Benz.

stávající síť přidáním závodu pro montáž a výrobu vozidel v Chebu v Karlovarském kraji v České republice. V závislosti na všech čekajících schváleních se plánuje zahájení výstavby v příštím roce, přičemž spuštění nového konceptu evropské výrobní sítě je plánováno na konec desetiletí. Cílem je dále zvýšit efektivitu, odolnost a flexibilitu všech závodů v síti s ohledem na rostoucí složitost způsobenou rostoucí rozmanitostí variant produktů.

Nový závod v Chebu má zvládnout část současného výrobního programu závodů Wörth a Aksaray. Společnost Daimler Truck proto v nadcházejících letech investuje do nového závodu částku v řádu milionů eur. Jak logistická, tak i nákladová struktura v českém závodě nabízí silné předpoklady pro doplnění stávající sítě. V Chebu se plánuje montáž vozidel s konvenčním i alternativním pohonem. Plány počítají s roční výrobní kapacitou přibližně 25 000 kusů. Očekává se, že ve výrobě, ale i v oblastech, jako jsou IT, kontrola kvality a údržba, bude vytvořeno více než 1000 pracovních míst.

Karel Havlíček, první místopředseda vlády a ministr průmyslu a obchodu České republiky, k plánované výstavbě závodu řekl: „Přesně tento typ investice Česká republika potřebuje, protože přináší nové příležitosti pro české firmy, podporuje technické vzdělávání a posiluje naši ekonomickou suverenitu. A pro Karlovarský kraj má další, zásadní rozměr: přináší kvalifikovanou pracovní sílu, diverzifikuje ekonomiku regionu a pomáhá nastartovat jeho dlouhodobou transformaci. To jasně souvisí s Hospodářskou strategií „Česká republika: Země budoucnosti 2.0“, která je založena na inovacích, moderních technologiích a spolupráci se školami. Cíl je jasný: udělat z Česka místo, které se rozvíjí, vyrábí a rozhoduje.“

s novými technologiemi pohonu. Jak bylo oznámeno v loňském roce, společnost Daimler Truck investuje do roku 2030 do svých německých výrobních závodů více než dvě miliardy eur - zhruba polovina z této částky půjde do továrny ve Wörthu. Investice zahrnují inovativní a ekologičtější lakovanou a úpravu a rozšíření výroby karoserií (kabin) v bílém provedení („Body in white“, BIW) pro budoucí generace kabin. Závod v České republice je plánován jako závod na montáž a výrobu vozidel; lakované kabiny budou dodávány z Wörthu.

Závod Wörth bude také hrát významnou roli v růstové strategii divize Daimler Truck v obranném sektoru a vytvoří po-

montovaných na dílčí montážní celky) zůstává nedílnou součástí závodu: Wörth má 60 let zkušeností s výrobou CKD a bude i nadále dodávat sady vozidel pro finální montáž na řadu zámořských trhů. Závod bude také pokračovat ve své dlouhé tradici odborného vzdělávání, které je nyní stále více zaměřeno na nové technologie pohonů - zajistí tak přísun nových talentů a zvyšování kvalifikace interních specialistů pro práce související s bateriemi a vodíkem.

Přehled výrobní sítě Mercedes-Benz Trucks Europe

Závod ve Wörthu je centrem výroby ná-

Připravil David Chleboun
Daimler Truck ČR

ŘSD zahajuje stavební sezonu, v dubnu začne stavět poslední úsek D11 i další část D35

Ředitelství silnic a dálnic (ŘSD) zahájí v dubnu první velké stavby nových úseků dálnic a silnic I. třídy. Díky schválenému rozpočtu Státního fondu dopravní infrastruktury (SFDI) na rok 2026 už ŘSD do konce března podepsalo smlouvy se

druhé propojení Čech a Moravy - a také na výstavbu důležitých obchvatů, které odvedou tranzitní dopravu z měst a obcí. V letošním roce by měla být zahájena výstavba 98,5 kilometru nových dálnic a více než 70 kilometrů silnic I. třídy, říká ministr dopravy Ivan Bednárik.

Ze zmíněné dálnice D11 schází dostavět 40,8 kilometru, přičemž zhruba polovina, od Trutnova k hranicím s Polskem, se už staví. Celá D11 bude hotová na podzim roku 2029, ve stejném roce by měla být dokončena dálnice D6 z Prahy do Karlových Varů. Letos v dubnu se začne stavět také 16,3 kilometru dlouhý úsek dálnice D35 od Úlibic k Hořicím. ŘSD také zahájí přestavbu pražské MÚK Aviatická v napojení na letiště Václava Havla i úsek mezi Rynolticemi a Lvovou

v Libereckém kraji. Bude to 2,4 kilometru dlouhá přeložka silnice I/13, která odvede auta mimo zastavěné území obce Lvová.

„Vládou schválený rozpočet SFDI nám umožňuje zahájit prakticky všechny stavby, které připravujeme na tento rok do realizace. Také je možné pokračovat s výstavbou všech rozestavěných staveb, v přípravě všech strategických akcí a zahájit realizaci přes 30 nových velkých investičních akcí na dálnicích a silnicích I. třídy. Je to velmi pozitivní zpráva pro všechny řidiče a řidičky. Budou se dít stavět nové dálnice a silnice I. třídy, které pomohou ke zlepšení bezpečnosti a plynulosti dopravy a také k dalšímu rozvoji České republiky, řekl generální ředitel ŘSD Radek Mátl.

V plánu je i řada nových staveb silnic I. třídy, což jsou povětšinou obchvaty měst a obcí. Plánujeme začít stavět I. etapu obchvatu jihomoravského Znojma, obchvat Břeclavi a Bučovic na jižní Moravě, obchvat Pelhřimova na Vysočině nebo jihovýchodní obchvat Pardubic. ŘSD letos zprovozní téměř 40 kilometrů nových dálnic a 21 kilometrů nových úseků silnic I. třídy. Jedná se také o tom, aby se oproti plánu dřív, již tento rok, otevřel úsek D35 Džbánov – Litomyšl. K dnešnímu dni ŘSD staví víc než 135 kilometrů nových dálnic a téměř 70 kilometrů silnic I. třídy.

Václav Koblenc
Vedoucí oddělení regionální
a celostátní komunikace ŘSD

ŘEDITELSTVÍ SILNIC A DÁLNIC

zhotoviteli staveb za dvě desítky miliard Kč bez DPH. Jde o deset velkých investičních akcí, například východočeské stavby D11 z Jaroměře do Trutnova, D35 z Úlibic do Hořic, přestavbu mimoúrovňové křižovatky (MÚK) Aviatická na D7 v Praze, úsek na silnici I/16 mezi Mladou Boleslaví a Martinovicemi nebo obchvat města Plasy v Plzeňském kraji na I/27. Jako první z dálničních staveb se dnes začíná stavět poslední chybějící úsek dálnice D11 z Jaroměře do Trutnova, dlouhý 19,6 kilometru. Letos by se mělo v ČR začít stavět 98,5 kilometru nových dálnic včetně dvou úseků D35 od Svitav k Mohelnici, jež mají vzniknout formou PPP.

„Letošní rozpočet na dopravní výstavbu, v jehož rámci má Ředitelství silnic a dálnic k dispozici 81,1 miliardy korun, jasně potvrzuje, že rozvoj dopravní infrastruktury patří mezi klíčové priority vlády. Zaměřujeme se především na posilování strategických tahů - zejména na D11 směrem k Polsku a D35 jako

Stavby připravované k zahájení v roce 2026

RD Stavby v realizaci
SD Akce připravované k zahájení v roce 2026

0 20 40 60 80 km

ŘEDITELSTVÍ
SILNIC
A DÁLNIC

Zprávy z Olympie Olomouc

Obchodní centrum Olympia Olomouc má od loňského roku nového vlastníka, kterým je investiční a developerská skupina Redstone podnikatele Richarda Morávka. Ta nyní oznámila změny, které brzy poznají zákazníci centra. Chystá rozšíření a zatraktivnění gastrozóny a současně optimalizaci vnitřních prostor. Od 1. dubna optimalizuje provoz auto-

busové linky č. 61 - za svezení nově sestávající zaplatí 15 korun. Nový tarif reaguje podle společnosti na dopravní chování návštěvníků Olympie a dlouhodobou strategii rozvoje centra. „Úprava dopravy vychází z reálného chování našich návštěvníků. Díky optimalizaci provozu můžeme více investovat do samotného centra - jeho prostře-

dí, služeb i celkového komfortu. Naším cílem je, aby Olympia nebyla jen místem pro nákupy, ale prostorem, kde lidé tráví čas rádi,“ sdělila Michaela Smrčková, ředitelka centra.

Podle interní analýzy společnosti přijíždí do centra přibližně 97 procent návštěvníků individuální dopravou, zatímco autobusovou linku č. 61 využívají zhruba tři procenta.

Autobusem za patnáct

„Úprava provozu tak reaguje na reálné využití spojení a zároveň umožní efektivnější využití prostředků pro další rozvoj centra,“ vysvětlil mluvčí skupiny Redstone Ivo Vysoudil. Od 1. dubna bude jízdné činit 15 korun za jednu cestu. Bezplatná přeprava autobusovou linkou č. 61 zůstává podle společnosti zachována pro děti do 6 let včetně kočárků, seniory, držitele průkazu ZTP a skupiny škol a školek. Linka 61 bude nově zajišťovat šest spojů denně. „Návštěvníci však mohou i nadále využívat další linky integrovaného dopravního systému IDSOK, které lokality obsluhují v průběhu dne, a spojení

do centra veřejnou dopravou tak zůstává dostupné v pravidelných intervalech,“ připomněl mluvčí společnosti Redstone.

Centrum zároveň jedná s Olomouckým krajem o možném doplnění dalších spojů ve vybraných časech.

Vylepšení gastrozóny

Nový vlastník centra nyní v rámci rozvoje Olympie chystá proměnu gastrozóny. Tu rozšíří a zatraktivní.

„Plánuje se posílení nabídky foodcourtu o oblíbené i zdravější koncepty, doplnění moderního mobiliáře a vytvoření příjemného zázemí pro setkávání. Zároveň chce centrum více oslovit i zákazníky na cestách a nabídnout jim rychlé a kvalitní občerstvení,“ informoval o záležitosti Ivo Vysoudil. Součástí změn bude také postupná kultivace vnitřních prostor, konkrétně vznik nových relaxačních zón s důrazem na pohodlí, design a zeleň, modernizace osvětlení i rozšíření digitálních prvků pro komunikaci s návštěvníky.

Daniela Tauberová
Olomoucký deník

Úspěšný start gymnastické sezony 2026

Novou gymnastickou sezonu jsme zahájili v březnu. A naše závodnice do ní vstoupily ve skvělé formě. Hned první závod sezony 2026, který se konal 22. března ve Zlíně, přinesl výborné výsledky a naznačil vysoké ambice našich týmů.

V dlouhém programu se dařilo napříč všemi kategoriemi. V kategorii 8 let a mladší si tým Elodie odvezl suverénní 1. místo s výrazným bodovým náskokem. Tým cvičil ve složení: Gaia Olivia Baccini, Sofie Königová, Ema Alexová, Julie Pajerová, Tereza Malá, Anna Jelínková a Elen Juřenová. Trenérkami jsou Ilona Königová a Marie Přidalová.

Velkého úspěchu dosáhl také tým Beatrice v kategorii 8-10 let. Tato kategorie je nejpčetnější a také nejsilnější obsazena a konkurence je opravdu obrovská. Přesto tým vybojoval perfektní 1. místo. Za nimi se umístily týmy TJ Sokol Valeč a SK MG Mantila Brno. Tým Beatrice reprezentovaly: Ema Drexlerová, Gabriela Kučerová, Lucie Levinská, Julie Königová, Tereza Vojtková, Amálie Navrátilová, Sofie Rozehnalová a Lily Kořínková. Trenérkami jsou Renáta Vrbová, Natálie Pajerová a Viktorie Odložilíková. V kategorii 12-14 let získal tým ARA krásné 2. místo, přestože letos soutěžil v této starší věkové kategorii poprvé, rozhodně se v ní neztratil. Tým tvoří: Anna Peterová, Simona Stratilová, Eliška Pajerová, Anna Kimlová, Elen Bauerová, Adéla Kubová, Polina Shpak a Alexandra Barisheva. Trenérkami družstva jsou Kateřina Vrbová a Dominika Klugerová.

Úspěchy pokračovaly i v krátkém programu, který se od dlouhého programu liší kratší soutěžní skladbou, předepsanými povinnými technickými vazbami a povinným hudebním tématem. Letos je hudební téma dětských kategorií pohádková hudba z kreslených filmů a seriálů. V dlouhém programu to děvčata mají těžší v tom, že obsahují náročnější technické prvky a soutěžní skladba na libovolný hudební doprovod je o 1 minutu delší. Tým Anabelky vybojoval pod vedením Anny Hrabincové a Adriany Pospíšilové v kategorii 8-10 let 3. místo. Soutěžily: Aneta Bauerová,

Izabela Březinová, Emma Vrbová, Sofie Vlčková, Tatiána Pokoráková, Marta Barisheva, Karolína Vojtková a Adriana Haitlová. V kategorii 10-12 let získal tým Kassiopea také 3. místo ve složení: Marie Kolářová, Adéla Konarová, Ema Soorová, Emily Sigmundová, Kristýna Březinová, Alena Baránková, Zuzana Wachtlová, Tereza Dobrá a Ela Fišerová. Družstvo vede trio bývalých gymnastek Kristýna Smělá, Kateřina Ťulpová a Emmja Sléžková. V kategorii žen dominoval tým Charlies, který si odvezl 1. místo. Tým tvořily: Emma Dračová, Sofie Vytásková, Valentina Polová, Natálie Himerová, Lucie Krejčířová a Natálie Pajerová. Družstvo trénuje pod vedením Kláry Drábkové, jejich hudebním tématem jsou muzikály. Děvčata si pro své vystoupení vybrala francouzský muzikál Mozart.

Dalším vrcholem byla poslední březnová sobota v Zubří, kde se konal druhý ESG Cup. Dopolední část patřila dlouhému programu a naše týmy zde doslova zazářily. Družstva dlouhého programu předvedla parádní zlatou jízdou – Elodie, Beatrice i ARA si ve svých kategoriích odvezly 1. místa. Odpoledne v krátkém programu na úspěchy navázaly Anabelky 2. místem, Kassiopea 3. místem a tým Charlies opět zvítězil.

Na úspěšné výkony navázal i další závod ESG Cup III., který se konal 12. dubna v Říčanech u Prahy. I přes brzké vstávání a mírnou únavu závodnic se v dopoledním dlouhém programu našim týmům opět velmi dařilo. Týmy Elodie a Beatrice si znovu odvezly zlaté medaile a zůstávají tak v letošní sezoně neporažené. Tým ARA navázal na předchozí výkony a vybojoval krásné 2. místo. V odpoledních hodinách následoval závod krátkého programu, kde se poprvé letos představilo i naše nejmladší družstvo Duckies. Pro děvčata to byl vůbec první závod v životě, a tak je jejich 5. místo velkým úspěchem. Družstvo Anabelky si drží stříbrnou příčku, Kassiopea zůstává na bronzovém stupínku a Charlies se poprvé umísťují na 2. místě.

Svoji sezonu zahájily také jednotlivkyně v moderní gymnastice. Dne 7. března se konal 4. ročník Severomoravské ligy, který byl pro mnohé závodnice první letošní zkušeností. Nervozita byla znát, přesto se podařilo získat cenné medaile. V kategorii nadějí nejmladších A zazářila Emička Alexová, která vybojovala celkové 2. místo, 2. místo se švihadlem a 3. místo bez náčiní. Gaia Olivia Baccini skončila celkově čtvrtá, ale v sestavě bez náčiní předvedla nejlepší výkon a získala 1. místo. V odpolední části soutěže se předvedly naše starší závodnice. Anička Kimlová si odvezla 7. místo a Po-

© 9x archiv Gymnastického klubu Velký Týnec

lina Shpak 10. místo. Elenka Bauerová absolvovala svou premiéru v obtížné kategorii juniorek B, kde skončila celkově 9., ale za sestavu s míčem vybojovala 1. místo.

Druhé kolo Severomoravské ligy proběhlo 21. března v Mikulovicích. Nejlépe se opět dařilo našim nejmladším závodnicím. Emička Alexová předvedla obě své sestavy s precizností a získala tak zasloužené 1. místo. Gaia Olivia Baccini tentokrát vystoupala na stupínek hned za Emičku, a získala 2. místo. V dalších kategoriích obsadila Anička Kimlová 9. místo, Polina Shpak 10. místo a Elenka Bauerová si polepšila na 5. místo.

Začátkem dubna zamířily naše gymnastky do Prahy, kde se 5. 4. konal Břežanský Cup. Naše děvčata se opět neztratila. Emička Alexová z velkého počtu soutěžících odešla se stříbrnou medailí a Gaia Olivia Baccini zůstala těsně pod stupni vítězů, na nepopulár-

ním 4. místě. Dařilo se i starším závodnicím. Anička Peterová obsadila 3. příčku za sestavu s míčem a rovněž Poline Shpak se podařilo za dsestavu s míčem ve starší kategorii vybojovat bronz.

Začátek sezony tak přinesl řadu krásných umístění i cenných zkušeností. Věříme, že se našim závodnicím bude dařit i v dalších závodech a na tyto výsledky v průběhu sezony navážou. Obzvlášť držíme pěsti našemu týmu Charlies, který odjíždí reprezentovat náš klub na Světový pohár do Paříže.

A ještě jedna milá věc na závěr – díky projektu MAS Království a technické podpoře ZŠ Milady Petřkové nám dělájí radost nové koberce, které splňují veškeré parametry soutěžní závodní plochy.

Renáta Vrbová,
autorka je trenérka a rozhodčí

Fotbal v dubnu? Bez ztráty bodů a ve hře o postup!

Aprílový měsíc byl pro naše dvě nejlépe sledovanější kategorie (muži, dorost) velmi plodný a ani jedno mužstvo ne-

ztratilo v měsíci dubnu body. Muži zvíťazili nejprve v domácím utkání s Lutínem 1:0, poté následovala jednoznačná výhra v derby s Přáslavicemi 0:3 a v souboji o první místo dokázali porazit Lužice 2:1. V posledním zápase měsíce dubna zvítězili na půdě Chomoutova 0:1. Střeleckou formu z podzimu si drží Max Mazur, kterého vám blíže představujeme v krátkém profilu. Májové dny rozhodnou o tom, zda naši muži postoupí o patro výš a splní cíl, který si dali v úvodu sezóny. V měsíci květnu odehrají kluci v domácím prostředí 3 utkání, 3. 5. s Vířovicem, 17. 5. proti Brodku u Konice a 24. 5. derby zápas proti mužstvu Doloplaz. Pokud všech 5 utkání měsíce května zvládneme s tříbodovým ziskem, pevně věřím, že naše mise bude úspěšná.

Budoucí hvězdy našeho oddílu (kategorie dorostu) vstoupily do soutěže první

dubnový víkend a ze čtyř utkání připsaly 12 bodů, kluci si tak svůj podzimní náskok navýšili na sedm bodů a v jarní části zatím neztratili ani bod. I v této kategorii můžeme říct, že májová utkání rozhodnou o našem postupu do krajského přeboru. I v kategorii dorostu máme ve své soutěži zástupce mezi nejlepšími střelci, když tabulce vévodí s 16 vstřelenými brankami Tomáš Černošek.

Další mužstva, která nastupují v krajských soutěžích jsou starší a mladší žáci. Starší žáci měli asi mnohem větší ambice, které zatím nenaplnují a v tabulce jim patří 8. místo ze 13 účastníků. Mladší žáci, hrající také krajskou soutěž jsou stejně, jako jejich starší kolegové na 8. pozici, bohužel jen z 9 účastníků.

Mužstva přípravek vstoupila do okresních soutěží v polovině měsíce dubna, nejmladší ročník 2017 a mladší nepoznal v dubnu porážku a všech šest utkání proměnil v jasné výhry. I jejich mladší kolegové, ročník 2016 v jediném turnaji měsíce dubna zvítězili ve všech třech utkáních, nejstarší z přípravek, ročník 2015 zvítězili ve 2 utkáních a 1x odešli poraženi po těsné prohře 0:1.

Slavnostní událost před utkáním s Lužicemi

Před utkáním s Lužicemi, za přítomnosti starosty obce pana Petra Hanušky, jsme se připojili k naší obci s blahopřáním dlouholetým hráčům, trenérům, funkcionářům a fanouškům našeho oddílu panu Janu Gubovi a panu Václavu Žádníkovi a jménem fotbalového oddílu jsme jim oběma pogratalovali k jejich osmdesátým narozeninám a do dalších

let popřáli oběma zdraví a štěstí, k blahopřání se připojili i domácí hráči.

Pokračující zvelebení areálu

V měsíci květnu dojde k výstavbě opěrné zdi, společně s novým plotem a ochrannou sítí. Stavba bude navazo-

vat na již zrealizovanou akci podél hřiště za hlavní tribunu. Akce byla plánovaná na měsíc duben, bohužel k velké vyčerpání stavebníků se práce provedou v květnu a červnu.

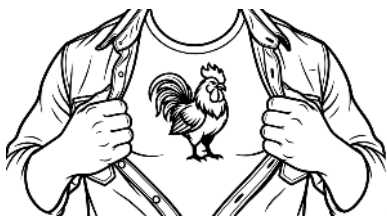
Připravil Robert Prečan, předseda Sokol Velký Týnec

Tabulka 7. ligy mužů, sk. B

	Z	V	R	P	SKÓRE	B
1. Sokol Velký Týnec	19	13	3	3	46:18	42
2. FC Lužice	19	13	3	3	40:20	42
3. Slovan Černovír	19	12	3	4	45:23	39
4. Olomouc-Chomoutov	19	10	4	5	48:26	34
5. FK Přáslavice	19	8	3	8	39:34	27
6. Sokol Doloplazy	19	8	3	8	37:44	27
7. Sokol Pňovice	19	8	2	9	32:37	26
8. SK Slatinice	19	8	1	10	39:40	25
9. Bělkovice-Laštany	19	7	3	9	33:38	24
10. Jiskra Brodek u Konice	19	6	5	8	27:40	23
11. TJ Sigma Lutín	19	5	6	8	24:29	21
12. SK Haňovice	19	6	1	12	43:53	19
13. Sokol Vícov	19	5	2	12	21:49	17
14. SOKOL Plumlov	19	3	3	13	24:47	12

S kohútem na prsách

V Týneckých listech přinášíme další novou rubriku, tentokrát ze světa sportu.

Týneckí fotbalisté skvěle reprezentují naši obec v 7. lize a atakují první příčku, která znamená postup o ligu výše. Pamětníci si možná vzpomenou na zajímavý sportovní týdeník nazvaný Stadion, který vycházel v předlistopadových desetiletích každé úterý a přinášel novinky ze všech sportovních odvětví. K oblíbeným rubrikám patřila profilová dvoustránka nazvaná Se lvíčkem na prsou (střídaná rubrikou uvádějící zahraniční hvězdy Giganti světového sportu), v níž byli představováni špičkoví českoslovenští sportovci. I v naší obci působí řada skvělých sportovních talentů, které bychom vám rádi postupně představili v krátkém profilovém dotazníku. Začínáme - jak jinak - fotbalem, resp. představením našeho nejlepšího střelce, který vyčnívá nejen ve svém týmu, ale také v rámci celé 7. ligy Skupiny B...

Maxmilián Mazur

Sport: kopaná

Věk: 25 let

Kdy a kde začal s fotbalem: 2006/v Přerově

Kluby, kterými prošel: 1. FC Viktorie

archiv M. Mazura

né časy a nikdy nezapomenu na trenéry Břetislava Holouše, Davida Chudu a Patrika Huňku, kteří mi předali spoustu rad a zkušeností jak do fotbalu, tak do života.

Fotbalový vzor: Asi nikoho nepřekvapí, když řeknu Cristiano Ronaldo. Neuvěřitelný fotbalista - jeho zakončení, rychlost, klíčky i výskok do hlaviček. Jsem rád, že jsem ho zažil v top formě.

Nejoblíbenější klub: Ve světě Real Madrid. U nás je to z rodinné tradice Baník Ostrava. Děda byl totiž havíř a táta vzal mamku na první rande na Bazaly.

Respektovaný trenér: Určitě náš trenér Jiří Derco. Výborná příprava na zápasy a dobře zvolená taktika přináší výsledky. Navíc je to i mimo kabínu skvělý

člověk. Také již zmínění trenéři z Přerova. Úžasní lidé a skvělí kamarádi.

Stadion, kde bych si chtěl zahrát: Vyprodané Santiago Bernabéu, ale také Bazaly, které se momentálně staví nové. Zahrát si před nejlepšími fanoušky u nás by bylo skvělé.

Proč si zvolil fotbal: Fotbal miluji od malička. Vždy jsem ho chtěl hrát, i díky dědovi, tátovi a staršímu bráchrvi, kteří byli a jsou skvělí fotbalisté.

Mé krédo: Bavit lidi na tribunách. Když vidíte, že se vám daří a lidé si o vás povidají po zápase u piva a mají radost z výsledku i předvedené hry, není nic víc než spokojený fanoušek.

Připravuje Petr Hanuška

archiv Sokol Velký Týnec

Pinec Týnec organizoval 1. kolo Zlaté ligy

Dobrý den příznivcům sportu a stolního tenisu zvláště.

V sobotu 18. dubna se ve sportovní hale ZŠ Milady Petřkové ve Velkém Týnci uskutečnilo 1. kolo Zlaté ligy ve stolním tenise 2026.

Na turnaji se sešlo celkem 48 hráčů, z toho 20 registrovaných a 28 amatérů.

Mezi amatéry se účastnili 4 hráči a hráčky v kategorii dětí. Hojně bylo zastoupení dam – celkem 6 hráček v kategorii žen.

Systém turnaje byl opět konán jako open turnaj, to znamená, že dámy i děti hrají základní soutěž spolu s dospělými. Jednak si zahrají s herně vyspělejšími hráči, jednak mají šanci na získání cen ve vícero kategoriích. Následně si děti a že-

ny odehrály tabulku každý s každým v rámci své kategorie.

Účast byla co do počtu hráčů střední, ale vzhledem k tomu, že se ve stejném termínu konaly v okolních obcích další tři turnaje, tak hodnotíme návštěvu jako slušnou.

V jednotlivých kategoriích se na stupních vítězů umístili:

Děti:

1. Patrik Čep
2. Adéla Čepová
3. Dan Hořejš

Ženy:

1. Lída Malcharová
2. Hana Mihálová
3. Miša Janotová

Open:

1. Jiří Orlíček
2. Marek Stejskal
3. Jilji Šimíček

Registrovaní:

1. Ondra Hynek
2. Petr Lukeš
3. Petr Škrabal

O hráče bylo opět postaráno i po stránce občerstvení v tradičním bufetu. Turnaj se konal opět pod křídly a s podporou Obce Velký Týnec. Organizačně byl pokryt oddílem stolního tenisu Pinec Týnec.

Následující v pořadí 2. turnaj Zlaté ligy stolního tenisu ročníku 2026 plánujeme

uskutečnit v podzimním termínu, zřejmě v průběhu října. O termínu jeho konání budou zájemci informováni opět plakátem na webových stránkách obecního úřadu, popř. v Týneckých listech.

Na závěr ještě informace ohledně výsledků týmů Pinec Týnec v soutěži Veřejného přeboru Olomouckého kraje ročníku 2025/2026.

Účastnili jsme s dvěma týmy: A-tým v nejvyšší kategorii VP1, B-tým v kategorii VP2. A-tým bohužel svou účast v nejvyšší soutěži neobhájil a sestupuje do VP2 a prozatím to vypadá, že se oba týmy sejdou ve stejné kategorii.

*S přáním krásného jara Josef Vrána
Autor je manager a hráč oddílu Pinec Týnec*

© 5x archiv oddílu Pinec Týnec

Společná fotografie hráčů 1. kola Zlaté ligy

Děti

Amatéri

Kategorie Profi

Ženy

SUDOKU

		8			5	3		1
	4			3	9		5	
							4	7
				5	4			9
5								2
7			3	1				
3	6							
	5		6	7				1
8		9	5			7		

Tajenkou květnové křížovky je výrok Marie von Ebner-Eschenbachové (1830 - 1916) - rakouské spisovatelky z Moravy).

Tajenka z dubnového čísla zní: Mudrc hledá všechno v sobě, nerozumný člověk všechno v druhém. Správnou tajenku zaslala a výherkyní se stala paní Blažena Zatloukalová z Velkého Týnce. Správné znění tajenky zašlete poštou, e-mailem nebo ho zatelefonujte na Obecní úřad Velký Týnec, Zámecká 35, 783 72, Velký Týnec, telefon.: 585 151 111, e-mail: sekretariat@velkytynec.cz a to do konce aktuálního měsíce.

VELKÝ TÝNEC	Idiot	Arie	SPZ České Budějovice	Kbelík	VELKÝ TÝNEC	Značka anti-monu	Továrna na nábytek v Bystřici p. H.	Tajenka 3	Neoblečený	Výtažek z léčivých bylin
Obránce zadák					Vyg-vamy					
Příjemný					Zn. naší sportovní obuvi					
					Darebák					
Cito-slovce odporu			Inic. her. Lancastera		Dolní končatina					
			Tajenka 2		Slovenský víra					
VELKÝ TÝNEC	Žvást	Řečni					Skučet			
		Platební karta					Sloní zuby			
Tvoje				Český filozof a spis. (Josef)					Jeskyně	Letmé dotyky míče
Matematická zkratka limita				Prkno u postele						
				Zkratka evr. měny						
Největší světadíl					Hbité					
					Léčka					
Rekre-ační domek							Filtrační nálevka			
							Vát			
VELKÝ TÝNEC	Pokyn ke hře v tenisu	Ir. osvob. armáda					Moravská řeka			
		Jednotka zvuku					Dámský klobouček			
VELKÝ TÝNEC			Pražská stavební obnova			Velká kupa			Chemický prvek As (zastar.)	Části roku
			Jm. zpěv. Zemánkové							
VELKÝ TÝNEC	Pravý (zastar.)					Potulovat				
	Obsa-zeno					Průsvitná tkanina				
Třetí skupen-ství				Jm. psané obrácené stejné			Slovenský který			
				Zaklení			Ploché prkno			
Libe-recké výstavní trhy		Kazy ve dřevě			Dlouhá chvíle				Zkratka amer. dolaru	
		Provdát			Mez. kam. doprava				Topení	
Stav blaže-nosti					Vyrábí mouku			Anglicky otevřít		
					Zpěvný pták			Značka argonu		
Osa-zenstvo				Komora komerč. právníků						
				Vělí produkt		Lesklé tkaniny				
VELKÝ TÝNEC	Zkratka bývalého Sovět. svazu	Sálavé horko		Azur		Vyjma			Anglicky platit	Spor
	Drnkací nástroj			Otec (expres.)		Kovo-nosná hornina				
Sokolská slavnost			Sírník železnatý		Domácky Aron			Karlovar-ský hotel		
			Cizí žen. jm.		Trumfy			Domácky Leona		
Mužský potomek		Pokolení			Zkratka elektrárny Tušimice		Zimní sportovec			
		Kód Zim-babwe			Znalost		Výrobce elektroniky			
Hodně snížit					Usazeně			Oko (anglicky)		
Rudá armáda		SPZ Warburg (Německo)			Španěl-ské město				Pomůcka Air, Ananym, Back, Echt, Eur, Eye, Mikš, Nuč, Otopy, Pay, Ria, Son	

ZA PLOTEM

CO SE DĚJE ZA HRANICEMI NAŠÍ OBCE

I čápi si umějí udělat doma pořádek

Vážení, posílám vám druhého čápa, který za tři dny přiletěl za samcem na hnízdo do Brodku u Přerova. Netrvalo ani dva dny, kdy se na hnízdě objevili tři čápi. Prvnímu čápu to nebylo jedno, a tak si udělal pořádek. Dnes na hnízdě jsou buď oba čápi anebo jeden hlídá. Nyní se snaží založit hnízdo, tak je často vidíme, jak se milují.

S pozdravem Jan Teimer
Autor je amatérský fotograf
z Brodku u Přerova

KONCERT

s křestem CD

v rámci turné k nedožitým 95. narozeninám Hany Hegerové

„....chytím tě,
lásko levandulová....“

velký sál
Vlastivědného
muzea Olomouc

12. května 2026,
19:00 hod sklenka sektu
zdarma

Vstupné 370 Kč v předprodeji
přes SMS ticket nebo na
místě před koncertem 420 Kč.

CD pokřtí Richard Pogoda, na kterém
budou šansony Hany Hegerové ale
i písně od autorky „Bodláku“ Lenky
Markové a také dva šansony od
autorské dvojice Richard Pogoda
a Pavel Dostál.

Dana Chytilová bude zpívat
za doprovodu kapely složené
z hudebníků, kteří dlouhá léta
spolupracovali s Hanou Hegerovou -
Zdeněk Fišer na kytaru a Vít Fiala
na kontrabas. Na piano bude hrát
Radim Linhart.

kudyznudy.cz
CzechTourism

NEJVĚTŠÍ ŠERMÍŘSKÝ FESTIVAL
NA MORAVĚ

HELFSŤÝN

XVI. FESTIVAL VOJENSKÉ HISTORIE
23. - 24. 5. 2026

WWW.FESTIVALHELFSŤYN.CZ

Království hraje, zpívá a tančí

Sdružení obcí mikroregionu Království pořádalo 18. dubna 2026 tradiční setkání obyvatel našeho regionu pod názvem Království hraje, zpívá a tančí. Letos se konal 17. ročník a pořadatelství se velmi pěkně zhostila obec Majetín. Majetínská sokolovna i zahrada poskytla příjemné prostředí.

Program byl pestrý od krátkého vystoupení dětí z MŠ Majetín, následovaly Týnecké dětské Sedmikrásky, které za úžasný výkon vyhrály krásný dort. Sportovní výkony Gymnastického klubu z Velkého Týnce pod vedením paní Hany Vrbové byly obdivuhodné. Pěknému vystoupení Brodeckých mažoretek jsme hodně tleskali. Týnecké seniorky Poupata zatančila Diridonda a Chorvatský tanec a také měly sebou úžasného tanečníka. Báječné ženské z Majetína se předvedly svým tancem. Soubor Týnečáci zazpíval velmi pěkné písně, kterými se reprezentují u nás i v zahraničí. V závěru setkání proběhla tombola, ve které byly pěkné ceny. Ty věnovaly členské obce mikroregionu Království. Všichni z Velkého Týnce důstojně reprezentovali naši obec

Josefa Kopečková

© 11x archiv mikroregionu Království

Přehled květnových kulturních a sportovních akcí ve Velké Bystřici

1. - 21. 5. / galeriezet / út - pá 9:30 - 18:00, so - ne 11:00 - 19:00,
po zavřeno

Cecilia Chiavistelli: Z nehlubší temnoty ke světlu - výstava obrazů

Narodila se v toskánském městečku Poggibonsi. Studovala u malíře Otella Chitihio Sieně a malíře a rytece Leopolda Ferruzziho. Prezentuje se samostatnými i skupinovými výstavami v Itálii i v zahraničí - v Německu, Portugalsku, Litvě, na Slovensku i v České republice. Byla rezidenční umělkyní Villa Romana ve Florencii. Společně s dalšími umělci je zakladatelkou skupiny Volarismus. Od roku 2022 je členkou AIAP - Associazione Internazionale Arti Plastiche Italia, oficiálního partnera UNESCO. Pracuje se dřevem, kartonem a papírem. Známe jsou její objekty z hedvábného kaširovaného papíru. V Česku se pravidelně zúčastňuje kolektivních výstav, například Vltavotýnských výtvarných dvorků v Týně nad Vltavou a Intersalonů Asociace jihočeských výtvarníků. Kromě malby pracuje jako grafická designérka a tuto činnost střídá se stážemi a školeními. Od roku 2007 se též zabývá publicistickou a novinářskou činností. Výstava potrvá do 21. 5.

10. 5. / Malá scéna, KD Nadační / ne 9:00 - 13:00

Slavnost kroje

9:30-11:00 Vystoupení folklorních souborů Velen (Boskovice), Čekanka a Mladá Haná (Velká Bystřice)

11:00-13:00 Taneční workshop pro začátečníky i pokročilé příznivce tance a folkloru. Lektori: Rudolf Danajovič - choreograf, dramaturg VUS Ondráš. Přihlášky na e-mailové adrese herman@souborhana.cz.

Akce cyklu Hanácký rok v Bystřici. Koná se za finanční podpory Olomouckého kraje a pod záštitou hejtmána Olomouckého kraje.

23. 5. / louka u zastávky ČD / so 7:00 - 10:00

Sečení lóke

Zvonení brousků na ostří, svist kosy v trávě, kosecké písně... Přijďte s kosou, hráběmi nebo jen tak. Podívat se, přivonět zaposlouchat se, nechat v sobě zaznít trochu nostalgie zašlých časů a touhy po romantice.

Akce z cyklu Hanácký rok v Bystřici, koná se za finanční podpory Olomouckého kraje a pod záštitou hejtmána Olomouckého kraje.

23. 5. / galeriezet / so 17:00 - 18:00

Pavel Janouškovec - vernisáž výstavy obrazů

Malíř, grafik a fotograf. Výtvarné vzdělání získal v ateliéru akademického malíře a sochaře Jaroslava Šindeláře a následně Jiřího Patery, pod jehož vlivem našel také základní téma své tvorby - krajinu, kterou transformuje do více či méně abstrahované výtvarné kompozice. Jeho kompozice patřily zejména v první polovině osmdesátých let k nejpůvodnějším a nej kvalitnějšími obrazovým projevům v plzeňském výtvarném prostředí. Později se jeho tvorba proměnila a konstruktivní základ jeho tvarosloví vystřídalo volnější organické pojetí kompozice a forem. Přesto je to stále typ moderní krajiny, co jej zajímá, spojený s estetickým působením zde přítomných průmyslových prvků. Jeho díla byla představena na více jak 40 samostatných výstavách po celém světě a jsou zastoupena v řadě veřejných sbírek u nás i v zahraničí. Výstava potrvá do 23. 7.

24. 5. / Zámecký park / ne 14:30 - 18:00

Závody koloběžek a odrážedel

Přijďte si s dětmi užít opravdové závody na nejrůznějších vozítkách. Nezapomeňte na přílbu. Občerstvení zajištěno. Závody pořádá TJ Sokol Velká Bystřice.

30. 5. / Zámecký park / ne 15:00 - 17:00

Dětský den a Bystřická kuličkiaáda

Program pro děti i celé rodiny na nedělní odpoledne - hry, atrakce, představení složek IZS, soutěže o ceny a oblíbená jarní hra s hliněnkami nebo skleněnkami pro všechny generace mladých. Vstup volný, občerstvení zajištěno.

30. 5. / Zámecké náměstí / so 16:00 - 23:00

Káceni mája

Končí snad nejkrásnější měsíc v roce. K zemi se musí poroučet i bystrická májka. Bude spousta zábavy pro malé i velké.

Akce z cyklu Hanácký rok v Bystřici, koná se za finanční podpory Olomouckého kraje a pod záštitou hejtmána Olomouckého kraje.

31. 5. / KD Nadační / ne 19:00 - 21:00

Bez předsudků

Divadelní soubor Osvětové Besedy Velká Bystřice si vás dovoluje pozvat na premiéru divadelního představení autorů Diega Ruize a Fiony Bettanini. Komédie o kamarádství, o tajemstvích, o zvědavosti a o fungování dvou zdánlivě nespojitelných světů - ženského a mužského, kdy dva letití kamarádi, Fiona a Diego, spolu musí neplánovaně přespat v jednom zapadlém motelu.

Vstupné 150 Kč, předprodej vstupenek bude zahájen 11. května v Kulturním a informačním centru Velká Bystřice. Upozorňujeme, že představení není vhodné pro diváky mladší 15 let.

Předprodej vstupenek v Kulturním a informačním centru Velká Bystřice,
Zámecké náměstí 775, tel.: 734 236 502 (platba možná pouze v hotovosti)

● Hanácké Woodstock (1. 8.) - Teta Bojs, Vlasta Redl s kapelou, Už jsme doma a další. Cena 600 Kč (do 17. 7.). Od 18. 7. a na místě 800 Kč. Předprodej i na portálu goout.

● Duchem proti své vůli (25. 8. v amfiteátru) - duchařská detektivní komedie s Jaromírem Noskem, Ivanou Jirešovou aj. Cena 400 Kč (do 31. 7.), od 1. 8. a na místě 500 Kč. Předprodej i na portálu smsticket.

● Michal Horák (4. 9. v amfiteátru) - Koncert populárního písničkáře s doprovodnou kapelou. Cena 300/350/450 Kč (do 16. 8.), od 17. 8. a na místě 450 Kč. Předprodej i na portálu smsticket.

● Distant BellsPink Floyd Tribute band (11. 9. v amfiteátru). Cena 250 Kč (do 31. 7.), od 1. 8. za 400 Kč. Předprodej i na portálu goout.

Petr Nakládal

Autor je referentem odboru kultury a informací Městského úřadu Velká Bystřice

cecilia chiavistelli
z nehlubší temnoty ke světlu

vážení milovníci umění, galeriezet vás srdečně zve na výstavu obrazů cecilie chiavistelli

v prostorách galeriezet (zámecké nám. 775, velká bystrice)

výstava potrvá do 21. 5. 2026

galeriezet je otevřena od pondělí do pátku 8.30-17.00 hodin, v sobotu a neděli zavřeno
od 1. 5. od úterý do pátku 9.30-18.00 hodin, v sobotu a neděli 11.00-19.00 hodin | www.galeriezet.cz

galeriezet Město Velká Bystřice

10. 5. / Zámecké náměstí / ne 8:00 - 12:00

Bystřické selské trhy

Náměstí plné stánků s jarním sortimentem: sazenicemi, prvními výpěstky ze zahrad, zdravou výživou i dobrotami z farem.

Akce z cyklu Hanácký rok v Bystřici, koná se za finanční podpory Olomouckého kraje a pod záštitou hejtmána Olomouckého kraje.

SELSKÉ TRHY
& Slavnost kroje

NÁMĚSTÍ PLNÉ STÁNKŮ S JARNÍM SORTIMENTEM

PRVNÍ VÝPĚSTKY DOBROTY Z FAREM FOLKLORNÍ SOUBORY TANEČNÍ WORKSHOP

8:00 - 12:00 | ZÁMECKÉ NÁMĚSTÍ
10. 5. 2026 | VELKÁ BYSTRICE

Město Velká Bystřice Olomoucký kraj ANTOUKOVA 23. 5. 2026 WWW.VELKABYSTRICE.CZ

T.J. SOKOL VELKÁ BYSTRICE ZÁVODY ODRÁŽEDEL A KOLOBĚŽEK

11. ROČNÍK

VELKÁ BYSTRICE, ZÁMECKÝ PARK
NEDELE 24. KVĚTNA 2026

ZÁVODNÍ KATEGORIE:

- PLASTOVÉ MOTORKY (TRÍKOLÉ)
- ODRÁŽEDLA (DVOUKOLÁ)
- KOLOBĚŽKY 4-5 LET
- KOLOBĚŽKY 6-7 LET
- KOLOBĚŽKY 8-9 LET
- KOLOBĚŽKY 10-11 LET
- KOLOBĚŽKY 12-14 LET
- KOLOBĚŽKY RODINNÁ ŠTAFETA (DÍTĚ + DOSPĚLÝ)

ČASOVÝ PLÁN:

14:30-15:00 REGISTRACE
16:00-17:00 ZÁVODY
STARTOVNÉ: 100 Kč

OBČERSTVENÍ:

- LIMO
- PIVO
- PÁREK V ROHLÍKU

NA MÍSTĚ MOŽNOST ZAPŮJČENÍ KOLOBĚŽEK PRO DĚTI I DOSPĚLÉ. KAŽDÝ ZÁVODNÍK MUSÍ MĚT PŘELBU.

T.J. SOKOL VELKÁ BYSTRICE
JARNÍ AKCE OBČANŮ
VELKÁ BYSTRICE

Hry a atrakce pro malé i velké, hasičská pěna, ukázka vozidla Zdravotnické záchranné služby a hasičské cisterny, bohaté občerstvení, malování na obličej i soutěže o skvělé ceny! Nápoje točíme do zálohovaných NickNacků nebo vlastních hrníčků.

Beltine

na Zámku Ptení

BARBAR PUNK (CZ), PÁNI ČASU (SK)
TOKHI A VLNOBIJCI (CZ), DVARGA (PL)
ARIADNE'S THREAD (PL), VAILOS (PL)
ČEMEŘICE (CZ), SEVERŠTÍ BARDOVÉ (CZ)
GROCH I PROCH (PL)

ANNIDIA - mistryně v brisních tancích, LAMMER - středověk
DÉMÁIRT - Irské tance, FRIDAY DANCERS - tanečnice
BLACK UNICORN - fire a pyro show, Dětská aréna
CÁRSKÝ PLUK MYSLIVECKÝ - Napoleonika
LA BELLA - Tanečnice, Ravenia Handmade (Dílnička pro děti)
SKUTEKUTEK - sound system stage 2 v bunkru
THE WORLD OF RAK-SHAATAZI, OBERGAS

8.-9. května 2026
Začátek v 16:33
Dobrovolné vstupné na podporu zámku!

Občerstvení: muzeum, medovina, vodní dýmky, zámecká expozice, stánky...

Zámek Ptení, okres Prostějov

KRÁLOVSTVÍ OBJEKTIVEM OBČANŮ KRÁLOVSTVÍ

Sdružení obcí mikroregionu Království pořádá fotografickou soutěž pro všechny své občany

Vyhlášeny jsou dvě kategorie:
1. KOUZLO OKAMŽIKU
2. NĚMÁ TVÁŘ

- 19. ročník -

- autorem je občan mikroregionu Království
- fotografie velikosti A4 musí být vytisknuty na fotografickém papíru
- fotografie musí být pořízeny na území mikroregionu Království
- jeden občan může do soutěže přihlásit až 4 snímky v každé kategorii
- na zadní straně musí být každá fotka označena jménem autora, adresou, mailovou adresou a místem pořízení snímku

Fotografie můžete odevzdat na kterémkoliv OÚ mikroregionu Království do 31. října 2026

Vernisáž a vyhlášení výsledků se uskuteční v neděli 15. listopadu 2026 ve 14:00 v Kulturním domě v Císařově

Vítěze vybere komise Sdružení obcí mikroregionu Království. Vítězové převzou na vernisáži hodnotné ceny! Akce se koná za finanční spoluúčasti Olomouckého kraje.

PŘESAHY

5
26

do světa historie a kultury

Gabrišová
Jirků
Coleridge
Pinkava
Přidal
Drvota
Zatloukal
Yakimova
Jareš
Vránová
Hanuška

55 minut s Andreou Gabrišovou

Jsem herečka. A Čechoslovenka

Před takřka patnácti lety se vydala z Bratislavy do Prahy a uspěla v prvním velkém konkursu. Od té doby patří ANDREA GABRIŠOVÁ k výrazným osobnostem českého divadla, zvláště pak muzikálu. Teď právě září na olomouckém jevišti jako Evita.

minulého století jsem toho detailně moc nevěděla, považovala jsem tedy za nutné se zorientovat, vědět, o čem hraju, zpívám. Byť jde o muzikál a v něm je spousta zkratk.

A kdo si myslíte, že Evita byla?

Někdo ji má za manipulátorku, někdo ji obdivuje pro umění nadchnout miliony

A kdo jste vlastně vy sama? Herečka, tanečnice, anebo zpěvačka?

Od šesti jsem chodila do baletu a na zpěv, na bratislavské konzervatoři jsem pak vystudovala hudebně dramatický obor, takže jsem takový mix. Ale poměrně brzy jsem věděla, že chci dělat muzikál.

Proč zrovna muzikál, a ne balet?

Muzikál mě okouzluje už v prvním ročníku na konzervatoři. Možná to bylo tím, že jsem měla hodně zájmů a on to všechno spojoval. Po letech ale musím dodat, že se dnes cítím především jako herečka. Zvláště za poslední dva tři roky mě potkalo tolik charakterních rolí, které byly náročné na zpěv, ale obnášely také spoustu herečké práce. A to mě na tom baví asi nejvíc. Jsem herečka, která zpívá, tančí, stepuje...

Kde se takhle všestranně nadaná holka vzala? Jste z umělecké rodiny?

Na Slovensku se vždycky zpívalo, tančilo, hrálo. Maminka, babička, sestra, všichni moji příbuzní mají také hudební sluch, ale maminka vystudovala elektrotechnickou školu, babička je kadeřnice. Žádná umělecká profese v rodině nebyla. Maminka ale viděla, že mám cit pro rytmus, a tak mě přihlásila v první třídě do baletu. To byla dobrá průprava.

Po maturitě na konzervatoři jste nastoupila na Novou scénu v Bratislavě a ztvárnila tam řadu rolí. Měla jste našlápnuto, proč jste se pak rozhodla pro Prahu?

To by byl skoro záběr do filmu. Bylo mi sedmnáct, vyrazila jsem do Prahy s obrovským kufrům, v kterém jsem táhla pětioktávovou yamahu, abych se mohla před konkursem v hotelu rozezpívat. Jenže nemám zrovna vyvinutý orientační smysl, v Praze jsem byla poprvé sama, pořádně vyjukaná, v ulicích jsem se ztrácela, bloudila. Málem jsem ten konkurs do televizní show *Robin Hood aneb cesta ke slávě* prošvihla, ale nakonec jsem prošla až do finálové desítky. O dva roky později následoval konkurs u Františka Janečka do *Fantoma opery*. To už jsem byla trochu víc zorientovaná, uspěla jsem. Odehrála jsem první premiéru a pak 300 repríz. Bylo to úžasné, do teď mám z toho projektu spoustu přátel a moc ráda na to období vzpomínám.

Mám tomu rozumět tak, že když všichni Slováci zpívají, je na Slovensku ve vašem oboru větší konkurence a vlastně bylo jednodušší se prosadit v Česku?

To je zajímavý úhel pohledu, ale skutečnost je asi jednodušší. Česko je větší, tak je tady větší trh, víc divadel, větší možnost uplatnění. A být je to z Prahy či z Plzně do Ostravy pěkný kus cesty, česká a moravská divadla jsou víc propojená. Nejen co se týká divadelní spolupráce či hostování umělců, ale i co se týká diváků.

Myslíte, že lidé jezdí za dobrým divadlem z Plzně až do Ostravy?

Není to nic neobvyklého. Skutečně! Vnímám Čechy jako velmi, velmi kulturní národ. Neříkám, že by Slováci nebyli kulturní, ale Češi jsou zvyklí chodit do divadla pravidelně, jsou dobře zorientovaní, vědí, jak reagovat na operu, jak na muzikál, činohru. Já mám třeba teď skutečně hodně práce v Ostravě, kde už několik let hostuju a dostávám krásné role, a tamní publikum mi přijde úžasné.

Takže se pracovní nepotřebujete vracet na Slovensko?

Maminka mi velmi fandí a občas říká: „Musíš aj po slovensky!“ Nebráním se, ale asi se cítím být víc Čechoslovenkou. Rodinu mám tady i na Slovensku, ale doma a v práci mluvím česky, hraju a zpívám česky, už jsem i něco dabovala v češtině. Mám češtinu ráda, mám rádu Prahu, je mi tady prostě hezky.

To je radost poslouchat. Máte už české občanství?

Teď zrovna jsem se rozhodla o něj zažádat. Přijde mi to jako logický krok po těch patnácti letech.

Předpokládám, že žádáte o občanství i kvůli rodině, partnerce a synovi.

Souvisí to s celkovou situací politickou, pracovní a zvláště s mou rodinou. S Terezou jsem už před lety vstoupily do registrovaného partnerství a teď – s dalšími změnami českých zákonů – budu konečně i před úřady pro našeho syna víc, než jsem byla doteď. Přijde mi, že české občanství by to ještě mohlo zjednodušit.

Mimochodem, vy jste sama dětství neměla zrovna jednoduché. Je pravda, že váš otec zbankrotoval a opustil vás?

Naši spolu v devadesátkách podnikali, vlastnili několik trafik v Bratislavě a slušně vydělávali. Jenže pak táta propadl gamblingu, zadlužil se, zastavil byt a když jsme o něj přišli, zmizel. Maminka, já a sestra jsme se musely nastěhovat k babičce, maminka roky splácela dluhy... No, bylo to trochu drsné dospívání.

© Lenka Hatašová

Andrea Gabrišová (33)

- Herečka, zpěvačka, tanečnice. Vystudovala konzervatoř v Bratislavě, ale od devatenácti let vystupuje zvláště na českých divadelních scénách.
- Prosadila se nejprve v muzikálu *Fantom opery*, které uvádělo divadlo Goja Music Hall, od roku 2018 je stálým hostem v Národním divadle Moravskoslezském v Ostravě. Dvakrát už byla v širší nominaci na Cenu Thálie: za role Nancy (v muzikálu *Oliver!*) a arcivévodkyně Sofie (Elisabeth).
- V roce 2024 se představila v titulní roli muzikálu *Sugar* v Moravském divadle Olomouc, od letošního února tady slaví úspěchy s *Evitou*. Spolupracuje také s Filharmonií Gustava Mahlera v Jihlavě, věnuje se dabingu, hraje v českých i slovenských seriálech.
- Žije v Praze, se svou partnerkou Terezou vychovává syna Timoteje. A právě se chystá požádat o české občanství.

Co pro vás Evita znamená?

Splněný sen, dárek. Jsem moc ráda, že mě režisér Marek David a vedení divadla přizvali. Je to moje druhá role v Olomouci a premiéra byla nejlepší, jakou jsem zatím zažila. A úžasná atmosféra se teď každé představení opakuje. Všichni do toho dali maximum a myslím, že publikum to pochopilo, stále je vyprodáno. Teď už sice v Ostravě zkouším nový muzikál, ale pocit z *Evity* jsou pořád silné.

Viděla jste kromě filmu ještě nějaké jiné nastudování *Evity*, než jste se sama pustila do zkoušení?

Byla to intenzivní půlroční příprava. Viděla jsem záznam staršího představení z Ostravy, jela jsem také do Londýna na muzikál s Rachel Zegler. To je fenomenální pojetí, nepřenositelné, protože má úplně jiný styl, způsob. A samozřejmě jsem si pustila film s Madonou i seriál s Natálií Oreiro. Přečetla jsem také asi čtyři knížky. O peronismu a Argentíně

lidí a také pro soucit s nimi. V Argentině prý ještě řada lidí má doma její svatyni. A také je tam spousta odpůrců peronismu, kteří ji a generála Perona viní ze zblácnění a zkorumpování země. Tyto rozpory se odrážejí i v muzikálu. Autoři zvolili vypjaté tóniny, čímž – podle mého názoru – definují, že nejde o ódu na Evitu. Je to holka, pak mladá ctižádostivá žena, která se občas ubírá i ne zrovna košer cestičkami, ale v lásce je opravdová. A třeba s Peronem je to „win win“. On potřebuji ji, ona jeho, ale nepracuje jen ve svůj prospěch, vždyť třeba prosadila rovné volební právo.

Jak vás tak poslouchám, také vás okouzli.

Je mi blízko už jen proto, že je mi třiatřicet a ona umřela ve třiatřiceti... To je mrazivé. Nicméně snažím se ji hrát jako vnímavou, ambiciózní ženu plnou vášně a snad i lásky. Moje motto: Je to mrcha, ale musíš ji milovat.

© Tereza Valnerová, Martin Popelář

vání, ale už to mám zpracované, na tátů nemyslím. Teď, když jsem sama máma, si ale nedovedu představit, že bych se přestala zajímat o svoje dítě.

© Lenka Hatašová

Táta vás tak jednou provždy ztratil?

Nevím, kde otec je. Zmizel, neozýval se, nikdy neplatil alimony, teď o sobě dává vědět tak jednou za tři roky. Já ale už necítím ani vztek, natož pak zášť. Nechci se ničit takovými emocemi. O to víc si vážím mámy, že to s námi dala. Mně bylo čtrnáct, ségře šest, divočina. Uvědomuji si, že jsem vlastně neměla pubertu, tak nějak jsem cítila, že mámě nemůžu ještě přidělovat problémy. Možná i proto jsem už od šestnácti pracovala v divadle, hledala konkursy na muzikály.

Dá se muzikálem dnes dobře uživit?

Ťukám, momentálně mám krásné role, takže se užívám a na nájem v Praze vydělám. Někdo takové štěstí nemá, a tak vedle divadla ještě učí nebo má nějakou brigádu. Já ovšem taky ještě namlouvám reklamy, točím seriály, zpívám s filharmonii.

Zpíváte s filharmonii?

Jihlavská filharmonie Gustava Mahlera potřebovala před časem zpěvačku, která zazpívá klasičtější i moderní repertoár, a tak jsme to zkusili. A protože jsme se oblíbili lidsky i profesně, tak dvakrát třikrát do roka spolu vystupujeme. Je to hudební mix, trošku popík, muzikál, klasika...

Šla byste i do opery?

V muzikálu Chicago zpívám Mary Sun-

schine, což je role napsaná pro vysoký soprán. To už je k opeře docela blízko. Netroufám si říct, že bych ji zvládla, ale kdybych trénovala, stálo by to určitě za pokus. Uvidíme, co život přinese.

Říkáte, že v osobním životě vám nejnovější zákony přinesly důležitou změnu. Budete tedy i úředně druhou Timotejovou matkou?

V roce 2019 jsme s Terezou podepsaly registrované partnerství. Právě vypukly proticovidové restriktce, jiné na Slovensku a jiné v Česku, a my chtěly mít nějaký doklad, že patříme k sobě, kdyby nás třeba nechtěli pustit přes hranice. Tehdy se Timy zrovna narodil a pro mě bylo nepředstavitelné, že jej moje rodina třeba rok neuvidí. S dokladem o registrovaném partnerství jsme se obě cítily jistější, byť vlastně ani nevím, jestli by takový papír na Slovensku akceptovali, zvláště když máme jiné příjmení. Naštěstí na tahanice s úřady nikdy nedošlo, covid jsme zvládli. Ale ráda bych si teď syna oficiálně osvojila, je to pro mě důležitý krok.

Je pro vás důležité i manželství?

To je už taková srandovní causa a hořkosladké pocity. Měly jsme první krásnou svatbu pro rodinu a kamarády, když to ještě nebylo oficiálně „povolené“. Pak kvůli covidu jsme podepsaly na úřadě doklad o partnerství. A teď bychom měly třetí svatbu, ale už jen formálně. Kvůli synovi to uděláme. Pevně ale věřím, že Česko zůstane zakotveno v Evropské unii, budeme tedy dál směřovat na západ a ne na východ. Slovensko se se svým obratem na východ už nijak netají, dějí se tam fakt hrozné věci, a nejen v souvislosti s LGBT+ komunitou.

Co máte konkrétně na mysli?

Když si v novinách čtete o tom, jak vyhazují ředitele a umělce z galerií a divadel, tak se možná podíváte, zakroučíte hlavou. Ale když vám to ti dotyční lidé vyprávějí, se všemi detaily, tak jste najednou v 70. letech, v hluboké normalizaci s Husákem v čele. Jen si to představte, že dnes, v jedenadvacátém století, musíte obhajovat před jakousi komisí, proč chcete uspořádat výstavu, režirovat představení, jste nuceni zdůvodňovat jakési morální aspekty každé takové veřejné akce! To mi přijde šílené. A doufám, věřím, že v Čechách se tohle nikdy nestane. Jsme jinde, dál. Přesvědčuje mě o tom stále spousta věcí.

© Lenka Hatašová

Například?

Například v Ostravě hrajeme Kinky Boots, což je velmi odvážné představení a Ostrava jej přijala famózně. Chodí na něj mladé i starší publikum, je beznadějně vyprodané. Proč? Message je jednoznačná: každý má právo být tím, kým jsme a chceme být. Prostě láska tedy zase vítězí nad lží a nenávistí.

Je vám třiatřicet... Dovedete si představit, co budete dělat za deset let?

Asi se teď cítím nejlíp, co jsem se kdy cítila. Mám samozřejmě ambice, nějaké ty sny. Ale protože vím, že v posledních letech mi život posílal do cesty i příležitosti, který by mě vlastně předtím vůbec nenapadly, moc neplánuju, snažím se jen být vstřícná, připravená.

Nechtěla byste si třeba zazpívat na světovější scéně?

Kdysi jsem se chtěla pokusit o vídeňské angažmá, ale sešlo z toho. Celé roky také sleduji, co se děje v Londýně. Ne, nemyslím si, že bych v tamní konkurenci mohla prorazit, ale zažít aspoň jeden jejich konkurs naostro? Tak to bych teda chtěla. Za deset let budu ještě v plné síle, anebo může být také mnohé jinak, ale jedno je jisté: budu určitě se svou rodinou. Třeba na zahrádce pod Milešovkou, kde je náš chlapeček nejspokojenější a my s ním. Život není přece jen divadlo.

Jak se lidé pod Milešovkou dívají na duhovou rodinu?

Máme chatu v zahrádkářské kolonii. Koupily jsme si ji v době covidu a okamžitě jsme se zamilovali. Všichni tři. Do té krajiny, místa, do lidí. Samozřejmě, nejdříve jsme se trochu báli, jak nás přijmou. Ten kraj je do jisté míry specifický, mohly vyvstat problémy. Jedna sousedka, která pracuje na tamním katastru nemovitostí, hned zpočátku také zjišťovala, proč chatu kupují společně dvě ženy s jiným příjmením a národností, a tak se nás nakonec také otevřeně zeptala. Neskrýváme se a myslím, že nás prostě vzali. Pravda, třeba o politice se spíš nebavíme, ale to neznamená, že nemáme spoustu jiných společných témat. A všichni sousedi mají moc rádi Tima.

Takže se pod Milešovkou už cítíte doma?

Doma jsme tam, kde jsme spolu. Bydlíme přes rok v Praze, pod Milešovkou se snažíme trávit celé léto. Chceme tam být spolu co nejvíc, když přes rok já hodně cestuju za divadlem. Timy si tam užívá bazénku, zahrady... A chodí od tety k tetě na buchtu a ovoce.

Irena Jirků,

Autorka je šéfredaktorkou časopis Finmag

© Tereza Valnerová, Martin Popelář

KNIHA, O KTERÉ SE MLUVÍ

Příběh Prastarého Mořeplavce v sedmi dějstvích

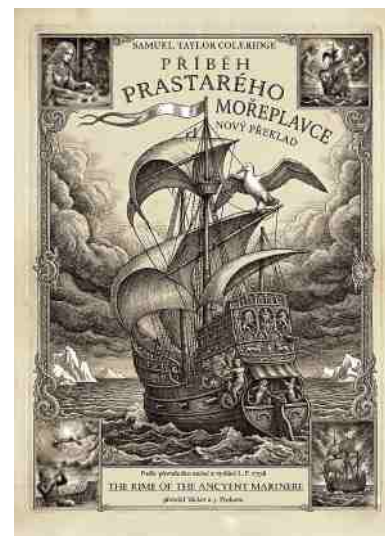
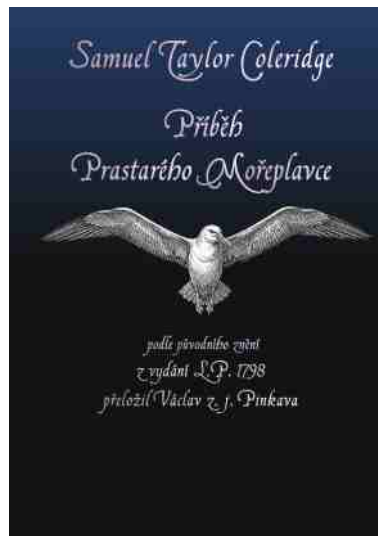
Samuel Taylor Coleridge
(přeložil Václav Z. J. Pinkava)

VÝPRAVA

Kterak Loď
až za Rovník
hnána Bouřemi na jih
do mrazivých Končin
k Jižnímu Pólu se dostala;
a odtud až
do tropického pásma
širého Tichého oceánu;
a o podivných událostech,
které ji potkaly;
a o tom,
jakým způsobem
se Prastarý Mořeplavec
navrátil
do své Domoviny.

ARGUMENT

How a Ship
having passed the Line
was driven by Storms
to the cold Country
towards the South Pole;
and how from thence
she made her course
to the tropical Latitude
of the Great Pacific Ocean;
and of the strange
things that befell;
and in what manner
the Ancyent Marinere
came back
to his own Country.

Prastarý mořeplavec, z tří
jednoho zadržel:
„Bradáči, okem jiskřivý,
proč bráníš, abych šel?”

It is an ancyent Marinere,
And he stoppeth one of three:
„By thy long grey beard and thy glittering eye
Now wherefore stoppest me?”

Svatebčan v hrud' se udeřiv,
naslouchal, nucen přec;
dál hovořil naň Námořník,
jasnozřet, prastařec.

The wedding-guest he beat his breast,
Yet he cannot chuse but hear:
And thus spake on that ancyent Man,
The bright-eyed Marinere.

Ženicha síň je dokořán,
přížeň jsa, spěchám již;
Družina hostů, hostina —
hlaholí sem, však slyš.”

The Bridegroom's doors are open'd wide
And I am next of kin;
The Guests are met, the Feast is set,—
May'st hear the merry din.”

Slyš! Bouře vichr vzedmul se,
tyranskou sílu měl!
Dny, týdny nás hnál dál a štvál —
jak plevy naháněl.

Listen, Stranger! Storm and Wind,
A Wind and Tempest strong!
For days and weeks it play'd us freaks—
Like Chaff we drove along.

Dál svatebčana zdržuje —
Byl koráb, sípá hlas —
„Nu, máš-li příběh zábavný,
Plavče! pojď se mnou as.”

But still he holds the wedding-guest—
There was a Ship, quoth he—
„Nay, if thou'st got a laughsome tale,
Marinere! come with me.”

Slyš! Mlhy přišly se sněhem
a divotvorný mráz:
Led nad stěžej, a čišel z něj
až smaragdový jas.

Listen, Stranger! Mist and Snow,
And it grew wond'rous cauld:
And Ice mast-high came floating by
As green as Emerald.

Hubenou rukou drží jej,
dí, koráb prý že byl —
„Zmiz odsud, šedý zmatenče!
Než holí bych tě zbil.”

He holds him with his skinny hand,
Quoth he, there was a Ship—
„Now get thee hence, thou grey-beard Loon!
Or my Staff shall make thee skip.”

Skrz průrvy ker tu sněhů krov
sinavý jímal lesk:
Živáčka zrak se nedočkal —
jen led byl kol a stesk.

And thro' the drifts the snowy clifts
Did send a dismal sheen;
Ne shapes of men ne beasts we ken—
The Ice was all between.

Jiskrným okem uhranut —
Svatebčan zkameněl;
jak tříletý jej poslouchá,
Námořník má, co chtěl.

He holds him with his glittering eye—
The wedding guest stood still
And listens like a three year's child;
The Marinere hath his will.

Jen led byl tu a led byl tam
led měl nás v zajetí:
Praskal a mrul, a úpěl, vyl —
sténal jak v objetí.

The Ice was here, the Ice was there,
The Ice was all around:
It crack'd and growl'd, and roar'd and howl'd—
Like noises of a wound.

Svatebčan, nucen naslouchat,
na balvan tu si sed:
Dál hovořil naň prastařec,
Námořník jasnozřet.

The wedding-guest sate on a stone,
He cannot chuse but hear:
And thus spake on that ancyent man.
The bright-eyed Marinere.

Po dlouhé době Albatros
zjevil se, přistál z mlh;
jak křesťana jsme vítali
jej, na rtech Zdařič Bůh.

At length did cross an Albatross,
Thorough the Fog it came;
And an it were a Christian Soul,
We hail'd it in God's name.

Loď salvou slávy z přístavu —
vesele proplula,
kostela, kopce, majáku
hrot v obzor zasula.

The Ship was cheer'd, the Harbour clear'd—
Merrily did we drop
Below the Kirk, below the Hill,
Below the Light-house top.

Krm z moučných červů dali mu,
kroužil kol. Obkroužen,
led vydal třesk a ve dví prask;
lodivod proplul ven!

The Mariners gave it biscuit-worms,
And round and round it flew:
The Ice did split with a Thunder-fit;
The Helmsman steer'd us thro'.

Slunce terč z hlubin objevný
zleva se vynořil:
Žhnul, prahnul, než se vpravo zas
do moře ponořil.

The Sun came up upon the left,
Out of the Sea came he:
And he shone bright, and on the right
Went down into the Sea.

Vítr se z jihu svěží zdvih;
Albatros s námi spolu,
ke krmí, či jen za hrami,
co den zván slétal dolů!

And a good south wind sprung up behind,
The Albatross did follow;
And every day for food or play
Came to the Marinere's hollo!

Výše a výše každým dnem,
až v půlden nad stěžej —
Svatebčan v hrud' se udeřil
když zaslech hudby rej.

Higher and higher every day,
Till over the mast at noon—
The wedding-guest here beat his breast,
For he heard the loud bassoon.

Ve mračnech, mlhách, na ráhnech
když klekání zvon zněl,
sedal; s ním noční mlžný dým
svit luny zabělel.

In mist or cloud on mast or shroud
It perch'd for vespers nine,
Whiles all the night thro' fog-smoke white
Glimmer'd the white moon-shine.

Nevěsta v síň as vkročila,
květ růže červený;
a předvoj hudební šel s ní,
kývaje rameny.

The Bride hath pac'd into the Hall,
Red as a rose is she;
Nodding their heads before her goes
The merry Minstralsy.

„Bůh žehnej, mořský prastarče!
Chraň, ode tvých prokletí! —
Ký běs tě jal?” — Mé kuše stal
se Albatros obětí.

“God save thee, ancyent Marinere!
From the fiends that plague thee thus—
Why look'st thou so?”—with my cross bow
I shot the Albatross.

Doslov překladatele

Tento překlad básně o příběhu Starého námořníka (zde Prastarého Mořeplavce) od Samuela Taylora Coleridge (1772 – 1834) není pouhým dalším příspěvkem k řadě českých verzí této kanonické balady, kterou (snad již dostatečně) zpřístupnili Josef Václav Sládek (1896), Josef Nesvadba (1946), Josef Palivec (1949), Václav Renč (1965) Petruše Máchová (1984) i Zdeněk Hron (1999).

Je to pokus o radikální návrat proti proudu až k pramenu, o očistění textu od nánosů autorových vlastních revizí a o nabídnutí původní, syrové a halucinační energie. Aby čtenář plně pochopil ojedinelost tohoto počínu, pojďme se podívat do historie vzniku oné básně a konfrontovat tento nový text se zavedenou českou překladatelskou tradicí.

Většina dnešních čtenářů zná Starého námořníka jako uhlazenou, hluboce morální a teologicky jasnou baladu. Tento obraz je však výsledkem autorova celoživotního procesu „kročení“ vlastního díla.

Cesta k textu začíná v roce 1797 na pěší túře s přítelem Wordsworthem a jeho sestrou, kde došlo k nápadu zbásnit příběh kolem zabití albatrosa (inspirováno četbou o skutečné události) a následně mstě strážných božstev. Následovalo vydání roku 1798, kdy báseň vyšla anonymně ve sbírce Lyrical Ballads, kterou vydal William Wordsworth a na níž Coleridge spolupracoval.

Prapůvodní verze The Rime of the Ancient Mariner byla záměrně archaická, imitující staré balady 15. a 16. století, a plná podivného pravopisu – už samotný pravopis rime evokuje námrazu. Reakce kritiky byla zdrcující; báseň byla označena za „absurdní hromadu nesmyslů“ a Wordsworth se bál, že mu zkazí prodej celého díla. V jednom psaní z roku 1799 zmiňuje:

Jeví se mi, že Starý námořník je celkem vzato svazečku na škodu, starobylá slova a celková podivnost odrazuje čtenáře od dalšího čtení. Kdyby se svazek měl dočkat druhého vydání, dal bych na jeho místo nějaké drobnosti dle konvenčního vkusu.

Pod tlakem kritiky i svého přítele začal Coleridge text revidovat, neustále a průběžně, celý život. Podle studie Jacka Stillinger, tuto svou nejdelší báseň revidoval celkem osmnáctkrát.

Již v roce 1800 odstranil nejhorší archaismy a než se vrátil k civilnějšímu znění původního názvu nazval onu verzi The Ancient Mariner, a Poet's Reverie (Básníkovy zasnění), čímž se snažil nelogičnost děje omluvit.

Skutečný zlom však nastal v roce 1817 (sbírka Siblylline Leaves) a v definitivním vydání The Rime of the Ancient Mariner už po jeho úmrtí v roce 1834.

V této pozdější fázi, kdy se Coleridge snažil najít řád v anglikánské církvi, přibyla latinská motta a hlavně slavné glosy (marginálie na okrajích stran).

Tyto vysvětlivky měly „ulehčit“ čtenáři orientaci, ale ve skutečnosti do básně vnesly hlas cizího editora a v tichosti zavedly do halucinačního chaosu jasnou teologickou linii viny a vykoupení. Albatros se definitivně stal symbolem Krista a vykoupení námořníka bylo mravoučně řádné pojetí.

V původní syrové verzi z roku 1798 je příroda děsivou, cizí silou a vykoupení námořníka je momentem upřímného, bezděčného hnutí mysli, – nikoli předem naplánovaným aktem křesťanské zbožnosti.

Zdejší překlad se vědomě vrací do okamžiku před umírněním a polopatickým souběžným vysvětlováním textu glosami, které začalo vydáním z roku

1817.

Například, zatímco v původní verzi byl osud posádky spíše hrůzným a sice nezamýšleným dopadem a důsledkem Mořeplavcova zákeřného činu, (čili on měl na svědomí nejen osud albatrosa ale i svých druhů, což lépe vysvětluje jeho vlastní trauma), glosy zavedly post hoc spornou argumentaci chabě ospravedlňující (nepochopitelně neúměrné) potrestání posádky.

Ale když se mlha rozplynula, ospravedlňují onen čin, a tak se sami stávají spoluviníky na zločinu.

But when the fog cleared off, they justify the same, and thus make themselves accomplices in the crime.

Plavci ve svém krutém soužení by rádi svalili veškerou vinu na starého Mořeplavce: za znamení toho mu pověsili mrtvého mořského ptáka na krk.

The shipmates in their sore distress would fain throw the whole guilt on the ancient Mariner: in sign whereof they hang the dead sea-bird round his neck.

Zavedené české překlady vycházejí důsledně z „definitivní“ verze roku 1834 a následují ve stopách průkopnických předchůdců. Toto vede k někdý až přílišnému ovlivňování, zohledňování předchozích výkladů a překladů. Tomu jsem se vyhýbal. Nejpozoruhodnějším příkladem mylného konjektury je snad pasáž v šestém dějství, jak ve své studii upozornil Jiří Rambousek.

*The harbour-bay was clear as glass,
So smoothly it was strewn!
And on the bay, the moon light lay,
And the shadow of the moon.*

Celá sada českých překladatelů se zde nechala unést podivným výrazem a verš přeložila jako fyzický stín. Jak však upozorňuje Rambousek, v tomto kontextu jde o archaický význam slova *shadow* – tedy soupevník, sledovatel. V zálivu, který je hladký jako sklo a prázdný, není nic, co by zastíňovalo; jen luna a její odlesk na hladině. Tam kde předchozí překlady řešily, jak svítícímu měsíci přidat nesmyslný stín a scénu doslova „zatemnili“ zdejší překlad tuto interpretační past obešel, aniž by narážku na „stín“ zapřel docela:

*Přístavu záliv – čiré sklo,
tak hladce rozprostřen!
V něm lunny svit plál záračný,
sám s sebou sestíněn.*

Tímto aliterativním nastíněním o co jde, že měsíc je spjat se svým odrazem, který jej sleduje „jako stín“ (novotvar „sestíněn“) se zachovává věrnost originálu, ale zároveň do českého textu vchází zamýšlený zrcadlový efekt.

Co se hlubší analýze básně a její geneze týče, početné plejádě úvah, výkladů a domněnek zajisté kraluje kniha od Martina Gardnera 2003 prvně z roku 1965 s textem i anotacemi obou hraničních vydání 1798 a 1834 a včetně dřevorytů pro vydání roku 1876, které provedl Gustave Doré (1832–1883) Za zmínku zde stojí záslužná a veřejně dostupná bakalářská diplomová práce autorky Niny Richard provokativně nazvaná *Sadder and Wiser Nonsense: Coleridge's 'The Rime of the Ancient Mariner'* (2023)

1. Ústřední teze: Smysluplný nesmysl

Báseň záměrně balancuje na hraně mezi smyslem a nesmyslem. Termín „nonsense“ v názvu diplomky neodkazuje na hloupost, či hravost, tedy že by šlo o báseň rozverně humorného typu, nýbrž na Coleridgeovu snahu ztvárnit svět, který se vzpírá čistě logickému nebo didaktickému výkladu; svět, který není lidským rozumem ani veden, ani mu podléhající.

- Báseň je konstruována tak, aby čtenáře zanechala v podobném stavu jako Svatebčana – „smutnějšího a moudřejšího“, ale zároveň konsternovaného nepochopitelností prožitého děsu.

2. Role Svatebčana

Postava Svatebčana slouží jako zástupce čtenáře.

- Jeho proměna z netrpělivého hosta ve zhypnotizovaného posluchače zrcadlí proces, kterým prochází čtenář konfrontovaný s nadpřirozenými jevy.

- Svatebčan se nevrací mezi ostatní účastníky svatby; jeho „zmoudření“ či prozření je vykoupeno ztrátou sounáležitosti s běžným děním a odvrácením od společenských radováněk.

3. Albatros a otázka viny

Akt zabití albatrosa je především aktem bezdůvodného násilí a marotratné lehkomyšlnosti, nikoli symbolický čin s jasným morálním významem, ospravedlňujícím obětinu.

- Tato absence motivu je klíčová pro pocit „nerozumnosti“ – kletba a následné utrpení jsou pak z přizemního hlediska zdánlivě zcela neúměrné činu, což vyvolává existenciální úzkost a zároveň zpochybňuje tradiční náboženské interpretace, které v básni vidí přímočarou cestu hříchu, pokání a vykoupení.

4. Estetika hrůzy a nadpřirozena

Coleridge využívá „gotických“ prvků a syrové obraznosti.

- Postavy Smrt-kostlivec a jeho společnosti, v pozdějších verzích pojmenovaná Life-in-Death, (tedy třeba „Živomřena“) jsou ztělesněním liminálního stavu na hraně mezi životem a smrtí.

- V tomto ohledu jsou velmi patrné rozdíly mezi verzemi z let 1798 a 1817 a dál, přičemž ranější verze je esteticky radikálnější a méně svázaná pozdějšími vysvětlujícími glosami.

5. Závěr: Trauma a vyprávění

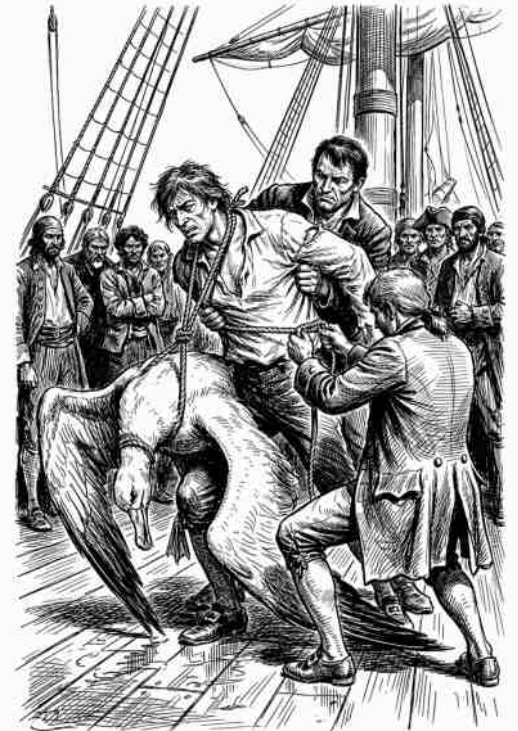
Mořeplavec, přestože (ba i protože) se dostal zpátky domů ale též ze svého „domáchio“ prostředí námořnického putování trvale na souš, je odsouzen k věčnému dalšímu putování a vyprávění, neboť jeho trauma nelze nikdy plně „vyléčit“ nebo logicky uzavřít.

- Vyprávění příběhu není jen jeho trestem, ale jeho snahou vnést řád (smysl) do chaosu, který zažil na širém moři.
- Zmoudření, které text nabízí, není utěšující pochopení, ale spíše uznání děsivé nahodilosti a mocné přítomnosti neznámých sil v lidském životě.

Můj návrat k původnímu znění byl motivován zčásti jeho nedostupností pro české čtenáře. Cílem však nebylo vytvořit archaickou kuriozitu, ale znovu nabídnout „hnus, děs a pachut“ (autorovy termíny), které v pozdějších verzích tlumil. Nejde o překlad obdobně archaický, ale dost patinovaný, aby vynikl jeho gotický horor.

Původní verzi se námět (nechvalně) proslavil. Kde v bezděčném přejícím hnutí mysli námořníka vnímá pobožný čtenář teologický symbol vykoupení, když se modlitba vrátí a albatros odpadne – jde prapůvodně o prostě odlehčení od břemene, odstranění „závaží“.

Je načase odstranit zátěž vrstev téměř čtyřicetileté Coleridgeovy autocenzury a vrátit se do okamžiku, kdy byl příběh halucinačním chaosem bez jasného předurčeného vysvětlení – vrátit čtenáři

báseň, která není moralizováním, nýbrž podnětem k vlastnímu uvažování.

Tento překlad originálu předchází pozdějším lyrickým nánosům a důsledně dodržuje drama i syrovost Coleridgeova prvotního znění. Nabízí nejen historický předobraz, ale především ojedinělý zážitek z původní autorské vize: ukázat přírodu jako děsivou, barvitou a hluboce živelnou sílu, nabádající spíše k panteistické, animalistické a pověřčivé, než ryze křesťanské zbožnosti.

Václav Pinkava

Překladatel

Václav Pinkava (Zdeněk Jaroslav), nar. 1958, je nejstarším synem stejnojmenného otce alias básníka a spisovatele Jana Křesadla, od svých deseti let vyrůstal v emigraci v Británii, kde též vystudoval na Oxfordu. Po sametové revoluci se vrátil do vlasti. Jeho obousměrné anglicko-české básnické překlady (www.vzjp.cz/verse.htm) svědčí o plné dvojazyčnosti a snaze oba kulturní světy sblížit. To jej vedlo i k tomuto pokusu poskytnout (ne)překvapivě chybějící český překlad světoznámého díla.

SLOUPEK

Vzpomínky na dětství

Čím je člověk starší, tím častěji zabíhá do vzpomínek na dětství.

Jedna moje bleskovka zamířila na úterní ráno, resp. na úterní ráno, která jsem trávil pod okny holického poštovního úřadu. Jako ostříž jsem sledoval pohyb doručovatelek za sklem, až se tam konečně objevila korpulentní postava paní vedoucí Bouchalové. Ta tušila, že na obrubníku nervózně stepuji a čekám, až se pootevře okno a úzkou škvírou bude realizován náš celoroční deal čili obchod. Já v ruce mačkal zpcené tři koruny, které jsem vyprosil na rodičích, ona na půl složila nové číslo sportovního týdeníku Stadión a prostrčila jej okenním křídlem. Nejprve jsem titulku pohládl pohledem, poté těch dvaapadesát stran očuchal, pak rychle prolístoval, o kom a o čem se v mém pokladu píše, a nakonec jsem ho opatrně uložil do aktovky, k zeměpisnému atlasu. To proto, aby se mi nepomačkal! Dopolodní výuka probíhala v hlubokém stínu těšení na chvíle, kdy se ponořím do četby o našich i světových sportovcích...

Obliboval jsem kromě celostránkových fotek fotbalových a hokejových mužstev především dvě profilovky nesoucí názvy Giganti světového sportu a Se lvíčkem na prsou. V té první byly představovány hvězdy, které zářily blízko i daleko za našimi neprostupnými hranicemi socialistického tábora. Vyprávění o nich bylo takové malé sci-fi o mimozemšťanech, jež prostě nikdy neuvidím naživo. V té druhé už byli lidé z masa a kostí, jimž jsem často i psal. Adresáty byli především hokejisté a fotbalisté. Ptáte-li se, kam že sem jim to psal, tak to bylo celkem jednoduché. Třeba k našim úžasným střelcům patřil Milan Nový. To je ten, co dal na Kanadském poháru 1976 šokující gól domácím Kanadánům a my vyhráli i díky famóznímu brankáři Vlado Dzurillovi 1:0. Ale zpět ke korespondenci... Prostě jsem vzal obálku a stručně na ni napsal:

Pan
Milan Nový
Náš nejlepší hokejový útočník a střelec
Hokejový tým SONP Kladno
Kladno

Dovnitř napsal tři čtyři otázky, připojil zpáteční adresu, zalepil a šup s tím na poštu. Musím ocenit, že většina tehdejších matadorů se na své fanoušky nevykašlala. Ve třech větách odpověděli, a hlavně přiložili fotku s podpisem. To bylo radosti na Starém bělidě, když jsem rozlepil obálku a byla tam!

A proč jsem si zrovna dnes vzpomněl na sportovní magazín, který bohužel už neexistuje? Protože v našem měsíčníku zavádíme novou rubriku: S kohútém na prsách. Nebudeme sice v ní představovat světové sportovní špičky, ale naše týnecké sportovce, kteří šíří slávu po celé naší zemi, a vlastně někdy i za hranicemi. Pěkně počtení!

Petr Hanuška

BÁSEŇ MĚSÍCE

Hodiny, seřizené životem & tokem času (o čtvero zastaveních)

Tomáš Přidal

I.

Otočím Hodiny
S černým pískem
Vteřinových mžiků
Do křivého směru

Proti proudu času
Ubíhají míle minulosti
Vzdálenost krájí
Ostří rudého světla

V karmínu oděné
Červánky nad hlavou
Hází třpytivé odlesky
Jezernímu králi smuteční

II.

Otočím Hodiny nazpět
Písek zlehka padá
Jako narozená slova
Od Matky Souvětnice

Čas od času
Je rozeznatelný těžce
I když se tady nabízí
Viditelné Č - ě

Zastavily se myšlenky
Na hraně zítřka
S tím, že budoucnost
Patří králům z šachovnice

III.

Hodiny se posunuly
V ohybu času
Prolnuly do mluvy
Teď všichni *hodiny* rozmlouvají

Což je únavné

Když vezmeme myšlenku
Kterou zredukujeme
Do pár vteřin
Za tu naši

Pak jde o Čas
O kterém
mluví Velcí lidé
S Velkými plány

IV.

Nyní si rozvrhněte
Doby, po kterých
Budou slova
Následovat pěšci
Z šachových polí
Kde roste zájem
Zasetý v bílém obilí

A nad námi se ženou
Černé a pokroucené
Vykríčnický
Mávající výstražnými
Křídélky z vyostřených
Čepelí konfliktů...

...leťte!

Ne-stojíme o žádné raněné
My je necháváme ležet
Jako ona slova
Která sama vy-vstanou

Z myslí
I z časoprostoru
(jako takového)

KULTURNÍ KURÝR

NOVINKY ZE SVĚTA KNIH, AUDIOKNIH A HUDBY

KNIHY

Opravdu věčný

V dubnu 2023 se ve spolupráci Ústavu pro českou literaturu AV ČR a Centra pro studium holokaustu a židovské literatury konala konference věnovaná životu a dílu Jiřího Weila (1900 - 1959). Svě příspěvky zde přednesli bohemisté a bohemistky z tuzemska i ze zahraničí. Tyto referáty tvoří základ knihy, jež je obohacen o další studie znalkyň a znalců Weilova díla. I když od smrti Jiřího Weila uplynulo již více než 60 let, v české literární vědě doposud neexistuje publikace, která by refletovala aktuální stav výzkumu jeho díla. Předkládaná kniha si tak klade za cíl rehabilitaci Weilova častopomíjeného díla završit.

Brunová, Marie:
Věčný outsider?
Jiří Weil: Život a dílo.
Praha, Academia 2026,
200 stran

Kukátkem do vesmíru

Výzkum vesmíru zaznamenal v posledních desetiletích velké úspěchy; vědíme za ně mimo jiné vesmírným dalekohledům, přístrojům umístěným ve vesmírném prostoru a monitorujících viditelné i neviditelné záření. Prvním z nich byl Hubbleův vesmírný teleskop, který zahájil pozorování v roce 1990 a umožnil vědcům nahlédnout do vesmíru hlouběji než kdykoli předtím. Jeho pokračovatelem se stal v roce 2021 Vesmírný dalekohled Jamese Webba. Panek ve své čtivé knize popisuje nejen tyto přístroje, ale i týmy vědců a tech-

Panek, Richard:
Píliře stvoření.
Praha, Argo 2026,
152 stran

niků, kteří za nimi stojí, líčí události, které předcházely jejich vypuštění, jejich provoz a objevy, které umožnily. Ilustruje na nich příběh vědeckého poznání: každý nový objev vytyčí hranice našeho vědění, a další vědci usilují o to, aby tyto hranice překročili a nastolili nový horizont, který zase budou chtít posunout dál jejich nástupci.

Kterak správně psáti...

Alexander Pope byl vrcholný, vůdčí a vlivný anglický klasicistický básník a satirik. Již za života se těšil evropskému věhlasu, který započal právě básněmi uveřejněnými v této knize. V uvědoměle střídáním stylu a lehce plynoucím jazyce kultivované konverzace shrnuje v aforisticky výrazných formulacích zásady klasicistické estetiky a kritiky. Měl voltairovskou živost a dráždivost, ale jedovatý klid anglického humoru obestřel sladkým úsměvem, libujícím si jistou zkřiveninou. Dovedl sloučiti půvab s pošetilostí, komičnost s půvabností, emfasi se svěžestí...

Pope, Alexander:
Hrdinské úvahy.
Praha, Dybbuk 2026,
132 stran

Nepodobá se někdy lidský život mechanismu? A kolik něhy se může skrývat ve stroji?

Pianistka Ada Fischerová má před sebou zářnou kariéru, jádro její existence je však vyhaslé. O co vlastně usiluje? Nesnaží se jen zavděčit mrtvému otci? Jeho ztrátou se v ní cosi navždy porouchalo. Jediný dlouhodobý „milostný“ vztah udržuje se svým hudebním nástrojem a jako by se sama pomalu stávala strojem, automatickým plnicím jedinou smutnou funkcí.

Román o posedlosti, stesku, o mechanismech duše. O problémech, zděděných po rodičích, které paraziticky formují život dětí a skrze jejich vztahy se přenášejí dál. Adin příběh zrcadlí osudy lidí, kteří se také oddali nejruznějším systémům — hudbě, šachovnici, algoritmu. Jeho vynálezce metronomu Johann Nepomuk Mälzel, jako skladatel a pianista Alexander Nikolajevič Skrjabin, jako Adin mileneček Hans.

Šindelka, Marek:
Systémy něhy.
Brno, Host 2026,
311 stran

AUDIOKNIHY

Poslední případ detektivní dvojice Tommyho a Pentličky

Z kompletního seznamu díla královny detektivek Agathy Christie lze vyčíst, že příběhem amatérských detektivů Tommyho a Pentličky svou literární dráhu začínala a také končila. Detektivka

Tajemný protivník, v níž poprvé uvedla nerozlučný manželský pár na scénu, byl vydán necelé dva roky po jejím literárním debutu v roce 1922 a špionážní zápletka odkazovala na události z první světové války. Ke svým oblíbeným hrdinům se pak vrátila s dlouhými přestávkami po celý život a stárla spolu s ní. Poslední příběh manželů Beresfordových Brána osudu, který už z důvodu vleklé nemoci diktovala, její úctyhodné dílo v roce 1973 uzavřel. I v tomto románu zužitkovala znalosti a záliby z mládí. Christie byla od dětství vášnivou čtenářkou a první stopu vedoucí ke zločinu nastrožila tentokrát v podobě záhadné slovní šifry do staré knihy. Tam ji objevuje Pentlička, když třídí svazky po předchozích majitelích domu na anglickém venkově, kam se na důchod s Tommym přestěhovali.

Christie, Agatha: Brána osudu. Praha, Radioservis 2026. Čte Jana Stryková. Celkový čas: 09:00:00 hod. (zdroj: Radioteka.cz)

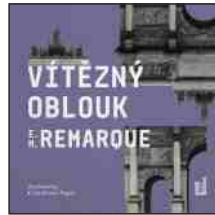
K další stopě Christie přivedla její válečná praxe. V letech 1914-18 sloužila jako dobrovolnice v jednotce britského Červeného kříže a po složení zkoušky tu působila jako lékárnická asistentka. Znalá účinky nebezpečných rostlinných látek i jedů samotných. A jedovaté listy náprstníku ze zahrady nového domu jsou další stopou ke zločinu, který povede Tommyho a Pentličku až do dnů před první světovou válkou. Proto tak často při pátrání po vrahoví guvernanky Mary Jordanové probírají detaily svých předchozích případů z knih Tajemný protivník a N či M?, v nichž sami dva odhodlaně čelili mocným síťím špionů. Krátce po vydání knihy přivítal v nedělníku The Observer kritik Maurice Richardson: „Minulost a přítomnost se tu působivě prolínají. Navzdory jistě poli-

tické naivitě je to opravdu mistrovské dílo s hvězdnou rolí manchesterského teriéra Hannibala“.

Můžeme se pokusit zapomenout na minulost, ale minulost nikdy nezapomene na nás...

Ravic je muž bez tváře a bez vlasti. Německý chirurg, který uprchl před nacistickým peklem, teď žije v Paříži ilegálně. Bez dokladů, bez budoucnosti, operuje pod cizími jmény v soukromých klinikách, zatímco po nocích bloumá ulicemi jako stín. Svě srdce obalil ledem a cynismem, aby přežil ve světě, který zešílel. Pohání ho už jen jediná touha: najít gestapáka, který kdysi dohnal k smrti jeho snoubenku. Nic na tom nezmění ani osudové setkání s Joan Madouovou, ženou stejně vášnivou a zničenou, jako je on sám. Jejich vztah má daleko k romantické idyle, je spíše svazkem dvou zoufalých trosečníků uprostřed bortícího se starého světa. Touha po pomstě je však silnější než strach z deportace, silnější než láska k Joan, a z obětavého lékaře se stává nelítostný lovec.

Jedna z nejznámějších autorových knih zachycuje mnohé z osudu samotného Remarque a jeho generačních souputníků, jejichž mládí poznamenala 1. světová válka a později nástup nacismu. Román dopsaný už v americkém exilu se stal záhy po svém vydání bestsellerem a dosáhl úspěchu i na filmovém plátně.

Remarque, Erich Maria: Vítězný oblouk. Praha, OneHotBook 2026. Čte Martin Preiss. Celkový čas: 19:03:00 hod. (zdroj: OneHotBook.cz)

HUDBA

Mišík, Hrubý, Hálek. Koncertní nahrávka „Sladké je žít“ oživuje vzácné spojení tří osobností

Volné muzikantské sdružení Čundrgrunt vzniklo kolem Vladimíra Mišíka v sedmdesátých letech a v různých podobách fungovalo ještě dlouho poté. Prošli jím Vladimír Merta, Petr Kalandra, Jan Hrubý, Emil Viklický a další. Mišík na tahle převážně akustická hraní v neobvyklých sestavách navazoval i později.

Jednu z těch *novějších* zachytil živák „S nebem to mám dobrý“, na němž se k Mišíkovi a Hrubému přidal kytarista Radim Hladík. Volně na něj navazuje album „Sladké je žít“, které vyšlo v pátek 10. dubna. Dvě třetiny sestavy zůstaly stejné – Mišík a houslista Jan Hrubý. Tentokrát je ale doplnil Rudolf Hálek, akordeonista a Hrubého spoluhráč z *keltského* Kukulínu. Záznam vznikl v roce 2001 v brněnském klubu Alterna a dokumentuje jednu z méně obvyklých podob Mišíkových koncertních sestav. Album na LP obsahuje dvanáct skladeb, CD přidává dalších pět bonusů. Vedle známých Mišíkových písní se tu objevují i kousky spojené s tvorbou Jana Hrubého a repertoárem formace Kukulín. Celek působí jako přirozené koncertní setkání tří výrazných osobností, které spojuje společná hu-dební zkušenost.

Nezvyklé nástrojové obsazení dává Mišíkovým klasikám nové odstíny. Zazní tu mimo jiné Obelisk, Stříhali dohola malého chlapečka i povinná Variace na

renesanční téma. Právě tahle sestava známým písním vtiskla specifické kouzlo, a deska tak nabízí cenný záznam jedné z podob Mišíkovy koncertní činnosti.

Pokud máte rádi krátké a úderné písničky s nápadem i spádem, pak neváhejte a poslouchejte!

Good Kid, pětice z Toronto, na novém albu „Can We Hang Out Sometime?“ pokračuje v tom, co umí nejlépe. Servíruje totiž bleskově rychlé, neuvěřitelně chytlavé písničky, které znějí jako soundtrack k tomu nejlepšímu letnímu odpolední vašeho života. Název novinky je v podstatě otevřenou pozvánkou do jejího světa, kde se i o úzkosti nebo nejistotě s úsměvem zpívá a v tempu, které nechá ani na vteřinu v klidu.

Tito Kanadáné si udržují typickou tvář, která v sobě míchá vlivy moderního indie rocku s hravostí videoherní estetiky.

Na novince posluchači naleznou precizní souhrn dvou kytar, které se neustále prolétají v rychlých melodiích, a charakteristický hlas Nicka Chomy, který každému příběhu dodává potřebnou dávku sympatického klukovství. Přestože hudba srší energií, v textech lze vyčíst i dospělejší postřehy o přátelství a o tom, jak je důležité neztratit spojení s lidmi, na kterých nám záleží.

Good Kid - Can We Hang Out Sometime? Good People Record Co. Celkový čas: 25:41 minut (zdroj: Musicserver.cz)

Sestavil Petr Hanuška

RECENZE

Bouškovo monstrum

Sbírka Kamila Boušky (*1978) s názvem *Viktor* je jeho pátou knihou poezie: básník byl za předešlé knihy oceňován mj. nominací na Magnesii Literu. Celkové patří k výrazným jménům nové poezie, ale najít si cestu k jeho poetice může být pro nepřipravené čtenáře jistým způsobem bolestné. Kamil Bouška totiž dlouhodobě zkoumá lidskou krutost, hnus, zlobu, a v jeho básních se dost často (s jistým až perverzním potěšením) hrabeme společně s autorem v hlubinách, o kterých se nechceme moc bavit na veřejnosti. Provokuje jenom? Ne, spíše nějakým svým už lehce naučeným gestem provětrává a zkoumá, kde je hranice banalit – protože to zlo je ve výsledku a po určité hranici spíše groteskní a banální.

Ono to nějak souvisí s dlouhodobým postmoderním gestem, které najdeme nejen v literatuře. Můžeme vytažovat všechny dnes „kultovní“ filmy Quentin Tarantina, Davida Lynche i bratří Coenů, stejně jako ve své době populární film s hrdiny bez svědomí typu *Trainspotting*. Ten byl natočen v roce 1996 a pro nás to je vlastně klíčový rok pro všechny další banální zla – stačí si vzpomenout třeba na oceňovanou prózu Jiřího Drašara *O revolucích, tajných společnostech a genetickém kódu*, stejně jako na dobově úspěšnou a čtenou knihu Františka Koukolíka a Jany Drtilové *Vzpouřa deprivantů*, obojí z roku 1996. Je to letos třicet let, ale odkaz, spojený se zaka-

lením povah a s poznáním, že v člověku je pořád přítomná temnota a lidské je nejen to ji překonávat, ale také poznat a pojmenovat, stále přetrvává. Navíc v době dnešní situace světového rozpoložení sil je zloba, hloupost a hrůza nějak víc na povrchu a víc vidět. I slyšet – jen si vezměte, kolik se v poslední době točí a píše hororů. Ostatně v nedávno vydané sbírce povídek oceňovaného amerického spisovatele Nathana Ballingruda *Atlas pekla* (vyšlo v nakladatelství Gnom před pár týdny) se ta fascinace zlem dostává do nějaké převrácené

Kamil Bouška: Viktor. Praha, Trigon 2026

perverzní krásy, ve které není jasné, zda andělé jsou vůbec schopni milosti a zda láska v jejich pojetí není spíše něco strašlivého a bolestného... Ostatně jeden z hrdinů Ballingrudovy knihy sám říká, že poznal, že i zvířata, kterým se někdy člověk podobá, podle všeho mají srdce. Ve sbírce *Viktor* je to vlastně podobné: ano, víme, že i zde sledovaný „vypravěč“ jménem Viktor, který se celou sbírkou vymezuje vůči básníku Bouškovi (nebo „Boušánkovi“, jak ho oslovuje) je krutý poloidiot, jenž se nebojí zla a hnusu, protože v tomhle nastavení žije odmalička a nevidí tu „druhou stranu“. Nebo pokud ji vidí, chápe ji jako slabost, jako něco, co se nehodí do jeho světónázoru. Sledováním Viktorova pohybu mezi jeho chápáním „lásky“ (ubližení a perverzita z pohledu „normálních“, běžné vyznání z pohledu „nenormálních“), jeho chování se ke světu slabochů, za něž považuje nás všechny, je hodně odvážná a krutá sonda na dno civilizace. V jednu chvíli už to básníkovy dolování v temnotě přestává fungovat a děsít – a vyrůstá nám z toho jeho psaní spíše groteskní zrůda, kterou nelze respektovat, ale s níž zároveň není jasné, co dělat, protože už tu je, sešitá a vystavěná. Bouška stvořil své monstrum, které ho bude jako to, které stvořil Viktor Frankenstein, navždy pronásledovat: „vidět a chtít vidět je hnus / a hnus je krása / a krása je život / jenom ty Bouško / děláš ze svinstva poezii“ (s. 54)

V jednu chvíli si ale myslím, že se Kamil Bouška zbytečně rozhodl své kompaktní ponoření do odvrácené strany světa napravit, nasvětlit, oslovit z té druhé strany a osvětlit – jako to udělal velmi dobře a vyrovnaně ve sbírce *Inventura* (2018). Jenže tady jako by mu docházel dech nebo síla. Na jeho místě bych celou sbírku *Viktor* usekl na straně 54 a dalších šest básní si nechal do příštího celku, který by mohl být „světlym“ *Viktorem* číslo dvě. Takhle přišel na svět přílepek k temné knize, kterým se básník trochu omlouvá za to, co do té doby ve sbírce vytvořil a sepsal: „jakou hrůzu jsem v sobě potlačil / že jen čekám až mě vlastní slova sežerou“ (b. Rybenky) Někdy by prostě to, co chtěl básník říct, nemusí básník říkat.

Je zajímavé, jak je mi celá sbírka *Viktor* od počátku protivná a nesnesitelná – a zároveň si myslím, že je to sbírka vlastně dobrá a že měla vyjít a mělo by se o ní mluvit. Je černá a bílá, je kontrastní a je vztekle odpuzující, jako by nechtěla, abychom ji přijali. Je v ní nějaké gesto, které zcela odmítám obhajovat, ale které je nutné brát na vědomí a demokraticky se snažit ho obhajovat, i když s ním nesouhlasím. Už proto, že černá a bílá jsou důležité, jedině když jsou v rovnováze.

Michal Jareš

FRANKOFONNÍ KUKÁTKO

Dvě „francouzské“ výstavy v Olomouci

V březnu, měsíci frankofonie, jsme poslední roky obvykle pořádali festival *Bonjour Olomouc*. Ne tak letos.

Po šesti ročnících se dostavila jistá únava a také se ukázalo, že akademická sféra vyžaduje jiné priority než je „pouhé“ pořádání kulturních akcí. Nechtěli jsme ovšem nechat olomouckou frankofonii veřejnost zcela bezprizorně, a tak jsme připravili alespoň několik akcí souhrnně nazvaných *Jaro ve Francouzském centru*. Milovník cestování ocenil *Road trip po Bretani*;

kdo si chtěl užívat umění lehké konverzace à la française, navštívil *Café français*; labužník zavítal do Green Baru na již tradiční francouzský oběd; fandové do baletu se mohli zúčastnit baletní lekce přímo ve francouzštině. A shodou okolností ve stejném týdnu zahájily v Olomouci dvě „francouzské“ výstavy. První z nich nese název *Filozofujme!* a nachází se v prostorách mé domovské katedry. Vychází z knížek pro děti, které vyšly v edici *Monáda* a které dětem prostřednictvím čtivých a poutavých příbě-

hů přibližují témata významných myslitelů. Hravým a neotřelým způsobem výstava představuje odvěké filozofické problémy, s nimiž se lidstvo potýká od chvíle, kdy je člověk člověkem. Výstavu *Filozofujme!* je možné navštívit do půlky června a na své si přijdou malí i velcí, všichni, kdo se nebojí o věcech přemýšlet. Ideální tip na rodinnou návštěvu.

Jelikož jedním z vystavovaných filozofů je také Paul Ricœur, pozval jsem na zahajovací přednášku v rámci vernisáže speciálního hosta. Byl jím diplomat Petr Tůma, který v blízkosti Paula Ricœura strávil rok svého života, což je něco obdobného, jako kdybyste v našich poměrech strávili rok v domácnosti Jana Patočky, nebo Václava Havla.

Petr Tůma je diplomat s mnohaletou zkušeností ze zahraničí. Strávil řadu let na diplomatických postech v Sýrii, Izraeli, Spojených státech. Před několika lety se vrátil do ČR a pracuje na Ministerstvu zahraničí, kde se věnuje zejména otázkám. Pro mě ztělesňuje v první řadě dobrodruha, a to nejen dobrodruha ducha, jak by se na filozofa patřilo, ale dobrodruha *tout court*. Setkali jsme se po více než dvaceti letech, což byla příležitost trochu si zavzpomínat.

Seznámili jsme se někdy v roce 1999, když Petr trávil několik měsíců svého Erasmusu – on student Masarykovy univerzity – u nás v Olomouci. Že měl tento dlouhohlavý mladík jiskru v oku a dobrodružství v krvi bylo jasné okamžitě. Jak jinak by se mohl, navíc ještě se zlomenou rukou, vypravit stopem do Indie? Tam dostal malárii a na ulici se ho ujal jistý Roman Kameš, malíř, který dlouhá

léta dělal v pařížském exilu sekretáře básníku Jiřímu Kolářovi. O rok později už jsme se potkali v Paříži, kde mě, tehdy studenta ze severofrancouzského Lille, zachránil před riskantním nocováním na ulici tím, že mi nabídl nocleh u sebe na kolečkách.

Jen o pár let později jsme se coby stipendisti francouzské vlády ocitli v Paříži oba. Já jsem se zabýval literaturou, Petr filozofií. Nejen že ji studoval, mohl ji zároveň i žít po boku jednoho z největších francouzských filozofů 20 století, Paula Ricœura, jemuž se stal osobním asistentem. Ricœur měl v té době již přes devadesát let a Petr mu všelijak pomáhal. Dělal mu společnost, při obědě i večer mohli dosyta diskutovat o dění ve Francii i ve světě, poslouchal literaturou hudbu. Petr s ním v debatě ohledával filozofické koncepty, kterým se velký myslitel ve svém díle věnoval. Možná říci, že Paul byl Petrovi průvodcem ve světě filozofie, zatímco Petr byl Paulovi průvodcem v rychle se proměňující současnosti, které starý filozof už nerozuměl. Díky Petrovi jsem se s Ricœurem mohl

také jednou setkat a navštívit jeho dům v Chatenay-Malabry. Jako Ricœur bezpochyby ovlivnil Petra Tůmu, tak zase Petr byl v mnohém inspirací pro mne. Doufám, že na příští setkání nebudeme muset čekat dalších dvacet let.

Druhou výstavou je *Francie Jindřicha Štreita*. Původně vznikla před třemi lety jako „otvírák“ tehdejšího ročníku festivalu *Bonjour Olomouc*. Od té doby nepřetržitě křižovala česká a moravská města a dělala radost četným návštěvníkům. Nyní se tedy vrací zpět do Olomouce do galerie Dolní na Dolním náměstí. Vystavené fotografie jedinečným způsobem zachycují atmosféru míst a situací na různých místech země galského kohouta. A mnohdy v sobě ukrývají hluboké lidské příběhy, jak je umí zvěčnit snad jen Jindra ze Sovince. Přijďte se přesvědčit. Tak à la prochaine!

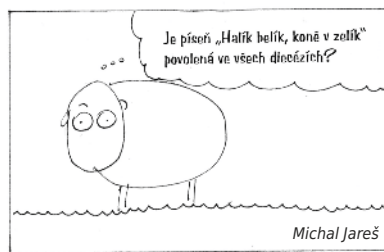
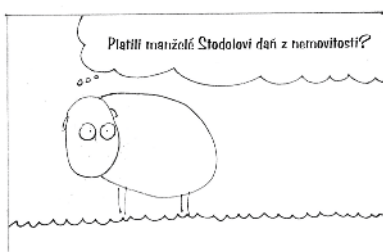
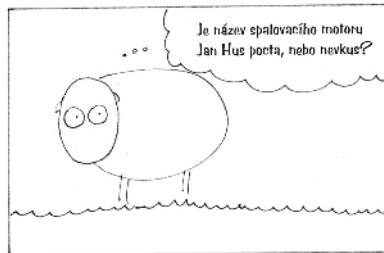
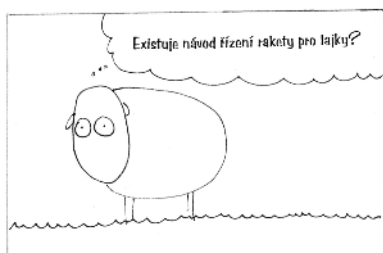
Jan Zatloukal

Autor vyučuje na Katedře romanistiky FF UP a řídí Francouzské centrum UP

© 3x Martina Honzáková a Antonín Gerža

KOMIKS - Zlá ovce

Michal Jareš

MIXZÓNA

Jak se dožít stovky s jasnou myslí?

Vědci 25 let zkoumali elitní seniory, klíčem k mladému mozku není sport, ale jiná aktivita

(Úryvek)

Aby si člověk udržel kognitivní schopnosti co nejdéle, je dobré nespolehat jen na situativní tréninky mozku, ale opřít se o jeho základ, tedy fyziologickou a systémovou oporu pro neuronové sítě. Kvalitní pravidelný spánek pomáhá paměti upevňovat nové vzpomínky a čistit mozek od zbytečného šumu, proto jak ukládání, tak následné vybavování obvykle fungují znatelně lépe, když se člověk dobře vyspí.

Pravidelný pohyb, učení se novým věcem a koníčky umožňují mozku déle zůstávat neuroplastickým, tedy schopným přestavovat a posilovat neuronová spojení, a zároveň podporovat regeneraci tkání. Důležité je hlídat úroveň stresu, protože když je chronicky zvýšený, pozornost a paměť automaticky oslabují a mozek se přepíná do režimu přežití. Dlouhověkosti mozku pomáhají také

výzvy a netriviální úkoly. Může to být osvojování nových dovedností (tanec, jazyky, manuální práce), úkoly spojené se zodpovědností (naplánovat cestu, zorganizovat akci) a činnosti, kde je potřeba držet kontext vyžadující pozornost, ponoření se do tématu a rozhodování (dobrovolnictví, mentoring, vedení projektů).

Smysl podobných opatření je jednoduchý. Mozek si nejlépe udržuje sílu tam, kde má dobré zázemí (spánek, pohyb, nízký stres) a zároveň důvod pracovat (učení, vztahy, výzvy). Nejde o zázračný trik, ale o dlouhodobě žitý kontext, ve kterém se paměť pravidelně používá, propojuje a obnovuje.

Elena Yakimova
Autorka je filozofka
a osobní koučka

HN

„Floriáne, ten člověk mě podplatil, abych ukradl Martinovi ženu.“
 „Teď rozumím. Před chvílí byl u mne nějaký chlapík a povídal, že do zírka ještě vydrží bez ženské a ráno prý tě navštíví. Vzkazuje ti také, abys šel spat hned, jakmile mě uvidíš.“
 „Jsi pomatěný. Nemohu ti všechno tak rychle vysvětlit. Jde o Martinův obraz.“
 „Nerozumím.“
 „Oldřich, Božena, Rostislav, Albrecht, Zikmund.“
 „Jsi slabý v dějepisě. Měl by sis lehnout. Zítra si jistě vzpomeneš, co s nimi bylo.“
 „Nechme toho. On se možná ještě vrátí. Jdu do svého pokoje, ačkoli moje okna nevedou na ulici.“
 „Tam přece nechceš skončit, Alberte.“
 „Jsem v koncích už s tebou,“ odvětil Albert a odešel odpočinout si.

***

V celém domě působil rušivě už jen Viktor. Stál na chodbě s obrazem, ačkoli oba měli být jinde. Nedaleko nich Martin stále představil spánek. Důvod tohoto klamání právě ulehla do postele. Opatrně, aby nevzbudil příčinu a matku. Proto si ani nerozčesal vlasy.

Viktor vzal obraz k sobě do pokoje. Tam si svého hosta prohlédl. Byl překvapen.

„Jsi krásná,“ oslovil akt.

Je-li žena obdivována, mlčí.

„Vím, že jsi jen obkreslenou skutečností, ale máš mnoho sester, které žijí. A ty většinou příliš žijí.“

Je-li žena odhalena, mlčí.

„Pohleď, všichni muži touží po nesmírné lásce, zatím co ženy ukládají přebytek lásky do nevěry.“

Je-li žena kritizována, mlčí.

„Jsi výjimečná dívka. Jediná, s níž si mohu pohovořit. Ostatní mnoho mluví a málo poslouchají.“

Je-li žena výjimečná, mlčí.

„Ale všechna má slova dohromady na tebe nepůsobí. Velmi se podobáš svým předloham, v nichž zanikne všechno bez jedině ozvěny. City, přání, měsíční svit i mzda. I celý ráj byl ztracen kvůli vám. A co zbylo mužům? Ponurý výkřik resignace, který teď učeně nazýváme realismem. Ženy jsou věcnější než telegrafní zpráva. Musely se zahalit do pláštíku, neboť mužové stále hledají a objevené nechávají za sebou. Za temným závojem žen je pouze jejich tělo. Stalo se tabu, aby mohlo být výsostně udělováno. Pátráme-li dále, nalezneme tyčinku na rty, krém na pleť, lak na nehty, neumytá okna, prach na nábytku a slizotvorný román. Kdo chce víc, je idealista, podvodník a bigamista, který ke každé ženě připojuje ještě jednu vlastní. řekl bych, že štetinaty noční švec zasluhuje více pozornosti.“

Je-li žena nepochopena, mlčí.

„Jsi krásná, cizí, daleká. Přeji si tě ke všem příležitostem. Tebe jsem hledal, tvé ztělesnění musím najít. Miluji tě.“

Je-li žena milována, mlčí.

Vě všech ostatních případech žena hovoří.

VII.

A Farr byl ještě na cestě. Proval ulicemi vedoucími k jeho bydlišti, pronikl do domu, vytočil schoďšitě a zarazil se až do lenošky v ložnici. Rozprostřel se po ní jako povlak a hleděl si dýchání. Zdálo se, že mu na ničem jiném nezáleží.
 „Ubalde!“ ozval se obsah manželského lože. „Ubalde, okamžitě zaraz ten supějící přístroj.“

Albert nemohl připustit další kolektivní zhanobení své moci. Rozhodl se pro experiment: jít na periferii a tam bděly přechkat desátou hodinu, kdy usínal. Chtěl konečně vědět, o čem měl psát. Opatřil se adresou pro případ neúspěchu a vyšel.

***

Farr procházel uličkami, kde dlažba už byla pozoruhodností a lucerny světlými zjevy. Lidé, které potkal, vyhlíželi neodpuštělně ctnostně. Rozhodně byli blíže klášteru než žaláři. Venčili psy, pískali zapomenuté melodie nebo tvořili pohlavně vyvážené dvojice. Většina z nich se Farra asi bála.

Farr bloudil těmito utěšenými místy, až ho neznámé zvuky přivedly k jakési hospůdce. Vstoupil.

Uvnitř kdosi odhadoval tajemství klapků na pianě, několik hostů hrálo v karty, ostatní se tvářili, jako by chtěli hrát kulečník. Hostinský prováděl restaurační práce.

Farr si prohlédl je a oni Farra. Překvapení bylo na jejich straně. Potěšení nezasáhlo.

Náhle vstoupil nový host. Farr přemohl své nadšení. Nový příchod byl zločinec, za něhož by se nemusel stydět žádný zatykač. Neuspořádané vlasy, číhavé oči, jakási připravenost ve výrazu a nade vše kostkované šaty. Farr by totiž znalцем lidí.

„Pivo,“ objednal neznámý. Zřejmě se příliš dobře vyznal v krémách. Také se nezmínil o hasáku,

což potvrzovalo jeho opatrnost.

„Hezký večer,“ poznamenal Farr.

„Až jak se vyvine. Kolik je hodin, kamaráde?“

„Jde na desátou. Snad někam nepospícháte?“

„Mám cosi na práci, ale až tak kolem půlnoci.“

„Právě dnes.“

„Co říkáte?“

„Snad byste to mohl spáchat jindy.“

„Jindy by se těžko podařilo. Proč vůbec?“

„Jen mne tak napadlo. Je příliš tmavá noc.“

„To mi nevadí. Naopak. Toho ještě využiji.“

„Chápu, chápu.“

„Nemám, bohužel, po každé příležitosti. Co by na mně bylo, pracoval bych třeba celé noci.“

„Mistře, možná, že byste přece jen mohl.“

„Neříkejte mi mistře. Tolik toho ještě nedovedu. Ale jak jste poznal, že...“

„Na první pohled.“

„Pokládal jsem vzdychky za nevhodné nějak se odlišovat.“

„Ovšem, ale zkušene oko to pozná.“

„Vy pracujete nějak podobně?“

„Ne, ne, ne. Já ne. Totiž, já obchoduji s uměleckými předměty.“

„Přece tedy tak trochu.“

„Nu, to je snad příliš volně řečeno. A bych mluvil pravdu, obdivuji vaši otevřenost.“

„Je to lepší než být zavřený.“

„Vy jste opravdu velmi žertovný.“

Albert si prohlédl Farra. Jen takovým nezaplaceným pohledem z kulis. „Nepracujete ve vyko-pávkách?“

„Ne, Přiznávám se, že bych potřeboval vaši pomoci. Vy jste sám?“

„Nepohodl jsem se s ostatními. Překážel mi jen.“

„Neschopní?“

„Schopní. Jejich rajon však je jinde.“

„Jako průměrný občan se mohu jen zachvět, když se dovidám, že prostě patřím do určitého rajonu. Rád bych zjistil do kterého.“

„Nepoznal jste to dosud?“
 „Pracovali jen na mé chatě.“
 „Vnitřní zařízení, tuším?“
 „Ano. Nevíte, kdo to mohl udělat?“
 „Vy mě překvapujete.“
 „Promiňte. Nechci vyzvídat profesionální tajemství. Vraťme se k mé věci. Měl bych pro vás něco výnosného. Chcete pracovat?“
 „Na kolenu, v zimě, přes čas, při zatmění slunce, zády k divčím nožkám.“
 „Potřeboval bych to ještě dnes.“
 „Ještě dnes? Co to má být?“
 „Chtěl bych... vím přesně, co chci. Jen bych se vás nerad dotkl nějakým výrazem. Brachu.“
 „Buďte bezohledný. Jsem na co zvyklý.“
 „Jistě. Nuže, potřebuji uloupit jistou dívku.“
 Albert vytvořil lisy velké O.
 „Totiž jen její obraz.“
 „Ozářilo.“
 „Velmi mně na tom záleží.“
 „Ach tak.“ Přesně tuto podobu mělo Albertovo poznání. „Smím se zeptat, kde je ten obraz?“
 „U jednoho malíře, který bydlí v penzionu v Josefské ulici. Jmenuje se Hanych. Co je vám? Znáte ho?“
 „Ne. Znával jsem nějakého Hanychu, ale ten znášilhoval nezletilé dívky. Jde zřejmě o někoho jiného.“
 „Dobře nebel. Jste si jist? Něco tu souhlasí.“
 „Úplně jist. Vedle toho přepadával automobilisty a uřezával jim nohy tupou žiletkou. Hledal totiž podvazkový řád.“
 „Snad je to přece jen někdo jiný.“
 „Doufáme.“
 „Co tedy říkáte mému návrhu?“
 „Váženy brachu, ujišťuji vás, že jsem nikdy nekonal radostnější práci, než je tato. Dal bych přednost i před rodinným domkem. Mimochodem, jmenuji se Albert a o pseudonymy se nezajímám.“
 „Chápete, že v podobné situaci člověk neprosazuje své jméno.“
 „Nevadí. Zůstaneme přece neustále na dosah.“
 „Můžeme. Budu si držet peněženku v ruce.“
 „Nyní mi řekněte, jaký je to obraz.“
 „Je nazván Ležící žena. Ve skutečnosti je to nahá dívka.“
 „Dovolejte mi otázku: proč mezi všemi ženami na celém světě jste se rozhodl pro onu namlouvanou?“
 „Dnes jiné nejsou.“
 „Na vašem místě bych volil něco více trojrozměrného. U děvčát to hraje roli.“
 „Život mě poučil, že ideální ženy jsou ty, které je možno zasklít.“
 „Konec konců, je to vaše záležitost. Patrně si potrpíte na hygienu.“
 „Zajímalo by mě, jak to provedete?“
 „Ještě nevím. Nejlépe lze ošidit povítoš, protože ji nikdo neočekává.“
 „Skvělé. Ted vám musím říci podrobnosti.“
 Bylo jich mnoho, než sestavily celek.
 A potom šli po špičkách. Šeptali. Kloubouky jim zakrývaly obličej. Krátce upozornili na sebe každého nočního chodce.
 „Zde na mne počkejte.“ řekl Albert.
 „Jak jste poznal, že jsme na místě?“

„Úvahou. Máte paklič?“
 „Ne. Já mám strach.“
 „Zažehťe její, nebo to udělá on vám.“
 „Budete se držet za palec.“
 „V žádném případě neodcházejte. Mně se nemůže nic stát.“
 „Jste pojištěn pro vloupání?“
 „Ne, ale mám vás.“
 Albertovi se podařilo otevřít domovní dveře na první pokus. Pak překročil práh zákona. Krátce začala. Penzion se nebránil. Ale jen chvíli.
 Ozval se nemilosrdný defenzivní výkřik. Něco, co se nepovede dvakrát. Nepodobal se žádnému známému slovu, a přece na jeho pokyn proběhl Farr prvnick síto metrů za necelých třináct vteřin. Bez přípravy. I dál zpomaloval tempo jen v zatáčkách.
 Výkřik uskutečnila Jana, když zahlédla na chodbě Alberta, který ihned přešel o poschodí výš. Na místo zděšení se dostavil Florián. Měl noční košili a pátravý výraz.
 „Viděl jsem pana Alberta,“ zvěstovala mu Jana.
 „Ten by vám neublížil, i když jste jen v pyžamu.“
 „Ale víte, kolik je hodin?“
 „Je dávno deset prýč,“ uvědomil si Florián. Zvážněl. „Svítil venku měsíc?“ napadlo ho ještě.
 „Ne.“
 „Poznal jste Alberta určitě?“
 „Ano. Podle šatů.“
 „Něco se mu stalo. Šel nahoru?“
 „Běžel.“
 „A kde se tu berete vy?“
 „Volala mě povinnost,“ pravila Jana a zajímala se o dlaždičky. „Šla jsem se podívat, zda někdo něco nepotřebuje.“
 „Potřeboval vás někdo?“
 „Opravdu ne, pane Floriáne.“
 „Nu dobře. Já už nic nerfám.“
 „A nebudete?“
 „Jen sám sobě. Teď jdu za Albertem.“
 „Dobrou noc.“
 „Tu už mám za sebou.“
 Florián se dal do hledání. „Alberte! Kde jsi? Neboj se. Nemám pásek, ukáž se.“ Došel až k Martimově pokoji.
 Vystoupil z něho obraz, nesený Albertem.
 „Co tu děláš, Alberte?“
 „Kradu.“
 „Pojď spat. Zítra je také den.“
 „Nemohu. Čeká na mne zloděj.“
 Florián držel Alberta za obraz. „Já tě nepustím, Alberte.“
 V protějších dveřích se objevil Viktor. „Na cí stranu se mám přidat?“ ptal se neinformovaně.
 „Vezměte Albertovi ten obraz.“
 Nebylo to snadné.
 Po své porážce se dal Albert na útěk. Vběhl do Floriánova pokoje a vrhl se k oknu.
 „Neskákej,“ volal Florián pronásledující Alberta. „Dole není nic připraveno.“
 „Utekl,“ pravil zklamaně Albert.
 „Kdo?“
 „Zloděj. Jsi za to odpovědný.“
 „Ovšem. Ráno na něho půjdeme se sítí. Ale teď si odpočiň. Kde, říkáš, že tě bolí?“

HISTORIE

Květnová výročí středomoravského regionu

© prostejov.eu

Před 105 lety - dne 1. května 1921 se narodil ve Vřesovicích u Prostějova Jan PŘÍDAL, básník, odborný spisovatel, soukromý zemědělec a sokolský pracovník.

V době 2. sv. války byl v sokolském odboji JINDRA. Po vyzrazení byl zatčen gestapem, vězněn v Brně a koncentračním táboře Flossenbürg. Po r. 1948 byl jedním z nejděle soukromě hospodařících zemědělců ve Vřesovicích. Do JZD vstoupil až v r. 1960. Po r. 1990 působil jako předseda prostějovské Masarykovy společnosti a starosta sokolské župy v Prostějově. V l. 2007-12 vydal publikace o zániku selského stavu n Prostějovsku a Olomoucku a knihu o odboji na střední Moravě. Zemřel 31. 8. 2015 ve Vřesovicích.

Před 95 lety - dne 1. května 1931 se v Nivnici narodil doc. PhDr. František HLADIŠ, bohémista, filolog a vysokoškolský pedagog.

V l. 1946-48 se vyučil u firmy Baťa ve Zlíně jako pletař, v l. 1948-50 absolvoval mistrovskou školu pletařskou. V r. 1956 absolvoval FF UP v Olomouci obor čeština a ruština. Poté do r. 1975 působil na Katedře bohémistiky a slavistiky FFUP. V r. 1975 byl nucen z UP odejít z politických důvodů a mohl se zpět vrátit až v r. 1990. V l. 1975-90 pracoval v n. p. Moravia Mariánské Údolí (n. Hlubočky) jako opravář kancelářských strojů. Od r. 1990 docent FF UP v oboru český jazyk v právu a vedoucí katedry jazyků na PF UP. Publikoval v časopisech: Slovo a slovesnost, Naše řeč, Český jazyk a literatura; též v regionálním tisku: Stráž lidu, Kulturní život Šumperska aj. Zemřel 5. 3. 2002 v Olomouci.

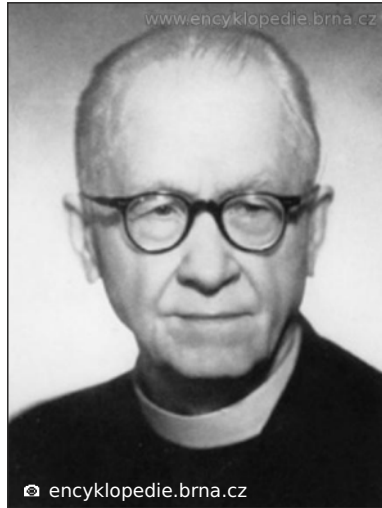
© narodni-divadlo.cz

Před 85 lety - dne 1. května 1941 se narodil v Brně Petr PELZER, český herec a dabér.

V Olomouci působil v l. 1968-80. R. 1980 byl angažován v Ostravě, odkud odešel v r. 1984 do Prahy. Absolvent JAMU, je znám také z filmového plátna, televizní obrazovky a dabingu. Zemřel na rakovinu plic v noci ze 4. na 5. 7. 2017 v nemocnici v Praze.

Před 45 lety - dne 1. května 1981 zemřel v kněžském domově v obci Moravec Dominik PECKA, filozof, kněz, středoškolský a vysokoškolský pedagog.

Narozen 4. 8. 1895 v Čejkovicích. Po studiích na gymnáziu v Kyjově a na klasickém gymnáziu v Brně (1914) byl přijat do kněžského semináře v Brně a po jeho úspěšném absolvování byl r. 1918 vysvěcen na kněze (potřeboval k tomu i biskupský souhlas, protože ještě nedosáhl předepsaných 24 let života). Nastoupil nejprve do duchovní správy. V l. 1918-26 působil jako kaplan v Tuřanech u Brna, Loděnicích, Brně-Zábrdovicích, poté se na doporučení představených rozhodl pro pedagogickou službu. Od r. 1919 byl členem Družiny literární a umělecké v Olomouci. Po složení předepsaných zkoušek získal v r. 1926 profesorskou způsobilost pro gymnázia. Kromě náboženství vyučoval filozofii, němčinu, francouzštinu, a to na českém gymnáziu v Jihlavě (1926-41), po jeho zrušení v Brně-Králově Poli (1941-46) a poté v Brně-Husovicích (1946-53). Mimo to působil v l. 1949-50 jako docent sociologie na Teologickém ústavu v Brně. Soustavnou pozornost věnoval náboženské vzdělávací práci mezi studenty. Redigoval časopis Museum, který tiskli rajhradští benediktini (1917-18), studentský katolický měsíčník Jitro (1932-42) a Úsvit (1946-49). Řídil knižnici Duchovní orientace v edici Akord a edici Orientace. Byl v redakčním kruhu měsíčníku Akord, který vydával Spolek katolických studentů v Brně. Pořádal prázdninové tábory katolických středoškoláků, přednášel na Akademických týdnech organizovaných M. Habáněm (např. na Svatém Kopečku u Olomouce). V l. 1954-55 a 1959-60 byl protiprávně vězněn. K tomuto období se vrací v knize Z deníku marnosti, (1993). R. 1969 mu Teologická fakulta v Olomouci udělila čestný doktorát teologie.

© encyklopedie.brna.cz

Před 105 lety - dne 2. května 1921 se narodil v Olomouci univ. prof. MUDr. Miroslav OBRUČNÍK, CSC., histolog, embryolog, klavírista a houslista.

Od r. 1936 žil v Plzni, po 2. sv. válce vystudoval medicínu na LF UK v Praze. V r. 1953 se vrátil do rodiště, kde začal působit na LF UP. Stal se zde vedoucím ústavu a posléze vedoucím katedry histologie a embryologie. Od r. 1962 byl proděkanem fakulty a v r. 1966 nastoupil do funkce děkana. V r. 1968 byl jmenován profesorem. V důsledku invaze vojsk Varšavské smlouvy do Československa v srpnu 1968 a na počátku normalizace musel v r. 1969 ve funkci skončit. Bylo mu znemožněno vykonávat jakékoliv další akademické funkce. Ve volném čase se věnoval hudbě. Hrál na klavír a housle. Byl členem symfonického kvarteta i klavírního tria. Zabýval se železničním modelářstvím, výtvarným uměním a sportem. Hrál odbíjenou a kopanou. Zemřel 7. 11. 1986 v Olomouci.

Před 105 lety - dne 4. května 1921 se narodil ve Velkém Újezdě Ing. arch. Dobroslav KOLÁŘ.

Studoval na reálném gymnáziu v Lipníku a poté VŠT v Brně. Od r. 1949 až do konce života působil v Olomouci. Zprvu měl ateliér v Prostějově. Specializoval se výhradně na zdravotnické objekty. Jeho prací je Dětská klinika FN v Olomouci, III. interní klinika tamtéž, kterou stavěl v l. 1962-63. Dále Okresní hygienicko-epidemiologickou stanicí na Wolkerově ulici, vysokoškolské koleje UP, OÚNZ Prostějov, poliklinika ČSD Přerov ad. Zemřel 21.10.1979 v Olomouci.

Před 140 lety - dne 5. května 1886 se obci Branky narodil Josef SKÝPALA, učitel, knihovnik, publicista a vlastivědný pracovník.

Narozen v rodině pasekáře Martina Skýpaly. V rodišti navštěvoval obecnou školu, v l. 1864-66 studoval nižší reálku v Novém Jičíně. V této době byl jeho otec starostou obce Oznice. Přípravu na pedagogickou dráhu absolvoval ve dvouletém kurzu pro učitele na Německém učitelském ústavu v Olomouci. Po ukončení studia r. 1869 nastoupil jako učitel na hlavní škole v Moravské Ostravě. Významně prosazoval výuku českého jazyka na škole v Moravské Ostravě. Stálým dopisovatelem Opavského týdeníku. Psal též do kalendářů a dalších moravských periodik. Člen řady českých spolků, archivářem pěveckého spolku Lumír v Ostravě, knihovníkem Občanské besedy. Členem Selského spolku v Olomouci a VSMO. Pro nemoc požádal v r. 1886 o dovolenou a vrátil se zpět na Valašsko k příbuzným. Zemřel 25. 11. 1851 v obci Oznice. Byl dědečkem básníka a spisovatele Augustina Skýpaly (1920-2018).

Před 135 lety - dne 5. května 1891 se v Praze narodil univ. prof. Radim KETTNER, věhlasný geolog a odborný spisovatel.

Nejvýznamnější český geolog 40.-50. l. 20. st. Patřil do významného českého rodu. Jeho strýcem byl kancléř prezidenta Masaryka Přemysl Šámal. Od 30. l. působil na UK v Praze, v l. 1934-35 byl děkanem PŘF UK a od r. 1953 byl členem ČSAV. V r. 1939 začal pracovat na čtyřsvazkovém díle Všeobecná geologie. Napsal na 400 publikací, 10 prací o geologii krasu, moravském devonu, průzkumu Nízkých Tater, Slovensku. Člen Klubu československých turistů. V r. 1918 navštívil Dr. Remeše v Olomouci a do r. 1920 jezdil na Moravu mapovat území moravského devonu. Výzkum prováděl u Čelechovic, Slatěnic mezi Prostějovem a Olomoucí, u Grygova, Koniče. Od r. 1922 si dopisoval s dcerou Dr. Remeše Marií, s kterou se oženil v r. 1928. Jeho manželka se v létě r. 1933 zřítla ze skály ve Vysokých Tatrách. V té době byl v zahraničí na XVI. mezinárodním geologickém kongresu. V r. 1934 založil v České akademii věd a umění fond Marie Kettnerové, na který složil 30 000 Kč. Fond měl přispívat k rozvoji geologie a paleontologie a k studijní podpoře badatelů. I po smrti manželky spolupracoval s Dr. Remešem, nejvíce od r. 1935. V Litovli a okolí se konal výzkum v r. 1944. Od r. 1960 byl v důchodu, ale stále pracoval a publikoval. Zemřel 9. 4. 1967 v Praze.

© wikipedia

© spisovatele.upol.cz

Před 10 lety - dne 6. května 2016 zemřela v Olomouci Mgr. Miluše BŘEZINOVÁ, básnířka, malířka, spisovatelka a učitelka.

Narodila se 29. 3. 1930. Studovala Státní koedukační ústav učitelský v Kroměříži a Olomouci. Poté v l. 1948-84 působila jako učitelka. Mezitím absolvovala dálkové studium na Vyšší pedagogické škole v Opavě a PdF UP v Olomouci. Od r. 1953 učila na Morávce, kde zdokumentovala svými 40 obrázky kraj na Valašsku. Byla členkou sdružení olomouckých výtvarníků „Olomoučtí“, které dvakrát ročně pořádalo výstavy svých členů. Vytvářela také dětské kostky s motivy dětských písniček a s citáty významných osobností Čech i Evropy. Knižně debutovala básnickou sbírkou Jaro v listopadu (1990). Následně vydala sbírku Na slovíčko (1993). Výbor

z obou sbírek a z intimní lyriky publikované časopisecky vyšel s názvem Člověk člověku (2007). Životní příběhy vydala v r. 1994 pod názvem Pravdivé příběhy, povídky z období politické perzekuce l. 1948-68 vyšly s názvem Osudy (1998). V témže roce vyšla též próza Partyzáni na Morávce a metodická příručka Omalovaná kostka písničková. Vzpomínky zpracovala do prozaické knihy Moravané v nedávné minulosti (2004) a kalendář i knihu Zde žila skromnost a snášenlivost (2006) doprovázela svými obrázky z Beskyd. V r. 2010 byla přítomna literárnímu večeru v Muzeu umění, kde prezentovali své básně olomoučtí výtvarníci. V posledních letech se věnovala práci s lidovou písničkou s cílem vytvořit takové didaktické pomůcky do škol, které by pomohly udržet zájem o lidovou píseň v mateřských školkách i základních školách 1. stupně. Vytvářela též dětské kostky s motivy lidových písniček či moudrých ponaučení.

Před 95 lety - dne 7. května 1931 zemřel v Olomouci Antonín PET-ZOLD, sbormistr, hudební pedagog a skladatel.

Pocházel z Prahy, narodil se 13. 8. 1858. Po studiu na varhanické škole v rodišti působil v l. 1877-82 jako varhaník v kostele u sv. Vojtěcha, poté dva roky kapelníkem divadla v Plzni. V l. 1885-87 byl učitelem hudební školy Moravan v Kroměříži a půl roku ředitelem školy. Páter Jindřich Geisler získal nadaného varhaníka pro olomoucký dóm. V l. 1888-1911 byl ředitelem hudební školy Žerotín a v l. 1893-1910 a 1917-18 spolkovým sbormistrem. Pedagogicky působil i v Pöttingově dívčím ústavu i soukromě. Pod jeho uměleckým vedením realizoval Žerotín mimo jiné 5 Smetanových oper, cyklus symfonických básní Má vlast, oratoria H. Berlioze, A. Dvořáka, J. Haydna, P. Křížkovského a W. A. Mozarta. Je rovněž autorem řady skladeb, z většiny části duchovních, nejznámější Missa Solemnis. Složil Hanácké harmonické písničky a v r. 1920 v Luhačovicích hymnu Hanácké republiky.

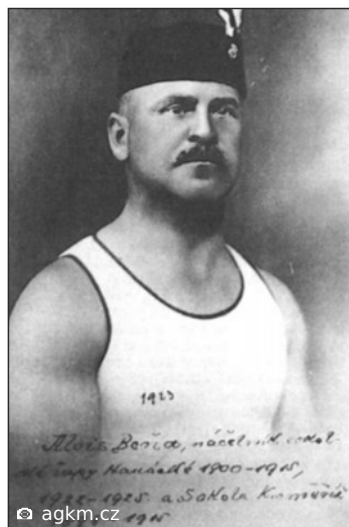
wikipedia

Před 90 lety - dne 7. května 1936 se v Louce u Jemnice narodil emeritní univ. prof. Stanislav KOMENÝ, vědecký pracovník a spisovatel.

Gymnázium absolvoval v Moravských Budějovicích a v r. 1959 promoval na Matematicko-fyzikální fakultě UK v Praze v oboru teorie pravděpodobnosti a matematické statistice. Poté nastoupil na LF UP v Olomouci, kde působil padesát let. Byl velmi plodný autor. Jeho odborná publikační činnost zahrnuje na 700 článků, 8 monografií a 15 učebních textů a skript. Literárně činný byl též v oblasti menších žánrů: aforismy, básně, eseje a fejetony. Kromě knih vlastních, kterých je více než 30, byly jeho aforismy publikovány ve 20 antologiích a také v časopisech. Spolu-

pracoval též s rozhlasem. Po r. 2001 navázal kontakt s internetovým almanachem Zonty 2001 a od r. 2003 vydával jedinečný internetový měsíčník Liber catenatum s podtitulem Úvahy o životě a přilehlém okolí. Přednášel asi na 30 místech Evropy a Ameriky. Překládal z angličtiny, němčiny a ruštiny. Získal cca 10 prestižních ocenění, v r. 2000 také Cenu města Olomouce. Zemřel 17. 2. 2009 v Olomouci.

Před 150 lety - dne 9. května 1876 narozen v Citově Alois BEŇA, folklorista, sbormistr a skladatel.

Narozen na Přerovsku. Studoval na učitelském ústavu v Kroměříži (1891) a složil státní zkoušku z tělocviku pro střední školy. Učil v Kvasicích a v Kroměříži. Profesor reálky v Kroměříži až do r. 1937. Tělovýchovný pracovník činný v Sokole, v l. 1900-15 náčelník kroměřížské Jednoty, Župy Hanácké (1900-16). Dlouholetý jednatel a kronikář Musejní a knihovní jednoty 1900-21, jednatel Moravana (1906-08). Psal články z oboru tělovýchovy do Tyrše, Československé Moravy, Hané, Slova, Tělesné výchovy (Olomouc), Nové tělesné výchovy (Praha) a Věstníku sokolského (Praha). Složil řadu tělocvičných skladeb většinou s vlastní hudbou. Z díla: Pomlázka, Tanec Beduínů, Hry ze zpěvem I., II., III. V rukopise zůstaly: Skupiny, Zvyky a obyčejy na Kroměřížsku. Zemřel 18. 12. 1942 v Kroměříži.

Před 90 lety - dne 9. května 1936 zemřel v Olomouci Josef GEISLER, hudebník, lékař a pedagog.

Pocházel z obce Kokory, kde se narodil 11. 3. 1866. Maturoval na Slovanském gymnáziu v Olomouci (1884) a díky císařskému stipendiu pro nadané studenty mohl studovat na UK v Praze. Po promoci r. 1890 nastoupil praxi v Zemské nemocnici v Olomouci a r. 1894 se trvale usadil v Olomouci jako praktický lékař. Od r. 1895 jako vězeňský lékař i soudní znalec krajského soudu. Od r. 1898 přednášel zdravotěvu v Pöttingu, kde se stal ústavním lékařem. Hrál v Žerotíně na violoncello a zpíval. Ve výboru Žerotína působil v l. 1907-10. Místopředseda spolku divadelních ochotníků. Mnoho let působil jako šéflékař Okresní nemocenské pokladny a za svou veřejnou činnost byl v r. 1918 vyznamenán zlatým záslužným křížem.

Před 90 lety - dne 9. května 1936 zemřel v Uherském Hradišti Stanislav LOLEK, akademický malíř, ilustrátor a myslivec.

Pocházel z Palonína, kde se narodil 10. 11. 1873. Po absolutoriu lesnické školy v Písku začínal jako úředník na panství ve Lnářích. Podněcován T. Mokřým, aby rozvinul svůj malířský talent, vydal se r. 1895 na studia AVU do Prahy do krajinářské speciálky Julia Mařáka. Po jeho smrti pokračoval v R. Ottenfelda (do r. 1901). V l. 1902-03 studoval

grafiku v Mnichově. Člen České akademie věd a umění. Představitel české krajinářské školy směřující vývojově od realismu k impresionismu. Oblíbenými tématy jeho tvorby byly motivy z lesního interiéru a ze života lesní zvěře (Liščí rodina, 1915, 1921; Koncert v lese, 1927; Cesta lesem, 1928). Cyklus jeho kreseb zvěře inspiroval Rudolfa Těsnohládku k napsání pohádkové knížky Příběhy lišky Bystroušky a ten zase Leoše Janáčka k napsání světově proslulé opery stejného jména.

Před 40 lety - dne 9. května 1986 zemřel v Praze Miloslav ARBEIT, český pěvec, tenorista, sólista opery Národního divadla v Praze. Rodák z Bělkovic, kde se narodil 7. 8. 1924.

Studoval gymnázium ve Šternberku a poté Obchodní akademii v Olomouci. Ještě před maturitou byl totálně nasazen do Stuttgartu, kde byl dva měsíce vězněn v kárném táboře v Obersdorfu. Po osvobození se měl stát obchodníkem, ale protože hezky zpíval a v rodišti se věnoval ochotnickému divadlu, začal se učit opernímu zpěvu u profesora pražské konzervatoře Konstantina Karenina (1897-1966). Jeho první umělecké angažmá bylo ve Slezském divadle v Opavě. Poté zpíval v Těšíně, Olomouci a od r. 1954 v Brně. Na brněnské scéně debutoval jako Alfréd ve Straussově Netopýřovi. Potom odešel opět do Opavy, kde mu byly svěřovány role v českých i světových operách a operetách. Věnoval se i koncertnímu zpěvu. Pak působil v Českých Budějovicích, odkud odešel v r. 1963 do souboru Národního divadla v Praze, jehož členem zůstal až do smrti. Svým příjemně zbarveným hlasem, precizností, hereckou i pohybovou kulturou byl vždy uznávaným představitelem na operních i operetních scénách.

Před 20 lety - dne 11. května 2006 zemřel v Olomouci Mgr. Stanislav BĚHAL, hudebník a vysokoškolský pedagog.

Narozen v obci Košíky dne 2. 5. 1933. Od 9 let navštěvoval hudební školu v Uherském Hradišti, kde jej začátky hry na klavír naučila učitelka M. Malá. V 14 letech byl přijat na obor klavírní hry na konzervatoři v Brně, kde studoval ve třídě prof. Vaňury, avšak ze zdravotních důvodů ji nedokončil. Ve věku 20 let začal studovat hru na trombón na pedagogickém oddělení hudební školy v Olomouci. Záhy poté byl převeden na obor klavírní hry. Bez dokončení studia na konzervatoři byl v r. 1953 přijat na JAMU. Studium přerušil, nastoupil vojenskou prezenční službu a po roce se vrátil do Olomouce, kde dokončil konzervatoř. V r. 1955 byl přijat na bratislavskou VŠMU jako řádný posluchač. Po 2 letech musel opět přerušit studium pro ochrnutí pravé ruky. Později pokračoval v soukromém studiu u prof. F. Schafrá v Brně, jehož zásluhou překonal zdravotní potíže. V r. 1961 nastoupil jako lektor hry na klavír na katedře hudební vědy a výchovy FF UP v Olomouci a vystudoval při zaměstnání obor hudební výchova klavír. Od r. 1961 se nepřetržitě uplatňoval jako komorní hráč, pianista Moravské filharmonie v Olomouci a cembalista a sólista komorního orchestru Leoše Janáčka v Ostravě. S jeho nahrávkami na cembalo byly vydány 3 gramofonové desky. Od začátku 60. l. úzce spolupracoval s Čs. rozhlasem. Od r. 1980 pedagogicky působil na PdF UP v Olomouci, kde učil předměty Hra na klavír, Hra a čtení partitur, Collegium musicum. S Komorním orchestrem L. Janáčka v Ostravě koncertoval v l. 1996 a 1999 v Japonsku.

MÍLA TOMÁŠOVÁ * 1920 - † 2001

Před 25 lety - dne 12. května 2001 zemřela v Praze RNDr. Míla TOMÁŠOVÁ, roz. Emílie Selingerová, mikrobioložka, filozofka a básnířka.

Narodila se 24. 9. 1920 v Kotvrdovicích na Blanensku. V Olomouci absolvovala Reálné gymnázium a pět semestrů FF UP. Pak přešla do Prahy, kde vystudovala PFF UK.

V r. 1959 se provdala za jogína a mystika JUDr. Eduarda Tomáše (1908-2002). Zabývala se náboženskou a jógovou filozofií, psala básně a eseje. Její duchovní příběhy, promluvy a odpovědi na dotazy vyšly na 12 kazetách. Spolu s manželem vydala v r. 1990 knihu Praxe jógové filozofie. O rok později vyšla její sbírka básní Průzračný svět a eseje Za čas a prostor. V r. 1995 vyšla další sbírka esejí Třpyt prázdna. Od r. 1994 byla zařazována do encyklopedie vybraných duchovních osobností Who is Who of Women vydávané v Anglii. Opakovaně byla nominována v l. 1994 a 1996 Biografickým ústavem USA do svazku 500 vůdčích osobností tohoto století.

Před 105 lety - dne 13. května 1921 se ve Velkém Týnci narodil František DOČKAL, kronikář obce, autor knih, básní a písní.

Celým jeho životem se jako červená nit táhl zájem o národopis a činnost folklórního souboru Týnečáci. O čuháckém podřečí napsal v r. 1967 knihu Čuhácká dědina. Další titul knihy Čuháci ve kládajů (1996) je věnován národopisnému souboru Týnečáci. Publikoval také v regionálních sbornících a Hanáckém kalendáři. Zemřel 23. 11. 2000 v rodišti.

Před 105 lety - dne 13. května 1921 zemřel v Krnově u Štěpánova Alois ZBOŘIL, kapelník a včelař.

Narozen tamtéž 15. 3. 1860. Po ukončení vojenské služby v r. 1884 převzal od Jana Slámy taktovku Hanácké kapely. Hanáckou kapelu založil v r. 1875 štěpánovský rector a muzikant Rudolf Drlík. Kapela pod jeho vedením se zúčastnila i Národopisné výstavy v Praze a měla výbornou úroveň. Zbořil byl členem a funkcionářem Včelařského spolku. S Hanáckou kapelou hrál při prvním vystoupení Gustava Fřištenského v Prostějově a v r. 1885 hrála jeho kapela na včelařské výstavě v Uherském Brodě.

Před 5 lety - dne 13. května 2021 zemřel v Olomouci Ing. arch. Ladislav POSPÍŠIL, jazzman, hudební publicista a organizátor kulturních akcí.

Narodil se v Košicích na Slovensku 20. 6. 1927. V l. 1938-46 studoval na Slovanském gymnáziu v Olomouci. Poté studoval v Brně na VŠT, kde promoval v r. 1950. Pak pracoval ve Stavoprojektu, v Pozemních stavbách a od r. 1971 v Druposu. Realizoval projekty v Uničově,

v Horce nad Moravou, Prostějově. Jeho celoživotním zájmem byl jazz. V r. 1955 založil v Olomouci Kroužek přátel jazzové hudby, jehož činnost po řadu desetiletí řídil. Byl spoluorganizátorem jazzového festivalu v Přerově i organizátorem Jazzových dnů v Olomouci.

Před 80 lety - dne 14. května 1946 se v Českém Těšíně narodil Vladislav GALGONEK, fotograf-výtvarník.

Od dětství se zabýval fotografií. Se zájmem začal fotografovat od 6. třídy. Zájem prohloubil studiem výtvarné fotografie na Lidové konzervatoři v l. 1967-69. Profesionálně se fotografii věnoval od r. 1971, kdy začal působit jako fotograf - výtvarník na dole Odry v Ostravě. Od r. 1973 působil jako redaktor-fotoreportér ČTK Praha a působil v oblastní redakci v Olomouci až do

r. 2011. V l. 1980-85 vystudoval dálkově reportážní fotografii na FAMU. Zúčastnil se řady výstav v ČR i zahraničí, zejména se skupinou H 70 (Ostrava, Haviřov), uspořádal autorské výstavy - Hukvaldy (1976), Uničov (1984), Jeseník (1985), Haviřov, Uničov (1987), Olomouc (1990), Šternberk (1992), Olomouc (1996, 1999), Šumperk (2009), Mohelnice (2009). Také se zúčastnil celostátních a mezinárodních fotografických výstav a soutěží, publikoval své snímky v ČR i zahraničí. Byl členem Unie výtvarných umělců ČR a výtvarné skupiny STŘET 2001. Získal několik cen v novinářské soutěži Czech Press Photo. V r. 2007 obdržel Cenu města Olomouce u příležitosti životního jubilea. Vytvořil na 30 752 fotografií, které byly archivovány právě v ČTK. Převládaly fotografie zobrazující život v Olomouckém kraji v období normalizace, záběry z výstavby Obchodního domu Prior v Olomouci, záběry práce na poli a v továrnách. Zakázané snímky v té době byly církevní obřady, přírodní katastrofy a autonehody. Jakoby se v té době nic z toho nedělo. Velký důraz se kladl na zhotovení portrétových fotografií a lidí Olomouckého kraje, sportovců a umělců. Mezi významné portréty, které zhotovil, jmenujme tenistu Ivana Lendla (1978), lékaře Miroslava Macka (1977). V r. 1987 zachytil britského herce a novináře Petera Ustinova při jeho návštěvě Olomouce. V r. 1989 významný snímek heraldika Jiřího Loudy. Po r. 1989 se objevují mezi archivními snímky fotografie Jindřicha Štreita, prezidenta Václava Havla nebo fotografie olomouckých sportovců. V r. 1994 doprovázel arcibiskupa Miloslava Vlka do Vatikánu nebo Václava Klause na audienci u japonského císaře. V r. 1995 přijel na návštěvu Hané papež Jan Pavel II. Za fotografií papeže zakrývajícího si dlaní tvář na Svatém Kopečku získal Cenu Czech Press Photo. V r. 1997 postihly celou Střední Moravu povodně. I jeho dům v Černovíře byl zatopen. Jeho prací bylo být tam, kde se něco děje. Velké pochvaly se mu dostalo v r. 1999, kdy byl jako jediný fotoreportér při audienci Václava Havla u Jana Pavla II. ve Vatikánu. Ocenění získal též za fotografii Odlévání zvonů ve zvonařské dílně Marie Tomáškové-Dytrychové v Brodce u Přerova. V kategorii Umění ve fotografii je známá jeho fotografie V ateliéru naivního malíře Libora Vojkůvky. V kategorii Aktualita zaujala fotografie Zachráněný ježek na zídce uprostřed zaplavené ulice v Olomouci. Rád fotografoval folklór ve Velké Bystřici při Lidovém roku v září. Byl také dvorním fotografem olomoucké spisovatelky Heleny Lisické. Zemřel 6. 4. 2026 v Domově seniorů v Pavlovicích u Přerova.

Před 40 lety - dne 14. května 1986 zemřel v Olomouci JUDr. Zdeněk KOKTA, právník, odborný publicista, divadelní ochotník a režisér.

Pocházel z Mohelnice, kde se narodil 16. 4. 1930. V r. 1946 začínal hrát divadlo jako student v Mohelnici. Později tam působil jako soudce a ve volném čase hrál a režíroval v souboru ZK ROH MEZ Mohelnice. Počátkem 60. l. dálkově studoval estetiku na FF UP v Olomouci a jeho diplomová práce se týkala tématu Specifičnost uměleckého amatérismu. Byl jedním ze zakladatelů Studia amatérského divadla při DOS Olomouc. Spoluzakladatel Amatérského studia DOS v Olomouci. Spolutvůrce Svazu českých divadelních ochotníků, též jeho místopředseda. Ředitel svazové školy a kursu režisérů. Člen redakční rady časopisu Amatérská scéna. Rozsáhlá publikační činnost. Častým porotcem divadelních přehlídek v Hronově. Psal též básně.

Před 85 lety - dne 15. května 1941 se v Olomouci narodila Mgr. Vladimíra CETKOVSKÁ, učitelka českého jazyka, ředitelka ZŠ v Olomouci, publicistka, dlouholetá aktivní členka literární sekce VSMO.

V r. 1958 maturovala na Slovanském gymnáziu, poté absolvovala vysokoškolská studia na PdF a FF UP. Po promoci zprvu působila na základních školách ve Šternberku a v Bohuňovicích. Celý život se věnovala literatuře, a to zejména regionální. Od r. 1990 se věnovala i publicistice, psala recenze, komentáře. Publikovala pod šiframi: hor, -cet a ez. Je spoluautorkou encyklopedické publikace Olomouc v literatuře 20. století. Podílela se také na přípravě kulturních akcí, které zajišťovala agentura jejího manžela Rytíře ze Sovince.

Jubilantce srdečně gratulujeme a přejeme hodně zdraví a pohody

Před 100 lety - dne 16. května 1926 se v Úsově narodil Vladimír KAPL, amatérský archeolog.

Od mládí projevoval zájem o archeologickou historii svého rodiště. V r. 1951 se přestěhoval do Mohelnice, kde pracoval v podniku MEZ (dnes Siemens) jako frézař. Ve volném čase se začal svému koníčku věnovat intenzivněji. Začal spolupracovat

s významnými archeology. V Mohelnici spolupracoval v l. 1953-71 s PhDr. Rudolfem Tichým, CSc. (1924-93), poté od r. 1959 s PhDr. Jindrou Nekvasilem, CSc. (1926 - 2009) v Moravičanech a od r. 1969 s Dr. Vladimírem Gošem (1942-202) v Lošticích. Zachraňoval nálezy na Mohelnicku, objevil řadu lokalit a podílel se na vzniku muzejní expozice v mohelnickém muzeu. V l. pol. 90. l. se i přes zdravotní potíže pustil do archeologického průzkumu kostela Věch svatých ve Vyšehorkách, který zakončil odbornou studií. Všechny sběry vykonával ve volném čase a bez nároku na jakoukoliv odměnu. Spolupracoval s odborníky z archeologického ústavu na výzkumech v Mohelnici, Moravičanech a sám provedl výzkumy v Paloníně, Lošticích, v biskupském hrádku v Mohelnici a ve Vyšehorském kostele. V r. 2005 mu byla odhalena pamětní deska na nádvoří mohelnického muzea. Výrazně ovlivnil i mladého archeologa Karla Faltýnka. Zemřel 30. 1. 1999 v Mohelnici.

Před 105 lety - dne 17. května 1921 se v Prostějově narodil Zdeněk HYBLER, malíř a scénárista.

V l. 1939-45 studoval Školu umění ve Zlíně, v l. 1947-51 spolupracoval externě s Divadlem pracujících ve Zlíně a v l. 1968-81 byl šéfem výpravy Divadla pracujících ve Zlíně. Spolupracoval s televizí. Několikrát vystavoval v Olomouci, a to zejména krajiny a zátiší. Zemřel 9. 1. 1993 ve Zlíně.

Před 150 lety - dne 18. května 1876 se v Brušperku narodil Adolf KUBIS, novinář a komunální politik.

V r. 1897 absolvoval Slovanské gymnázium v Olomouci, poté studoval bohosloví v Olomouci, ale r. 1898 odešel pro neshody na FF UK do Prahy. Byl pak profesorem na reálce v Moravské Ostravě, později na gymnáziu (učil i Vojtěcha Martínka). V l. 1906-36 byl tajemníkem Národní jednoty pro východní Moravu v Olomouci. Přispíval do novin: Čas, Pozor, Našinec, Nový život, Studentské listy aj. (též pod pseud. H. Lašek. Pseud. R. Boris, Řehoř Boris). Redigoval Stráž Moravy. V l. 1927-31 byl členem městského zastupitelstva. Navrhl plán na vytvoření Velké Olomouce, založil s prof. Antonínem Šprincem městskou knihovnu. Napsal řadu spisů. Zemřel 25. 8. 1958 v Olomouci.

Před 115 lety - dne 18. května 1911 se narodil v Olomouci Bedřich SLAVÍK, literární historik, kritik a novinář.

Maturoval na gymnáziu ve Znojmě v r. 1929. Poté studoval bohemistiku a germanistiku na FF UK v Praze. Studia ukončil doktorátem v r. 1934 u profesora Miloslava Hýska disertační prací Hanácké písemnictví. Rukopis byl poctěn cenou České akademie věd a umění. V l. 1934-44 učil na středních školách v Praze. Koncem nacistické okupace mu školské úřady zakázaly učit pro jeho vlastenecké názory. Pracoval proto do konce války jako pomocný dělník a příležitostně vykonával též funkci lektora pro nakladatele R. Prombergra (1893-1974) a nakladatelství Josefa Lukášíka (1940-49). Po osvobození se vrátil opět do školy, záhy však pracoval jako redaktor Lidové demokracie. Na začátku 50. l. byl však z redakce propuštěn z politických důvodů a znovu několik let pracoval jako dělník. V 60. l. se vrátil k odborné práci jako lektor Dilie, odkud odešel v r. 1972 do důchodu. Poté se plně věnoval literární historii. Napsal řadu studií a monografií o moravské regionální literatuře. Jeho práce byly bohaté na přesné faktografické údaje. Pozornost soustředil na méně známe autory, jejichž dílo vznikalo mimo kulturní centra. V r. 1940 vyšla v nakladatelství R. Prombergra v Olomouci kniha Hanácké písemnictví. Původní rukopis disertační práce byl pro knižní vydání rozšířen a jednotlivé kapitoly byly doplněny do r. 1939. V r. 1947 vyšla u Prombergra další jeho kniha Písemnictví na moravském Valašsku. Začátkem 30. l. se prezentoval svými eseji o Ondřeji Pírkrylovi (1932), O. Bystřinovi (1933) a studií Jiří Wolker a Svatý Kopeček (1935), které vyšly v Olomouci. Zemřel 28. 8. 1979 v Praze.

Před 80 lety - dne 18. května 1946 se narodila v Zábřehu PhDr. Miloslava HOŠKOVÁ, CSc., emeritní ředitelka Vlastivědného muzea v Olomouci, etnografka, kronikářka města Zábřeh.

V r. 2016 obdržela Cenu města Zábřeh za reprezentaci a propagaci města. Celoživotně se zabývá lidovou kulturou, historií a etnografií regionu severní Moravy. Je též autorkou několika vydání Hanáckých kuchařek (2011, 2012). Vydala zajímavou knihu o svém rodišti Zábřeh na starých pohlednicích (2013). Její interesantní příspěvky najdeme též ve sborníku Kult a život (1999), které vydalo Slovácké muzeum v Uherském Hradišti. Má taky to štěstí, že její celoživotní koníček a zájem byl jejím povoláním.

Vážené jubilantce přejeme hodně zdraví i štěstí při sběru lidových receptů i obyčejů z rodného kraje!

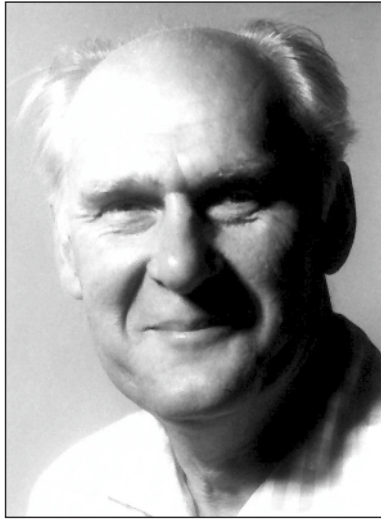
Před 90 lety - dne 20. května 1936 se v Olomouci narodil Jan ŠEVČÍK, šachový skladatel a redaktor.

Jako syn velkopodnikatele s nábytkem nesměl po r. 1948 studovat. Vyučil se a pracoval ve Strojárnách potravinářského průmyslu. Od mládí se věnoval královské hře. Závodní šachovou drahu zahájil v r. 1958 v klubu Slávia Olomouc, kterou později převzala Sigma a následně Lokomotiva. V r. 1972 byl v druhé lize jako hravý kapitán. Současně se začal zajímat o studii. Po vyznamenané prvotině v r. 1970 a dalším ocenění převážil jeho zájem o studiové šachy. K praktické hře se vrátil až v r. 1992 a aktivně hrál dalších 10 let. Členství v klubu ASK Olomouc i ve Sdružení šachových problémistů ukončil v r. 2013. Publikoval celkem 105 studií. Získal 4 ceny, 9 čestných uznání a 9 pochvalných zmínek. Byl redaktorem studiové rubriky v Šachovém umění v období l. 1981-83 a v Šachové skladbě v l. 1998-2001. Vedl studiovou rubriku v Československém šachovém bulletinu (Olomouc 1991-96). S prof. Lubošem Kopáčem (1908-83) publikovali v Šachovém umění seriál Skladatel studií začátečníků. Z jeho podnětu vznikla Okružní skladatelská soutěž novinových rubrik. Propojení šachové hry s praktickou hrou se snažil definovat v několika monografiích. Nejprve vyšla vlastní sbírka Studie kontra partie (1996), pak následoval

první díl publikace Studie s parametry partie (2001) a druhý (2002). Rozhodoval také několik konkursů studií. Zemřel 19. 10. 2013 v Moravském Berouně.

Před 30 lety - dne 20. května 1996 zemřel na Svatém Kopečku u Olomouce Josef STÁREK, sochař a restaurátor.

Vídeňský rodák, který zde spatřil světlo světa 21. 1. 1920. Vyučil se kameníkem u firmy Fojt v Mrákotíně u Telče. Záhy po vyučení se vrátil do rodiště k babičce a pracoval tam jako kameník a zároveň studoval uměleckoprůmyslovou školu. Po skončení 2. sv. války přišel do Olomouce a pracoval v ateliéru akademického sochaře Julia Pelikána. Po obnovení UP se zapsal jako mimořádný posluchač na katedře výtvarné výchovy FF u profesorů Josefa Víneckého a Vladimíra Navrátila. V r. 1955 se stal členem Svazu českých výtvarných umělců později Českého fondu výtvarného umění. Podnikl studijní cesty do Itálie, Rakouska, Srbska a Francie. Jeho činnost lze rozdělit do 3 oblastí: tvorba vlastní, spolupráce s jinými sochaři a činnost restaurátorská. Jeho památníky obětem 2. sv. války najdeme v Moravičanech, Chropyni, Rudě nad Moravou, náhrobky na olomouckém ústředním hřbitově v Olomouci. Často pomáhal jiným autorům při realizaci jejich prací. V r. 1965 vytvořil spolu se sochařkou Sylvou Lacinovou památník v Boskovicích. V l. 1974-75 restauroval sochy Nejsvětější Trojice v Olomouci. Podle návrhu I. Theimera a za spolupráce architekta T. Černouška vytvořil kašnu na olomouckém Kolárově náměstí. V r. 1993 restauroval sochu v Samotíškách. Vytvořil také sochy Adolfa Kašpara, T. G. Masaryka, J. A. Komenského, komorní plastiky a pamětní desky.

Před 55 lety - dne 21. května 1971 zemřel v Prostějově Václav KOLÁŘ, hobojista a hudební skladatel.

Pocházel z Chrudimi, kde se narodil 21. 8. 1919. V l. 1945-63 byl hobojistou a lektorem divadla v Olomouci. Pro symfonický orchestr složil Pět hanáckých tanců i Libánky na Hané. Autor scénické hudby pro olomoucké divadlo. Také zde vyučoval na lidové Konzervatoři harmonii a instrumentaci. Lektorem na PdF UP v Olomouci. Bydlel v Prostějově, řídil komorní orchestr LŠU Prostějovska - Collegium musicum. Jako skladatel opěvoval kraj kolem Kosíře.

Před 175 lety - dne 22. května 1851 se narodil v Beňově Antonín Cyril STOJAN, arcibiskup olomoucký, církevní hodnostář, kněz a politik.

Pocházel z rodiny obuvníka. Vystudoval piaristická gymnázia v Příboře a Kroměříži. Poté studoval bohosloví v Olomouci. V r. 1876 byl vysvěcen a působil jako kooperátor ve Štítech a v Příboře, administrátor ve Veřovicích a Svěbohově. V l. 1888-1908 byl farářem v Dražovicích. V r. 1892 byl jmenován konzistorním radou, r. 1908 nesídelním kanovníkem v Olomouci. V l. 1921-23 byl olomouckým arcibiskupem. Obětavě se podílel na založení a činnosti mnoha katolických spolků a organizací. Zasadil se o zvelebení chrámu a vybudování kláštera na Hostýně. V r. 1895 založil Matici svatohostýnskou, r. 1893 apoštolát sv. Cyrila a Metoděje, r. 1902 Družstvo Velehrad a velehradskou akademii. Po jeho smrti byl v r. 1924 otevřen poutní dům Stojanov. Přispěl k zřízení cyrilometodějských památek na Radhošti. Byl spoluzakladatelem Moravské katolické národní strany a také křesťanskosociální strany. Poslancem říšské rady, po vzniku republiky do r. 1920 poslancem a poté až do smrti senátorem Čs. národního shromáždění. Zemřel 29. 9. 1923 v Olomouci.

Před 165 lety - dne 23. května 1861 se ve Věrovanech narodil Otakar BYSTRINA, právník a spisovatel.

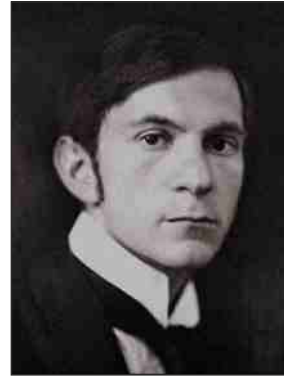
VI. jm. Ferdinand Dostál. Narodil se jako pátý syn hostinského. Slovanské gymnázium studoval v Olomouci v údobí l. 1871-78. Zde na něj působil ředitel Jan Evangelista Kosina a profesor dějepisu a kreslení Jan Havelka. Z olomouckého gymnázia byl však pro výtržnost vyloučen a zkoušku dospělosti dělal o rok později v Chrudimi. Poté odešel do Prahy na studium práv. První literární příspěvky posílal do časopisu Koleda, kde publikoval pod pseudonymem Otakar Bystrina. Na studia si v Praze přivydělával. Pracoval jako písař, korektor v tiskárně, sekretář spisovatele J. V. Friče anebo pomáhal na železnici. V l. 1882-85 jezdil za svým kamarádem Matoušem Beňou na Slovácko do Súchova. Částečným zdrojem příjmů mu byly honoráře za básně publikované časopisecky či vesnické obrázky uveřejňované v různých časopisech. Právnícká studia dokončil v r. 1885 a doktorát udělal o 5 let později. Po praxi u pražského Zemského soudu pracoval v l. 1886-87 jako koncipient u soudu v Plumlově, poté působil rok v Prostějově, 2 roky ve Vyškově a pak v Brně, kde setrval do r. 1893. Od r. 1893 byl advokátem v Novém Jičíně, v l. 1921-26

v Brně a odtud přesídlil na chalupu na Ostravici v Beskydech, kterou r. 1920 zakoupil spolu s Petrem Bezručem. V r. 1927 se vrátil do Nového Jičína, kde si otevřel advokátní kancelář. Patřil mezi přední osobnosti Moravského kola spisovatelů, od r. 1912 byl místopředsedou a v l. 1921-23 byl jeho předsedou. Debutoval prózou Na vsi (1889). Právě uplatnění svého literárního talentu našel v humoristických povídkách se svéráznými figurkami z Hané, Slovácka a Valašska. Mezi nejoblíbenější prozaické sbírky patřily knihy: Hanácké figurky (1890), Jak se naši škádlivají (1924), Hanácká legenda (1904), Súchovská republika (1926) a výbory Humor O. Bystřiny (1927), Úsměvná Morava (1979). Zemřel 18. 7. 1931 v Ostravici.

Před 150 lety - dne 23. května 1876 se v Litovli narodil Eduard ŠROT, advokát, politika divadelní ochotník.

V Olomouci od r. 1905, v l. 1911-18 advokát, jednatel a člen výboru Politického spolku pokrokového, jednatel místního odboru Ústřední matice školské. Po r. 1918 členem sociálně-demokratické strany, v l. 1925-26 člen městského zastupitelstva a v letech 1924-38 místopředseda ředitelství a člen výboru městské spořitelny. Rád a dobře hrál divadlo. Pozdější historiograf Jednoty divadelních ochotníků besedních v Olomouci, kde zemřel 28. 2. 1940.

Před 110 lety - dne 23. května 1916 zemřel v Praze Vladimír Jindřich BUFKA, umělecký fotograf.

Pocházel z Pavlovic u Kojetína, kde se narodil dne 16. 7. 1887. Začínal jako amatér. Učil se u Jana Langhansa v Praze a u bratrů Lumiérů v Lyonu, kde se seznámil s technikou autochromu. Studoval též chemii na ČVŠT v Praze. Fotografické vzdělání dokončil v prominentním ateliéru Hermanna C. Kosela ve Vídni, k němuž nastoupil v r. 1910 a pracoval zde do r. 1911. V témže roce inzeroval fotografické kurzy v Praze, následně odcestoval do Petrohradu a Varšavy reprodukovat malířská díla na autochromy. Později pobýval v Praze, kde se léčil. Zemřel předčasně na leukémii.

Před 115 lety - dne 28. května 1911 se v Loučanech narodila Františka KADLÁČKOVÁ, roz. Přidalová, autorka povídek psaných hanáctinou.

Vždy se zajímala o život kolem sebe i činnost v obci. Zapisovala si různé události, vzpomínky na mládí v rodišti, příběhy, které slyšávala od loučanských občanů, kteří se scházeli v hospodě Na Trávníku i místní taškařice. Pod názvem Strašidlo v kapli aneb Bévalo na Hané vyšla kniha 20 povídek (1991). Další její vzpomínky zůstaly nepublikované v pozůstalosti. Členka Klubu přátel Náměstě na Hané a okolí zemřela 6. 3. 1996 v olomoucké nemocnici.

Před 105 lety - dne 30. května 1921 se v Olomouci narodil Jaroslav VÁCLAVEK, houslista a hudební pedagog.

Studoval Reálné gymnázium v Litovli, kde v r. 1941 maturoval. Tři roky byl nasazen na nucených pracích v Německu. V r. 1946 studoval historii a hudební vědu na UK v Praze a houslovou hru na AVU u prof. J. Felde. Od r. 1951 působil na Pedagogické škole v Přerově. Poté přešel na pedagogické oddělení tehdejšího Hudebního ústavu v Olomouci. Začal působit na Katedře hudební výchovy UP v Olomouci. Vyučoval hře na housle a hudební teorii. R. 1974 založil Olomoucké klavírní trio. Zemřel 5. 2. 2002 v Olomouci.

Před 165 lety - dne 31. května 1861 zemřel v Olomouci Mořic KUNERT, varhaník a hudební pedagog.

Narodil se v Olomouci 13. 10. 1803. Věnoval se hře na klavír a varhany, učil se u Josefa Richtra. Vystudoval gymnázium v Olomouci a varhanictví u domské kapituly ve Vídni. V l. 1828-57 byl varhaníkem u Sv. Mořice a od r. 1856 v arcibiskupském chrámu. Zastával funkci věžního trubače. Byl vyhledávaným učitelem hry na klavír i varhany.

Rubriku připravila Hana Ševčíková

Historickým objektivem

Poznáváte vstupní bránu na týnecký hřbitov?

ARCHEOLOGICKÁ AKTUALITA

Tajemství svitků z Herculanea

V italské Kampánii se v posledních měsících podařilo něco, co historici po staletí považovali za nemožné. Vědci začali číst texty z knihovny, kterou v roce 79 n. l. pohřbil výbuch sopky Vesuv. Nejde přitom o klasické listování v archívech, ale o práci s předměty, které na první pohled připomínají spíše kusy dřevěného uhlí.

V římském městě Herculaneum (soused Pompejí) stála luxusní vila, která patřila pravděpodobně tchánovi Julia Caesara. Výbuch sopky ji zasypal horkým popelem a bahnem. Žár byl tak vysoký, že stovky papírových svitků v tamní knihovně okamžitě zuhelnatěly. Změnily se v černé, extrémně křehké válečky, které se při sebemenším dotyku rozpadají na prach. Po staletí proto byly tyto svitky pro vědu ztraceny. Jakýkoliv pokus o jejich fyzické rozbalení vedl k jejich nenávratnému zničení. Průlom přineslo až spojení rentgenového snímkování s vysokým rozlišením a speciálně

vyvinutého softwaru - umělé inteligence.

Vědci svitky „prosvítili“ způsobem, který je neporuší. Umělá inteligence pak byla vycvičena k tomu, aby v textu hledala nepatrné změny v textuře papýru, které způsobil inkoust. I když je inkoust chemicky téměř shodný se zuhelnatělým papírem, AI dokáže odhalit mikroskopické vyvýšeniny v místech, kde kdysi písmo zaschlo. Díky tomu bylo možné svitky digitálně „rozvinout“ a přečíst.

Většina dosud přečtených pasáží pochází z děl řeckého filozofa Filodéma z Gardary, který byl ve vile „domácím“ učencem. Nejde o nudné seznamy majetku, ale o úvahy o lidském štěstí a smyslech. Největší část dosud přečtených textů se věnuje epikurejskému učení o tom, jak dosáhnout vnitřního klidu. Filodemos například rozebírá, zda věci, které jsou vzácné, přinášejí více potěšení než ty, kterých je nadbytek. Dochází k závě-

ru, že naše potěšení nezávisí na množství dostupných statků, ale na naší schopnosti si je užít. Jinde Filodemos kritizuje názor, že hudba má morální nebo výchovnou moc. Podle něj je hudba pouze potěšením pro uši a nemá schopnost měnit charakter člověka.

Části textu obsahují poměrně ostré polemiky s jinými tehdejšími filozofy (stóiky a peripatetiky). Filodemos je označuje za lidi, kteří mluví o věcech, kterým nerozumí.

Nález z jara 2024 je považován za historickou senzaci. Texty v něm poskytly informace ze života Platóna, které nebyly v jiných antických pramenech. Dosud se vědělo, že Platón skončil v otroctví, ale nebylo jasné kdy. Svitky upřesňují, že se tak stalo na ostrově Aegina, pravděpodobně už v roce 404 př. n. l. (když spartská armáda dobyla ostrov), nebo v roce 399 př. n. l. To mění náš pohled na jeho životopis. Také popisuje jeho poslední noc, kdy mu otrokyně z Thrákie hrála na flétnu. Filozof prý i v horečkách kritizoval její špatný rytmus. Text také přesně určuje, že Platón byl pohřben v zahradě své Akademie v Aénách, v blízkosti posvatné svatyně Múz („Mouseion“), což bylo dosud jen předmětem dohadů.

Aktuálně (rok 2025/2026) se výzkum zaměřuje na svitky, které pravděpodobně obsahují ztracené latinské texty. Zatímco většina knihovny byla řecká, část byla latinská a vědci doufají, že by mohli narazit na neznámé básně od Ennia nebo dokonce ztracené historické knihy od Livia.

Vědci odhadují, že dosud bylo přečteno jen asi 5 % textu ze svitků. Celkově je ve vile stále uloženo přes 800 svitků a předpokládá se, že v nižších, dosud nevyko-

paných patrech budovy, jich mohou být tisíce. Jsme tedy teprve na začátku „digitální renesance“.

Možnost číst svitky z Herculanea je srovnávána s nálezem Tutanchamonovy hrobky, ale v oblasti literatury. Máme před sebou první neporušenou knihovnu z antiky. Zatímco většina antických děl, která známe, se dochovala jen díky opisování ve středověkých kláštřích (přičemž mnozí si vybírali, co opíší), zde máme přímý přístup k tomu, co lidé četli a o čem přemýšleli před dvěma tisíci lety bez jakékoliv cenzury.

Tento technologický postup se nyní začíná používat i na další historické dokumenty, například na rozluštění textů na obvazech mumií nebo na ohořelé listiny ze středověkých archivů.

Zajímavost

Soutěž o rozluštění svitků byla otevřená pro programátory z celého světa (tzv. Vesuvius Challenge). Hlavní cenu v roce 2024 získali tři mladí vědci (studenti Luke Farritor z USA, Youssef Nader z Egypta a Julian Schillinger - ze Švýcarska), kterým se jako prvním podařilo přečíst souvislé odstavce textu. Mezi prvními slovy, která AI identifikovala, bylo řecké výraz pro „nachový“ (porphyras). Soutěž ukázala, že „hrubá síla“ moderních počítačů a nadšení komunity dokážou vyřešit hádanky, na kterých klasická věda po dvě století selhávala.

Vendula Vránová
Autorka je archeoložka

University of Kentucky

Jeden ze svitků z Herculanea snímáný rentgenovými paprsky

LIDOVÉ ZVYKY

Slaměnkářství: Zapomenutá technologie hanáckého venkova

V historii hospodářství na Hané hrálo zpracování slámy velkou roli. Nešlo o volnočasovou aktivitu, ale o vysoce specializovanou domácí výrobu, která doplňovala příjmy zemědělských rodin v zimním období. Slaměnkářství, tedy výroba nádob a předmětů z pletené slámy, bylo ukázkou dokonalého využití lokálního odpadního materiálu.

Základní surovinou pro výrobu nebyla běžná sláma z mlátičky, která byla polámaná a pro pletení nepoužitelná. Slaměnkáři vyžadovali žitnou slámu, a to ideálně z obilí sklizeného ručně (kosou) a mláčeného cepy, aby stébla zůstala celá a pružná.

Před samotnou prací se sláma musela vytřídit - odstraňovala se kolénka a listy, stébla se čistila a následně namáčela ve vodě, aby při ohýbání nepraskala. Jako pojivo (ovaz) se nepoužíval provázek, ale tenké loupky z vrby nebo lískového dřeva, později také kořenové nitě nebo švanc (speciální druh rákosu).

Na rozdíl od košíkářství, kde se plete z proutí přes osnovu, se slaměnky tzv. šily. Postupovalo se spirálovitě: slaměná stébla se zformovala do pevného svazku (tzv. pramene). Tento pramen se stáčil do kruhu a postupně přichycoval k předchozí řadě pomocí loubku. K protahování pojiva se používalo šídlo (často vyrobené z kosti nebo kovu s dřevěnou rukojetí), kterým se v hutném svazku slámy prorážel otvor. Výsledkem byl mi-

mořadně pevný, hustý a trvanlivý výrobek, který měl přirozeně izolační vlastnosti.

Slaměná vazba byla v domácnostech nejen na Olomoucku nenahraditelná. Hlavní produkty tvořily ošatky (slaměnky), klíčové pro kynutí chleba. Sláma udržovala těsto v teple, nelepila se a dovolovala mu „dýchat“. Dále zásobnice - velké koše na obilí, luštěniny nebo mouku, které díky hustotě vazby chránily obsah před škůdci a vlhkostí. Ze slámy se vyráběly také včelí úly (košnice). Před zavedením dřevěných nástavkových úlů byly slaměné košnice standardem. Poskytovaly včelám ideální termoregulaci v zimě i v létě. A nepostradatelná byla na venkově i slaměná obuv. Slaměné boty se používaly jako levná pracovní obuv do mrazu nebo jako návleky při práci ve stodole.

Úpadek slaměnkářství nastal s nástupem průmyslové výroby v první polovině 20. století. Domácí výrobu vytlačily levnější smaltované a plechové nádoby a později plasty. Změna technologie sklízně (kombajny) navíc definitivně znemožnila získávání kvalitního dlouhého stébla. Dnes toto řemeslo přežívá pouze v rámci skanzenů nebo jako umělecká lidová tvorba, přestože jeho funkčnost a ekologická udržitelnost jsou z dnešního pohledu nepřekonané.

Věděli jste, že?

Pevnost slaměných nádob byla taková, že v dobře ušité a „utáhnuté“ zásobnici bylo možné přenášet i sypký písek, aniž by se mezi řadami slámy vysypalo jediné zrnko.

Sláma neplnila jen praktickou roli, ale

měla i rituální význam. Na Štědrý den se pod ubrus dávala hrst slámy, která měla zajistit dobrou úrodu v příštím roce. Dobytek se pak po večeri touto slámou otíral, aby byl po celý rok zdravý a silný.

Vendula Vránová
Autorka je archeoložka

Slaměné boty na zimu

infomumpolec.cz

KAPSÁŘ

Předseda Fotbalové asociace České republiky oznámil, že policie provádí největší zásah v historii českého fotbalu. Asociace už zahájila 47 disciplinárních řízení. Detektivové z Národní centrály proti organizovanému zločinu zahájili rozsáhlý zásah, který se týká kauzy kolem sázek a korupce ve fotbale. Případ se týká desítek lidí.

Mistrovství světa v krasobruslení, které se letos konalo v Praze, zaznamenalo rekordní návštěvnost. Do hlediště O2 areny podle údajů mezinárodní federace ISU přišlo celkem 127 837 diváků.

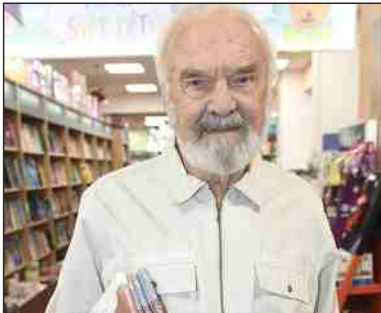

Více než dvacet českých šéfredactorek a šéfredaktorů dnes vyzvalo premiéra Andreje Babiše (ANO) i další politiky, aby respektovali svobodnou, nezávislou a kritickou žurnalistiku.

Přidala další titul do už tak hodně početné sbírky. Česká tenistka Kateřina Siniačková vybojovala po boku Taylor Townsendové triumf v Miami. Česko-americký pár si poradil s italskou dvojicí Sara Erraniová, Jasmine Paoliniová 7:6 (0), 6:1. Devětatřicetiletá Češka tak navázala se svou deblovou parťačkou na titul z Indian Wells a získala tzv. „Sunshine Double“.

Zdeněk Svěrák, muž mnoha talentů s laskavým humorem a jedna z největších osobností českého umění, oslavil devadesáté narozeniny. Jeho výroky a texty mnoha písní časem zlidověly a vryly se do paměti několika generací. Televize s úspěchem opakují filmy, v nichž ztvárnil nezapomenutelné role, jež sám napsal, on navíc pořád hraje ve vyprodaném divadle.

Čeští fotbalisté po 20 letech postoupili na mistrovství světa, ve finále baráže porazili Dánsko 3:2 po penaltovém rozstřelu. Úvodní gól vstřelil zkraje utkání Pavel Šulc, druhý v prodloužení kapitán Ladislav Krejčí. Vítěznou penaltu proměnil Michal Sadílek. Pokud se hoší o 200% nelepší, Korejci, Jihoařičané i Mexičani jim těžce vypráší kožichy!!!

Horká linka mezi maďarským ministrem zahraničí Péterem Szijjártom a jeho ruským protějškem Sergejem Lavrovem je už týdny pod mediálním dohledem. Nově zveřejněná nahrávka telefonního hovoru ukazuje, že Szijjártó jednal ve prospěch Kremli, mimo jiné při snaze vyškrtnout ze sankcí sestru oligarchy Ališera Usmanova. Další nahrávky zatím publikovány nebyly, ta zveřejněná ale zjevně zhorší už tak napjaté vztahy mezi Budapeští a Bruselem.

Mise Artemis II má za sebou oblet Měsíce a míří zpět k Zemi. Astronauti si prohlédli odvrácenou stranu Měsíce a také pozorovali unikátní zatmění Slunce ve vesmíru. Dostali se také do nejdlejší vzdálenosti od Země! Čtyři astronauti v kosmické lodi Orion překonali hranici 400 171 kilometrů od naší planety, kam se dostala posádka mise Apollo 13 v roce 1970.

Ve věku 79 let zemřel někdejší dlouholetý fotoreportér České tiskové kanceláře (ČTK) Vladislav Galgonek. V agentuře strávil bezmála čtyřicet let, když v roce 1973 nastoupil do oblastní redakce v Olomouci.

Papež Lev XIV. na Velikonoční pondělí před tisíci lidmi na Svatopetrském náměstí v Římě znovu pranýřoval krveprolití ve válkách a konfliktních oblastech. Vzpomněl i na svého předchůdce Františka, který zemřel přesně před rokem, a označil ho za příklad víry a lásky.

S hvězdnou kapelou, ve které nechyběli bubeník Steve Gadd nebo manželka Edie Brickell, do Prahy přicestoval někdejší člen dua Simon & Garfunkel. Uhranul úžasnými aranžmá.

Odhadem žije v Kanadě milion a půl Itálů. Na početnou menšinu začil tamní fotbalový svaz, který po ostudném vyřazení italských fotbalistů v baráži s Bosnou a Hercegovinou vymyslel geniální marketingovou kampaň. V Torontu se nabízelá bezplatná výměna dresů. Místo italského úboru nafasovali zájemci ten kanadský. Tvořily se dlouhé fronty a tekly slzy.

„V dějinách demokratického Maďarska ještě nikdy nehlasovalo tolik lidí,“ řekl

předseda Tiszy – vítěze maďarských parlamentních voleb – a předpokládány příští premiér Péter Magyar o 6 milionech voličů, kteří jako celek rozhodli o konci 16leté vlády premiéra Viktora Orbána.

Ve věku 90 let tuto neděli zemřel trumpetista, aranžér a kapelník Václav Hybš. Vystupoval se známými interprety populární hudby včetně Karla Gotta a Waldemara Matušky. Jeho orchestr byl především v 80. letech často vidět na televizních obrazovkách, zejména v různých pořadech estrádního typu, televizních Silvestrech či v Televiarietě.

Tomáš Janotka už není trenérem fotbalové Olomouce. Vedení Sigmy ho několik hodin po prohře v Pardubicích (1:2) odvolalo. Dočasně tým povede generální sportovní manažer Pavel Hapal.

Po odvolání Steffena Baumgarta vsadil Union Berlín na historický krok – vedením mužského fotbalového týmu pověřil 34letou Marii-Louisou Etaovou, která se tak stala první ženskou hlavní trenérkou nejen v německé Bundeslize, ale ve všech top pěti evropských soutěžích.

Americký prezident Donald Trump prohlásil, že se v italské premiérce Giorgii Meloniové „mýlil“ poté, co se zastala papeže Lva XIV. S tím se prezident dostal do sporu kvůli jeho výrokům o mezinárodní situaci a Íránu. Italská premiérka označila Trumpovy výroky o papeži za nepřijatelné, což americký prezident odmítl a prohlásil, že „nepřijatelná“ je ona.

Zemřel uznávaný filmový i divadelní herec Jan Potměšil, bylo mu šedesát let.

Vláda považuje svou obranyschopnost a závazky vůči Severoatlantické alianci za důležité a prioritní. Udělá vše pro to, aby je splnila, řekl premiér Andrej Babiš

(ANO) po setkání s generálním tajemníkem NATO Markem Ruttem v Praze. Šéf aliance uvedl, že Česká republika je od vstupu do aliance spolehlivým spojencem a je odhodlána přispívat ke společné obraně. Připomněl, že se NATO kvůli bezpečnostní situaci ve světě loni rozhodlo zvyšovat obranné výdaje.

Vládní zmocněnec pro klimatickou politiku Filip Turek mluvil na večírku internetového média XTV o tom, že na rezortech spravovaných Motoristy je „nalezných plno parazitů“, které je třeba deratizovat, píše Blesk a Motoristé to nijak nepopírají. Oslovená odbornice i pamětník vnímají pronikání dehumanizačních vzorců do politické komunikace kriticky.

Německý časopis Die Zeit zveřejnil online databázi, která lidem umožňuje snadno zjistit, zda byli jejich příbuzní členové NSDAP. Nový nástroj během pár rychlých kliknutí otevřít staré rány a odhaluje netušená rodinná tajemství.

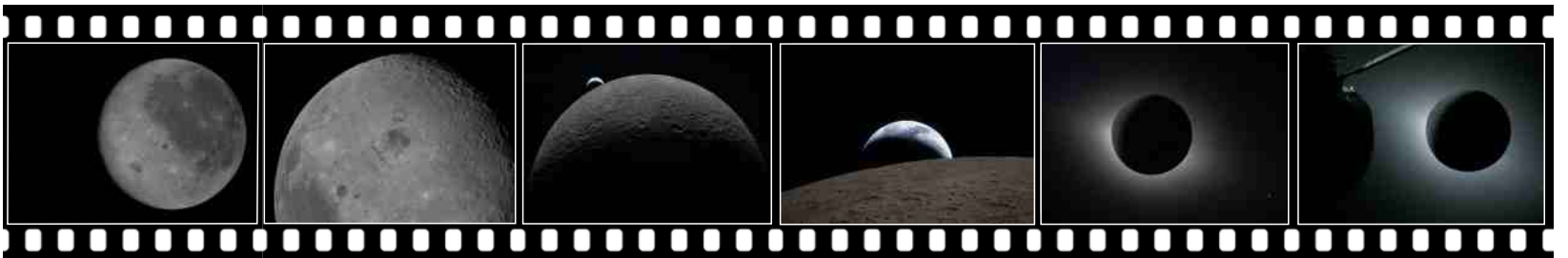
Od ledna mají obce povinnost platit školám kuchařky, školníky, učebnice, ale i výuku plavání, o čemž až do minulého týdne nevěděly. Navíc musí dávat vyšší částky na dorovnávací platů části nepedagogických pracovníků či asistentů kvůli zvýšení zaručené mzdy. Stát sice obcím poslal na financování škol více peněz skrz rozpočtové určení daní, podle řady z nich to ale nestačí a ze svých rozpočtů nyní budou muset doplácet statisíce i miliony.

Dva nové vozy pražské lanovky byly umístěny ve stanicích zrekonstruované trati na Petříně. Z výroby ve Švýcarsku dorazily už na konci března, na koleje je začali pracovníci pomocí jeřábu umisťovat ve středu 22. dubna ráno. Následovat bude instalace technologií a dolaďování vybavení vozů a následně zkušební jízdy bez cestujících, které potrvají do konce června. Lanovka s cestujícími má začít jezdit v září po dokončení úředního povolování jejího provozu.

Zpěvák Karel Gott má ve své rodné Plzni své náměstí. Zastupitelé centrálního městského obvodu rozhodli o tom, že jeho jméno ponese prostranství před kulturním domem Peklo.

Připravil Petr Hanuška

Mise Artemis II nafotila Měsíc z míst, kam se ještě člověk nikdy nedostal

Moravská filharmonie Olomouc

mfo.cz

Koncerty květen 2026

Srdečně vás zveme také na červnový koncert:

7. 5.
19.00
Reduta
P4 / Dvořákova Olomouc /
Nový svět. Nové příležitosti
Copland, Rachmaninov, Dvořák
Veřejná generální zkouška se koná tentýž den
od 9.30 v Redutě.

14. 5.
19.00
Reduta
JAMU3 / Klasika na dosah
Ravel, Saint-Saëns, Čajkovskij

19. 5.
19.00
Arcibiskup-
ský palác
Olomouc
Dvořákova Olomouc /
Klavírní recitál v paláci.
Souhra generací – Ivo Kahánek
a Eliška Tkadlčíková
Smetana, Dvořák, Mozart, Albéniz
Návštěvníci koncertu mají také jedinečnou
možnost absolvovat prohlídku nádherných
historických prostor Arcibiskupského paláce.
Prohlídka začíná v 17.30 téhož dne.

22. 5.
18.00
Reduta
Dvořákova Olomouc /
Monumentální Beethovenova
Devátá s Opolskou filharmonií
Elsner, Dvořák, Beethoven

26. 5.
19.00
Červený
kostel
Olomouc
Dvořákova Olomouc /
Jazzové opojení a balkánské
rytmy – Nenad Vasilić Trio
Projekt „Bass & Strings“

31. 5.
9.00–13.00
Malá
kulturní
scéna
Sedmička
Dvořákova Olomouc /
Dvořák dětem
Interaktivní program pro děti, který představí
život a dílo Antonina Dvořáka.

14. 6.
19.30
Letní kino
Olomouc
Dvořákova Olomouc /
Hudební ohňostroj
Moravské filharmonie
Přidat účinkující: Jiří Korn, Eva Burešová,
Patricie Kaňok (Vesna)

Slavnostní závěrečný večer 21. ročníku festivalu
Dvořákova Olomouc nabídne mimořádný open air
koncert v amfiteátru Letního kina a propojí světy
klasické, popové i folklorní hudby. Úvodní část
programu pod taktovkou šéfdirigenta filharmonie
Zsolta Hamara bude patřit nejslavnějším melodiím
artificiální hudby, jako je hypnotické Ravelovo
Bolero, divoký *Šavlový tanec*, famózní *Jízda valkýr* či
strhující předehra opery *Vilém Tell*.

Velké finále představí hvězdný crossover. Početné
symfonické těleso pod vedením Dominika
Pernici doprovodí výjimečné osobnosti české
popové scény i worldmusic. Zazní osobité písně
nestárnoucí legendy Jiřího Korna, herečky
a zpěvačky Evy Burešové a také Patricie Kaňok
z úspěšného uskupení Vesna, a to vše ve špičkových
orchestrálních aranžmá Jana Lstibůrka.

Koncerty MFO se konají za podpory:

Gen. partner MFO:

Hl. partner MFO:

Květen v Moravském

1.	pá 19:00	Láska mezi nebem a zemí / Arter -50%	P. Valentine	Činohra
2.	so 16:00 ZO	Pták Ohnivák / Svěcení jara / Rodinné divadlo	I. Stravinskij	Balet
3.	ne 14:30 NO	ELA! / Dramaturgický úvod od 13:45 hod.	F. Taylor, T. Syrovátka	Činohra
5.	út 19:00 B	Chvilky	B. Parkanová	Činohra ^o
6.	st 19:30	Přelet nad kukaččím hnízdem / Premiéra	D. Wasserman	Činohra
8.	pá 19:00 P	Don Giovanni / Premiéra	W. A. Mozart	Opera*
9.	so 19:00 X	Don Giovanni	W. A. Mozart	Opera*
10.	ne 19:00	Kytice / Dramaturgický úvod od 18:15 hod.	K. J. Erben	Činohra
11.	po 19:00 A	Anděl mezi námi	F. Langer	Činohra
12.	út 19:00	Nabucco / Arter -50% / Senioři -30% / Senior TAXI	G. Verdi	Opera*
13.	st 17:00	Poznejte zblízka divadelní profesi – vlásenkárna / KEC / Arter - 50%		Workshop
	19:00	Evita	A. L. Webber	Muzikál
14.	čt 19:00	Evita	A. L. Webber	Muzikál
15.	pá 19:00	Jejich sestra / Sedmička / Premiéra mimo ABO	M. Šinkovský	Činohra
16.	so 16:00	Jejich sestra / Sedmička	M. Šinkovský	Činohra
	19:30	Schauspielhaus Bochum: Jak udělat deal	Wunderbaum a kol.	Divadelní Flora
17.	ne 14:00	Recykostým / KEC / Arter - 50%		Workshop
	19:00	Tosca	G. Puccini	Opera*
18.	po 20:00	Divadlo Na zábradlí Praha: Můj boj. Zamilovaný muž	K. O. Knausgård	Divadelní Flora
19.	út 09:30	Májové poletování / Sedmička		Workshop
	19:30 L	Bořiny za břehem	M. Krobot, L. Smékal	Činohra
20.	st 19:00	Královny / Sedmička	R. Vencl, M. Doleželová	Činohra
	20:00	Dejvické divadlo Praha: Krkavci	H. Becque	Divadelní Flora
21.	čt 17:30	Dejvické divadlo Praha: Krkavci	H. Becque	Divadelní Flora
	18:20	LiStOVáNí.cz: 13! (Pavel Tomeš) / Sedmička		
22.	19:30	Divadlo v Dlouhé Praha: Zlaté město	Ö. von Horváth, I. Buraj	Divadelní Flora
23.	20:00	Činoherní studio Ústí nad Labem: Oidipus Utopia	Hába podle Sofokla	Divadelní Flora
24.	ne 14:00	Hlas jako nástroj / KEC / Arter - 50%		Workshop
	19:00	Romeo a Julie	S. Prokofjev	Balet
25.	po 09:00	SeniorArt: Obraz všemi smysly / Sedmička		Workshop
	19:00 K	Zvoník u Matky Boží	V. Hugo	Činohra
26.	út 17:00	Sbor živě! / Sedmička		Otevřená zkouška
	19:00	Konečně jsi doma! aneb Papírové mausoleum / Premiéra / Arter - 50%	M. Sýkora	Činohra
27.	st 19:00	Bolero & Carmen / Senioři - 30% / Senior TAXI	M. Ravel, M. Margaria, R. Šchedrin	Balet
30.	so 19:00	Don Giovanni	W. A. Mozart	Opera*
31.	ne 19:00	Romeo a Julie	S. Prokofjev	Balet

* v italském originále s českými a anglickými titulkami
^o představení bez přestávky

www.moravskedivadlo.cz
 tel.: 585 500 500

divadle Olomouc

